

Startside>Anlæggelse af retssag>Hvor og hvordan>Sådan anlægges du en sag

Sådan anlægges du en sag

Når du har fundet ud af, hvilken domstol i hvilken medlemsstat der er kompetent til at behandle en sag, hvad gør du så?

Hvis du ønsker at anlægge en sag ved en domstol, skal du huske, at der findes bestemte nationale retsplejeregler. De varierer, alt efter hvordan sagen anlægges, men hovedformålet med reglerne er at hjælpe dig med at fremlægge de faktiske og retlige omstændigheder så klart og fuldstændigt, at domstolen kan vurdere, om der er grundlag for at behandle sagen.

De måder, som en sag henvises til en domstol på, varierer fra medlemsstat til medlemsstat. Der er også forskelle inden for samme medlemsstat, afhængigt af begæringens karakter og omstændigheder og domstolens art. Henvisning af bestemte sagstyper til nogle domstole kan kræve, at du udfylder en formular eller indhenter alle sagsoplysninger. Dette kan ske mundtligt for nogle sagers vedkommende.

Disse variationer skyldes, at der også er store forskelle mellem de tvister, der indbringes for domstolene. Alt efter hvad sagen drejer sig om, kan den være mere eller mindre vanskelig at afgøre. Det er meget vigtigt at sikre, at der ikke mangler noget i sagen, for at lette dommerens arbejde, gøre det muligt for den anden part at forsvare sig og sikre, at hele proceduren afvikles uden problemer.

Vælg det relevante lands flag for at få detaljerede nationale oplysninger.

Hvis man er involveret i en sag, hvor ikke alle sagens elementer er knyttet til samme land, er det nødvendigt at fastlægge, [hvilken lov der skal anvendes](#) af den domstol, der skal afgøre sagen.

Sidste opdatering: 26/10/2020

Denne side vedligeholdes af Europa-Kommissionen. Oplysningerne på denne side afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens officielle holdning.

Kommissionen påtager sig intet ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Der henvises til den juridiske meddelelse, for så vidt angår de regler om ophavsret, der gælder for EU-websiderne.

Kommissionen er i gang med at opdatere en del af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den originale sprogudgave af denne side [fr](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog er allerede oversat.

Hvordan gør man? - Belgien

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Alternative konfliktløsningsmetoder kunne anvendes hyppigere (se faktabladet om "alternativ konfliktløsning").

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Fristen for at indbringe en sag for retten afhænger af den enkelte sag. Spørgsmål om frister kan besvares af en advokat eller af en afdeling, der oplyser borgerne om adgang til klage og domstolsprøvelse.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Se faktabladet "[Retternes kompetence](#)".

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Se faktabladet "[Retternes kompetence – Belgien](#)".

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Se faktabladet "[Retternes kompetence – Belgien](#)".

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Ifølge artikel 728, stk. 1, i retsplejeloven (*Gerechtig Wetboek*) skal parterne i princippet møde personligt frem eller repræsenteres ved en advokat. Med undtagelse af sager, der behandles ved kassationsdomstolen (*Hof van Cassatie*) (retsplejelovens artikel 478 og 1080), kan parterne derfor møde personligt frem for de almindelige domstole og selv afgive deres udsagn og svarskrift. Det er imidlertid tilladt retten at fratage parterne denne mulighed, hvis retten finder, at parterne ikke formår at fremstille sagen på rette måde eller fyldestgørende som følge af deres temperament eller manglende erfaring (retsplejelovens artikel 758).

De parter, der vælger ikke at indbringe sagen personligt for retten, kan antage en advokat.

Juridiske personer, som f.eks. handelsselskaber, kan kun møde personligt frem (dvs. repræsenteret ved de kompetente organer som mellemmand) eller repræsenteres ved en advokat. Det er dem ikke tilladt at benytte den undtagelse, der er beskrevet detaljeret i det nedenstående, og som er fastsat i retsplejelovens artikel 728, stk. 2.

Ifølge retsplejeloven er det i princippet forbeholdt advokater at repræsentere parterne ved retten. Det fremgår af retsplejelovens artikel 440, at denne eneret på at repræsentere parterne, som er en særlig rettighed, omfatter retten til at henvende sig til domstolene, til at give møde for retten og til at lade sig forsvare ved en tredjepart. Medlemmer af advokatsammenslutningen har ligeledes eneret til at underskrive ensidige begæringer, medmindre andet er fastsat i loven (retsplejelovens artikel 1026, stk. 5).

Ved kassationsdomstolen (*Hof van Cassatie*) er det et lovkrav, at den advokat, der intervenerer, er advokat med møderet for kassationsdomstolen. Dette krav finder ikke anvendelse på den civile part i straffesager (retsplejelovens artikel 478).

Loven indeholder imidlertid en række undtagelser til det princip, der er fastsat i retsplejelovens artikel 728, om at parterne skal give personligt møde eller repræsenteres ved en advokat ved indbringelsen af sagen for retten og herefter (retsplejelovens artikel 728, stk. 1 og 2).

Retten til at repræsentere en part i sagen omfatter ligeledes retten til at anlægge sag.

Med hensyn til retten i civile sager, handelsdomstolen og arbejdsdomstolen kan parterne ikke blot lade sig repræsentere ved en advokat, men ligeledes ved deres ægtefælle eller en slægtning i direkte linje eller ved en person, som den pågældende part er beslægtet med ved ægteskab, forudsat at der foreligger en fuldmagt dertil, som accepteres af retten (retsplejelovens artikel 728, stk. 2).

For så vidt angår arbejdsdomstolen forholder det sig således (retsplejelovens artikel 728, stk. 3):

Arbejdstageren (lønmodtageren eller operatøren) repræsenteres ved en befuldmægtiget fra en repræsentativ lønmodtagerorganisation

(fagforeningsrepræsentant), der er i besiddelse af en skriftlig fuldmagt. Denne fagforeningsrepræsentant kan udøve enhver handling, der henhører under

dennes repræsentationsbeføjelser på vegne af den pågældende lønmodtager, kan henvende sig til retten og kan modtage enhver form for kommunikation med hensyn til sagen og afgørelsen af denne.

Selvstændige erhvervsdrivende kan ligeledes repræsenteres af en befuldmægtiget fra en repræsentativ organisation for selvstændige erhvervsdrivende i tvister vedrørende deres egne rettigheder og pligter som selvstændige erhvervsdrivende eller som handicappede personer.

I sager vedrørende anvendelsen af loven af 7. august 1974 om gennemførelsen af retten til et eksistensminimum og i sager om anvendelsen af den organiske lov af 8. juli 1976 om offentlige centre for social velfærd (*openbare centra voor maatschappelijk welzijn – OCMW*) kan den pågældende part ligeledes bistås af eller repræsenteres ved en befuldmægtiget fra en social organisation, der repræsenterer interesser, som vedrører de i lovgivningen omhandlede personer.

Ud over de anførte undtagelser findes der en række lovbestemte undtagelser vedrørende forældremyndigheden over og bortførelse af børn.

Disse undtagelser vedrører især sager, der er anlagt under henvisning til:

Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om civile aspekter af internationale bortførelser af børn, som indeholder bestemmelser om tilbagegivelse af barnet, iagttagelse af retten til forældremyndighed eller samværsret og tilrettelæggelse af samværsordninger, hvorom der er truffet afgørelse i et andet land, den europæiske konvention af 20. maj 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed og om reetablering af forældremyndigheden over børn.

I disse sager kan sagsøger repræsenteres ved anklagemyndigheden (retsplejelovens artikel 1322d), hvis sagsøger har indgivet begæring til den centrale myndighed.

Proceduren for at fastslå, hvorvidt en person kan føre sin sag alene, eller om advokatbistand er påkrævet, er blevet beskrevet generelt i det ovenstående.

Der skal ligeledes sondres mellem de måder, hvorpå en sag kan indbringes for retten.

Der er ifølge belgisk lovgivning mange måder, hvorpå man kan anlægge en sag. En sag kan anlægges ved udtagelse af en stævning, ved frivilligt fremmøde, ved parternes fælles begæring eller ved en ensidig begæring (se nedenfor). En sag anlægges ved, at der indgives en begæring, dvs. et søgsmål til forsvar af egne rettigheder. Dette foregår normalt ved, at en af rettens embedsmænd forkynder en stævning.

I princippet anlægges der sag ved, at en af rettens embedsmænd forkynder en meddelelse, hvori den pågældende part tilsiges at give møde i retten (retsplejelovens artikel 700). Frivilligt fremmøde, parternes fælles begæring og den ensidige begæring er undtagelser til denne hovedregel.

Det fremgår af nedenstående tabeller, hvem der udfører de forskellige handlinger, og hvorvidt der er advokattvang, idet der tages højde for den måde, hvorpå sagen anlægges.

Ansvarlig for handlingen, afhængig af den måde, hvorpå sagen anlægges:

Måde, hvorpå sagen anlægges:

Ansvarlig for handlingen

Stævning (retsplejelovens artikel 727 til og med artikel 730)

Sagsøger (eller dennes advokat) anmoder af rettens embedsmænd om at forkynde stævningen.

Frivilligt fremmøde (retsplejelovens artikel 706)

Sagens parter (eller deres advokater) giver møde i retten.

Parternes fælles begæring (retsplejelovens artikel 1034a-e)

Sagsøger (eller dennes advokat) anlægger sagen.

Ensidig begæring (retsplejelovens artikel 1025 til og med artikel 1034)

Sagsøger (eller dennes advokat).

Repræsentation ved en advokat eller ikke repræsentation ved en advokat, afhængig af den måde, hvorpå sagen anlægges:

Måde, hvorpå sagen anlægges:

Repræsentation ved en advokat

Stævning

Intervention mulig, men ikke obligatorisk.

Frivilligt fremmøde

Skriftlig anmodning om svarskrift

Ensidig begæring

Obligatorisk intervention med henblik på underskrivelse af begæring [1]: Medmindre andet er udtrykkeligt anført, kan begæringen kun indgives af en advokat (retsplejelovens artikel 1027, stk. 1)

Handlingens indhold afhænger af den måde, hvorpå sagen anlægges:

Den mest almindelige måde, hvorpå en sag anlægges, er ved hjælp af en stævning, og der er ingen begrænsninger med hensyn til emne.

Parterne kan indgive en fælles begæring (retsplejelovens artikel 1034a til og med 1034e) i en række sager, der er fastsat i loven. De væsentligste bestemmelser i forbindelse med anlæggelsen af en sag ved, at parterne indgiver en fælles begæring, er retsplejelovens artikel 704, 813, 1056, stk. 2, 1193a, 1320, 1344a, 1371a og 1454, stk. 2, og artikel 228, 331, 331a, 340f og 487b i civillovbogen (*Burgerlijk Wetboek*).

Disse bestemmelser omhandler især:

frivilligt fremmøde,

visse former for salg af fast ejendom,

underholdsbidrag (begæringer om tildeling, forøgelse, nedsættelse eller ophævelse af underholdsbidrag),

begæringer vedrørende leasingaftaler/lejekontrakter,

foreløbigt budget i forbindelse med arrest.

En sag anlægges ved, at der bliver indgivet en anmodning til justitskontoret, eller ved, at der bliver sendt en anmodning pr. anbefalet post til justitskontoret.

Justitskontoret tilsiger parterne at give møde i retten på en dato, hvor der er berammet et retsmøde.

Der kan alene indgives en ensidig begæring (retsplejelovens artikel 1025 til og med artikel 1034) i de tilfælde, der er specifikt fastsat i loven, herunder især i retsplejelovens artikel 584, 585, 588, 594, 606, 708, 1149, 1168, 1177, 1186 til og med 1189, 1192 og 1195. Denne procedure anvendes ligeledes i sager, hvor der ikke kan gennemføres en kontradiktorisk sagsbehandling, da der ikke er en modpart.

Den ensidige begæring anvendes derfor hovedsagelig i ensidige sager, f.eks. i sager af absolut nødvendighed.

Den ensidige begæring skal underskrives af en advokat, medmindre andet er fastsat i loven, idet den ellers er ugyldig.

Følgelig er der i princippet advokattvang i de tilfælde, hvor en sag bliver anlagt ved, at der indgives en ensidig begæring.

Hvis sagen omhandler en genstand, der henhører under disse domstoles kompetence, kan parterne frivilligt give møde (frivilligt fremmøde) for følgende domstole:

domstolen i første instans,

arbejdsdomstolen,
handelskammeret,
retten i civile sager,
politidomstolen i civile sager.

Ved frivilligt fremmøde skal de parter, der anmoder om en afgørelse, underskrive deres erklæring under en redegørelse udarbejdet af retten.

Alle tvistemål kan indbringes for den kompetente ret på denne omkostningsbesparende og tidsbesparende måde.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Enhver, der ønsker at indbringe en sag for retten, kan henvende sig til rettens modtagelseskontor eller justitskontor.

Hvis det dokument, hvormed en sag bliver anlagt, er en stævning, sørgeren af rettens embedsmænd for, at stævningen bliver forkyndt, og en af rettens embedsmænd anmoder justitskontoret om efter forkyndelsen at registrere på retslisten, at vedlagte originaldokument eller, hvor dette er relevant, genpart af stævningen er forkyndt (retsplejelovens artikel 718). Rettens justitskontor fører et register (retsbogen) over alle sagerne. Indførelser i retsbogen er kun gyldige, hvis de foretages senest dagen før den dato, hvorpå det i stævningen omhandlede retsmøde er berammet. Den overordnede retsbog er offentligt tilgængelig (retsplejelovens artikel 719). Sagsøgte kan derfor kontrollere, om den genstand, hvorom han/hun er blevet indstævnet, er blevet indført i den overordnede retsbog.

Ved frivilligt fremmøde anmoder parterne eller deres advokater justitskontoret om at indføre sagen i retsbogen.

Parternes fælles begæring indgives i så mange eksemplarer, som der er interesserede parter, til justitskontoret eller sendes af sagsøger eller dennes advokat til justitssekretæren pr. anbefalet brev (retsplejelovens artikel 1034d).

Advokaten sender en ensidig begæring i to eksemplarer til den ret, som anmodes om at træffe en afgørelse i sagen. Den registreres ligeledes på justitskontoret (retsplejelovens artikel 1027).

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Med hensyn til proceduresprog henvises der til loven af 15. juni 1935 om brug af sprog i retssager (offentliggjort i Moniteur belge/Belgisch Staatsblad den 22. juni 1935). Denne lov omhandler brug af sprog i Belgien i retten i civile sager og i handelsdomstolen.

I princippet afhænger proceduresproget af den kompetente rets geografiske beliggenhed. Ifølge lovens artikel 42 er der tre sprogreioner, nemlig den fransksprogede, den nederlandsksprogede og den tysksprogede region. Der er også den tosprogede byregion Bruxelles (fransk/nederlandsk), der i lovgivningsmæssig sammenhæng omfatter følgende kommuner: Anderlecht, Auderghem, Berchem-Sainte-Agathe, Bruxelles, Etterbeek, Evere, Forest, Ganshoren, Ixelles, Jette, Koekelberg, Molenbeek-Saint-Jean, Saint-Gilles, Saint-Josse-ten-Noode, Schaerbeek, Uccle, Watermael-Boitsfort, Woluwé-Saint-Lambert og Woluwé-Saint-Pierre.

I visse situationer kan en sag imidlertid anlægges ved en ret med andet proceduresprog. I visse situationer kan der anmodes om ændring af proceduresprog, hvilket i princippet skal ske ved retssagens begyndelse.

Påstandens ordlyd: En påstand, der forkyndes i form af en stævning, indgives i form af fælles begæring fra parterne eller en ensidig begæring, skal udarbejdes skriftligt og skal overholde visse procedurekrav. Når sagen er blevet indført i rettens overordnede retsbog, opretter justitskontoret en sag. Disse sagsakter tilsendes den ret, der skal behandle sagen, og hvis det drejer sig om en appel til en domstol i anden instans, eller en sag, der forelægges kassationsdomstolen, sendes sagsakterne ligeledes til den højere rets justitskontor.

Det er på indeværende tidspunkt ikke muligt at indgive en sag pr. fax eller e-mail.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Loven indeholder ingen bestemmelser om fortrykte blanketter til anlæggelse af retssager. Et søgsmål skal imidlertid indeholde en række oplysninger, og søgsmålet er efter loven ugyldigt, hvis disse oplysninger ikke anføres.

En stævning, parternes fælles begæring og en ensidig begæring skal opfylde en række lovbestemte krav, der er fastsat i retsplejeloven, og er i modsat fald ugyldig. Disse elementer, der skal være indeholdt, omhandler hovedsagelig personlige oplysninger om de involverede parter, søgsmålets genstand, angivelsen af den kompetente ret og datoen for retsmødet.

Stævningen skal derfor bl.a. indeholde følgende oplysninger (retsplejelovens artikel 43 og 702):

en af rettens embedsmænds underskrift,

sagsøgers efternavn, fornavn(e) og bopælsadresse,

den indstævnte persons (sagsøgte)s efternavn, fornavn(e) og bopælsadresse, eller nuværende opholdssted, hvis der ikke er en fast bopæl,

sagens genstand og et kort resumé af de i sagen nedlagte påstande,

en angivelse af den ret, ved hvilken sagen er anlagt,

dato, måned, år og sted for forkyndelse af stævningen,

præcise oplysninger om sted, dato og tidspunkt for retsmødet.

Parternes fælles begæring (retsplejelovens artikel 1034b) skal indeholde følgende oplysninger:

dato, måned og år,

sagsøgers efternavn, fornavn, beskæftigelse og bopælsadresse og, hvor dette er relevant, titel og optagelse i erhvervs- eller handelsregistret,

den indstævntes (sagsøgte)s efternavn, fornavn, bopælsadresse og, hvor dette er relevant, titel,

sagens genstand og et kort resumé af de i sagen nedlagte påstande,

en angivelse af den ret, ved hvilken sagen er anlagt,

sagsøgers (eller dennes advokats) underskrift.

En ensidig begæring skal indeholde følgende oplysninger (retsplejelovens artikel 1026):

dato, måned og år,

sagsøgers efternavn, fornavn, beskæftigelse og bopælsadresse og, hvor dette er relevant, sagsøgers juridiske repræsentanters efternavn, fornavn, bopælsadresse og titel,

sagens genstand og et kort skitsering af de i sagen nedlagte påstande,

en angivelse af den ret, der skal behandle sagen,

den pågældende parts advokats underskrift, medmindre andet er fastsat i lovgivningen.

I tilfælde af frivilligt fremmøde i første instans (i domstolen i første instans, arbejdsdomstolen, handelsdomstolen, retten i civile sager eller politidomstolen i forbindelse med civile sager) udarbejder retten en redegørelse om parternes sagsfremstilling med henblik på en dom. Denne redegørelse underskrives nederst på siden af parterne ifølge retsplejelovens artikel 706.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Der skal betales retsgebyr. De omkostninger, der vedrører retssagen, omfatter især stempelafgift, administrationsgebyr og registreringsgebyr, sagsomkostninger og retsgebyrer i forbindelse med retssager samt gebyrer for en genpart af kendelsen (retsplejelovens artikel 1018). Sagsøger erlægger registreringsgebyret ved anlæggelsen af sagen. Administrationsgebyret omfatter et gebyr for indførelsen i retsbogen, et gebyr for udarbejdelsen af dokumenter og et gebyr for bekræftede kopier. Ifølge retsplejelovens artikel 1017 vil omkostningerne i princippet blive pålagt den tabende part i den endelige afgørelse, hvor dette naturligvis er relevant. Det er tilladt retten at udsætte afgørelsen om sagsomkostningerne. I så fald vil omkostningerne blive fordelt af den ret, der afsagde dommen, på begæring af en af parterne. Advokatsalærer og -honorarer er ikke medregnet i sagsomkostningerne. Disse omkostninger fastsættes efter indbyrdes aftale mellem advokaten og dennes klient. Hver af parterne skal derfor betale deres egen advokats salær og honorarer. Den tabende part kan blive pålagt at betale en lovbestemt andel af modpartens udgifter til juridisk repræsentation (retsplejelovens artikel 1018 og 1022). Det drejer sig om et engangsbeløb i form af et bidrag til den vindende parts advokatsalær og et honorar, der er baseret på salæret. Størrelsen af dette honorar, der er baseret på salæret, og den måde, hvorpå det beregnes og fordeles, er fastsat i kongeligt dekret af 26. oktober 2007.

11 Kan jeg få retshjælp?

(faktabladet "Retshjælp")

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Sagen er faktisk anlagt på det tidspunkt, hvor den er blevet indført i den overordnede retsbog, og det gælder også, når det drejer sig om frivilligt fremmøde. Sager, der er baseret på en begæring, og sager om foreløbige forholdsregler indføres i en særlig retsbog, hvori det faktisk fastslås, at sagen er anlagt. De involverede parter modtager ingen bekræftelse, men kan gennemse den overordnede retsbog for at sikre, at sagen er blevet indført i retsbogen. Når sagen er blevet indført i retsbogen, påhviler det retten at afsige kendelse i sagen.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Generelt orienterer den pågældende parts advokat om sagsforløbet, hvis parten er repræsenteret ved en advokat. Der kan også indhentes oplysninger fra justitskontoret ved den ret, der behandler sagen. En stævning indeholder ligeledes oplysninger om datoen for retsmødet og om, hvilken ret der behandler sagen.

I første fase gives der specifikke oplysninger om det indledende retsmøde.

I forbindelse med en stævning underretter en af rettens embedsmænd sagsøger om datoen for det indledende retsmøde, der udgør den første fase i behandlingen af sagen.

Når det drejer sig om parternes fælles begæring eller frivilligt fremmøde, underrettes parterne af justitssekretæren.

Der afholdes intet retsmøde i forbindelse med ensidige begæringer. Sagsøger kan imidlertid tilsiges af justitssekretæren, såfremt dommeren ønsker at stille nogle spørgsmål.

I den anden fase forberedes sagen til behandling ved retten. Parterne skal inden udløbet af en lovbestemt frist (retsplejelovens artikel 747, stk. 1) fremlægge dokumenter og konklusioner (skriftlige påstande og indsigelser). Hvis disse frister bliver overskredet, kan der pålægges sanktioner i henhold til retsplejelovens artikel 747, stk. 2.

Når sagen er klar til behandling og til proceduren, anmoder parterne om berømmelse af et retsmøde. Tidsrummet for berømmelse af retsmødet afhænger af rettens arbejdsbyrde og den tid, der kan afsættes til behandlingen af sagen. Som følge af proceduremæssige aspekter, der opstår i nogle tilfælde (vurderinger, høring af parterne, vidneforklaringer osv.), kan det være vanskeligt på forhånd at fastsætte en samlet varighed af sagsbehandlingen. Sagen kan trods alt blive afbrudt eller udsat eller sågar annulleret som følge af processuelle spørgsmål.

Ved retsmødets afslutning afsluttes drøftelserne, og retten foretager en bedømmelse af sagen. Ifølge retsplejelovens artikel 770 skal retten i princippet afsige kendelse i sagen senest en måned efter sagens behandling ved retten.

Sidste opdatering: 12/11/2015

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den originale sprogudgave af denne side [bg](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Hvordan gør man? - Bulgarien

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Der er også alternative tvistbilæggelsesprocedurer (se "[Retsinstansernes kompetence](#)").

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Fristerne for retssager varierer afhængigt af sagen (se "[Proceduremæssige frister](#)"). For at afklare spørgsmålet om tidsfrister bør du rådføre dig med en advokat.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Se [Retsinstansernes kompetence](#).

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Se [Retsinstansernes kompetence – Bulgarien](#).

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Se [Retsinstansernes kompetence – Bulgarien](#).

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

En retssag kan anlægges af en sagsøger personligt eller via en autoriseret mellemmand. Mellemmandens fuldmagt skal vedlægges stævningen.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Stævninger bør indgives til justitssekretærens reception eller kontor personligt eller via en autoriseret mellemmand.. Stævninger modtages af medlemmer af domstolens personale, generelt justitssekretærer, i domstolens åbningstid. Stævninger kan også sendes med post til justitssekretærens kontor.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Stævninger bør sendes til domstolen skriftligt og skal skrives på bulgarsk. Stævninger kan sendes pr. post, men ikke pr. fax eller e-mail. I henhold til den civile retsplejelov skal alle dokumenter skrevet på fremmedsprog, som fremlægges af parterne, ledsages af bekræftede oversættelser på bulgarsk.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Stævninger skal være skriftlige. Der findes ingen særlige formularer til dette formål med undtagelse af skabeloner (godkendt af justitsministeriet) for en fuldbyrdelsesordre, en begæring om udstedelse af en fuldbyrdelsesordre og andre dokumenter vedrørende begæringer om fuldbyrdelsesordrer i henhold til den civile retsplejelov. Den civile retsplejelov indeholder en række minimumskrav til stævninger, men selve formularen er ikke fastlagt. I henhold til den civile retsplejelov skal en stævning indeholde: domstolens navn, navn og adresse på sagsøger og sagsøgte, deres juridiske repræsentanter eller befuldmægtigede, hvis dette er relevant, sagsøgers personlige identifikationsnummer og sagsøgers eventuelle faxnummer og telexnummer, stævningsbeløbet, hvor dette kan vurderes, en erklæring om omstændighederne for stævningen, stævningsgenstand og underskrift af den person, der har indgivet stævningen. I stævningen skal sagsøger anføre, hvilke beviser denne fremsender, og hvilke faktuelle omstændigheder denne agter at bevise med disse, samt præsentere alle skriftlige beviser, som denne er i besiddelse af.

Stævningen skal underskrives af sagsøger eller sagsøgers repræsentant. Hvis sagen anlægges af en repræsentant på sagsøgers vegne, skal ansøgningen ledsages af en fuldmagt, der bekræfter, at repræsentanten er bemyndiget til at anlægge sagen. Hvis sagsøger ikke ved, hvordan stævningen skal underskrives, eller er ude af stand til at gøre dette, bør den underskrives af en bemyndiget person med angivelse af, hvorfor sagsøger ikke har underskrevet den. Stævningen sendes til domstolen med lige så mange kopier, som der er sagsøgte.

Stævningen skal vedlægges: en fuldmagt, hvis stævningen indgives af en befuldmægtiget, et dokument, der bekræfter betaling af statsafgifter og udgifter, og kopi af stævningen og dens bilag, én for hver sagsøgte.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævnings indgivelse?

Når en sag indbringes for retten, skal der betales en retsafgift, som afhænger af stævnings beløb og sagens omkostninger. Når det ikke er muligt at vurdere stævnings beløb, fastsætter domstolen retsafgiften. Stævnings beløb angives af sagsøger. Stævnings beløb er en pengemæssig vurdering af sagens genstand.

Spørgsmål vedrørende stævnings beløb kan rejses af sagsøgte eller af domstolen af egen drift senest inden det første retsmøde. Hvis det anførte beløb er urealistisk, fastsætter domstolen stævnings beløb. Der findes to typer retsafgifter: simple og forholdsmæssige. Simple afgifter bestemmes på grundlag af sagens materielle, tekniske og administrative omkostninger. Forholdsmæssige afgifter er baseret på sagsgenstandens værdi. Beløbet opkræves ved indgivelse af stævningen til beskyttelse eller afhjælpning og ved udstedelse af det dokument, som afgifterne betales for, i overensstemmelse med den sats, som er godkendt af ministerrådet.

Retsafgifter betales normalt via bankoverførsel til en konto tilhørende domstolen ved indgivelse af stævningen. Hver part skal på forhånd betale domstolen omkostningerne til den ønskede tjeneste. På anmodning af begge parter eller på domstolens foranledning betales alle omkostninger af begge parter eller af den ene part, afhængigt af omstændighederne.

Retsafgifter og -udgifter skal ikke betales: af sagsøgere, der er arbejdstagere, medarbejdere og medlemmer af kooperativer i stævninger som følge af ansættelsesforhold, i forbindelse med krav om underholdsbidrag, i sager, der indbringes af anklagemyndigheden, af sagsøgere i sager om ulovlig skade som følge af kriminalitet, i forbindelse med en retskraftig straffedom eller af særlige repræsentanter udpeget af domstolen for en part, hvis adresse er ukendt.

Retsafgifter og -udgifter pålægges ikke fysiske personer, hvor domstolen har anerkendt, at de ikke har tilstrækkelige midler. I tilfælde af en anmodning om fritagelse tager domstolen højde for: personens og dennes families indkomst, bekræftede aktiver, civilstand, helbred, beskæftigelse, alder og andre omstændigheder. I sådanne tilfælde betales sagsomkostningerne af de beløb, der er afsat i domstolens budget. I tilfælde af en stævning om indledning af konkursbehandling indgivet af skyldneren opkræves der ikke retsafgift. Dette opkræves af aktiverne, når ejendommen deles i henhold til handelsloven (*Targovski zakon*).

Hvis en stævning imødekommes helt eller delvist, pålægger domstolen sagsøgte at betale sagsøger en del af sagsomkostningerne svarende til, hvor stor en del af stævningen der blev imødekommet (retsafgifter, advokatsalærer, udgifter til at give møde ved retten og indsamling af beviser). Hvis sagsøger er bevilget gratis retshjælp, pålægges sagsøgte at godtgøre udgifterne i forhold til stævningen. Hvis sagen hæves, er sagsøgte berettiget til godtgørelse af omkostningerne, og hvis domstolen afviser stævningen, er sagsøgte berettiget til at kræve betaling for udgifter i forbindelse med den afviste stævning. Advokatsalærer aftales mellem klienten og advokaten og betales normalt ved indgåelse af aftalen om juridisk forsvar i overensstemmelse med betalingsbetingelserne.

11 Kan jeg få retshjælp?

Se Retshjælp.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Stævninger og anden korrespondance modtaget pr. post og dokumenter afleveret personligt i domstolens kontortid registreres af domstolen i logbogen over indgående korrespondance på modtagelsesdagen. Sagen anses officielt for at være anlagt på den dag, hvor domstolen modtager stævningen. Hvis stævningen sendes pr. post eller modtages af den forkerte domstol, anses den for at være modtaget på afsendelsesdatoen pr. post eller på datoen for den forkerte domstols modtagelse. Domstolen bekræfter rigtigheden af stævningen. Hvis en stævning ikke følger forskrifterne, eller alle de krævede dokumenter ikke er vedlagt, anmodes sagsøger om at løse uoverensstemmelserne inden for en uge og informeres om, hvorvidt han eller hun er berettiget til retshjælp. Hvis sagsøgers adresse ikke er angivet og ikke er kendt af domstolen, kommunikerer meddelelsen med et opslag på et dertil udpeget sted i domstolen i en uge. Såfremt sagsøger ikke løser uoverensstemmelserne i god tid, returneres stævningen med bilag. Hvis sagsøgers adresse er ukendt, opbevares stævningen på justitskontoret, så den er tilgængelig for sagsøger. Det samme gælder, hvis der konstateres uoverensstemmelser i stævningen under sagen. Sagen anses for at være anlagt på datoen for modtagelsen af den ændrede stævning.

Hvis domstolen ved gennemgangen af stævningen finder, at den ikke opfylder betingelserne, returneres stævningen. Hvis stævningen returneres til sagsøger, udelukker det ikke, at der igen kan sendes en stævning til domstolen, men i så fald anses sagen for at være anlagt på den dato, hvor stævningen blev genindsendt.

De retslige myndigheder sender ikke et særligt dokument, der bekræfter, at sagen er indgivet korrekt, men der udføres visse procedurer, som viser, at dette er tilfældet. Når stævningen er korrekt udformet og indsendt, og alle de krævede dokumenter er vedhæftet, sender domstolen en kopi til sagsøgte. Kopien indeholder bilagene til stævningen. Sagsøgte anmodes om at indgive et svarskrift inden for en måned og får at vide, hvilke oplysninger det skal indeholde. Sagsøgte informeres også om konsekvenserne, hvis denne undlader at svare eller udøve sine rettigheder, og om denne er berettiget til retshjælp. Sagsøgtets svarskrift bør indeholde: domstolens navn og sagsnummeret, sagsøgtets navn og adresse, dennes juridiske repræsentant eller befuldmægtigede, hvis det er relevant; sagsøgtets holdning med hensyn til stævnings antagelighed og berettigelse; sagsøgtets holdning med hensyn til de omstændigheder, som stævningen bygger på, argumenter mod stævningen og de omstændigheder, der ligger til grund for dem, og underskrift af den person, der har indgivet svaret. I svaret til stævningen skal sagsøgte anføre, hvilke beviser denne fremsætter, og hvilke faktuelle omstændigheder denne agter at bevise med disse, samt fremlægge alle skriftlige beviser, som denne er i besiddelse af. Svaret skal vedlægges: en fuldmagt, hvis svaret indgives af en befuldmægtiget, og kopi af svaret og dets bilag, én for hver sagsøger. Hvis sagsøgte inden for den fastsatte frist undlader at indgive et svarskrift, fremsætte en holdning, gøre

indsigelse, bestride rigtigheden af et dokument vedlagt stævningen eller undlader at udøve sin ret til at indgive en modstævning eller en relateret stævning i forbindelse dermed eller indkalde en tredjepart, som er berettiget til at intervenere på dennes vegne, mister denne muligheden for at gøre dette på et senere tidspunkt, medmindre udeladelsen skyldes specifikke uforudsete omstændigheder.

Efter at have kontrolleret rigtigheden og antageligheden af de indgivne stævninger beslutter domstolen, hvordan sagen videre skal forløbe og svarer på spørgsmål og indsigelser fra parterne vedrørende alle forhold forud for retssagen og fremlæggelse af beviser. Domstolen kan også pålægge parterne mægling eller andre former for frivillig konfliktløsning.

Domstolen berammer sagen til et åbent retsmøde, som parterne indkaldes til. Retssekretæren sender stævninger til parterne, som forkyndes en kopi af domstolens afgørelse.

I kommercielle sager fastlægges det i den civile retsplejelov, at parterne skal udveksle dokumenter. Når svaret er modtaget, sender domstolen en kopi sammen med bilagene til sagsøger, som kan indgive endnu en stævning inden for to uger. I den supplerende stævning kan sagsøger supplere og præcisere den oprindelige stævning. Efter modtagelsen af den supplerende stævning sender domstolen en kopi sammen med bilagene til sagsøgte, som kan indgive et svar inden for to uger. I det supplerende svar skal sagsøgte svare på den supplerende stævning.

Efter at have kontrolleret rigtigheden af de udvekslede dokumenter og antageligheden af de indgivne stævninger, herunder beløb og andre anmodninger og indsigelser fra parterne, træffer domstolen beslutning om alle forhold forud for retssagen og lovligheden af de forelagte beviser. Domstolen berammer sagen til et åbent retsmøde og indkalder parterne ved at sende det supplerende svar til sagsøgte, ligesom den kommunikerer sin beslutning til parterne. Domstolen kan pålægge parterne mægling eller andre former for frivillig konfliktløsning. Når alle beviser er blevet fremlagt via udveksling af dokumenter, og når det er aftalt, at det ikke er nødvendigt for parterne at deltage i retsmødet, og hvis parterne ønsker det, kan retten høre sagen for lukkede døre og give parterne mulighed for at indsende skriftlige indsigelser og svar.

Den civile retsplejelov indeholder særlige bestemmelser om visse processuelle regler – summariske sager, ægteskabssager, anliggender vedrørende civilstand, inhabilitet, bodeling, beskyttelse og genetablering af ejendomsret, skøder, kollektive søgsmål og begæring om fuldbyrdesordrer, præventive procedurer, begæring om beskyttelse og fogedforretninger. Handelsloven indeholder særlige regler om insolvensbehandling og dermed forbundne stævninger.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Domstolen indkalder parterne til retsmøder. Hvis sagen hæves, modtager parter, der er lovligt indkaldt, ikke en stævning til næste retsmøde, hvis datoen er blevet meddelt dem under retsmødet. Indkaldelsen udsendes senest en uge før retsmødet. Denne regel gælder ikke i forbindelse med fogedforretninger.

Stævningen indeholder: navnet på den udstedende domstol, navn og adresse på den indkaldte person, i hvilken forbindelse og i hvilken egenskab, denne indkaldes, sted og tidspunkt for retsmødet og de juridiske konsekvenser af ikke at møde frem.

Domstolen giver parterne en kopi af eventuelle beslutninger, som er omfattet af en særskilt klage.

Frister fastsat af retten for proceduremæssige handlinger meddeles parterne, men ikke lovfæstede tidsfrister.

Sidste opdatering: 19/04/2018

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den originale sprogudgave af denne side [CS](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog er allerede oversat.

Hvordan gør man? - Tjekkiet

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Alle har ret til at anmode en ret om beskyttelse af en rettighed, der er truet eller blevet krænkede. Det er altid tilrådeligt først at forsøge at finde en mindelig løsning på tvisten. Der kan også anvendes alternative konfliktløsningsmetoder. Inden for visse områder af civilretten giver staten parterne i et retsforhold mulighed for at overdrage en retstvist til et andet privat organ. I Tjekkiet sker dette ved voldgift, som er reguleret i lov nr. 216/1994 saml. om voldgiftssager og om fuldbyrdelse af voldgiftskendelser, som ændret. Voldgiftssager afgøres ved voldgiftskendelse, som er bindende for begge sagens parter og er at sidestille med en eksigibel dom. Mægling i sager, som ikke er straffesager, er reguleret i lov nr. 202/2012 saml. om mægling og ændring af visse retsakter (mæglingsloven). Der findes yderligere oplysninger i "Alternativ konfliktløsning – Tjekkiet".

Også selv om der allerede er anlagt en retssag, er det alt afhængig af sagens art muligt at foreslå, at retten søger et forlig (se artikel 67-69 og artikel 99 i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)). Et godkendt retsforlig har samme virkning som en endelig dom. Det fungerer endvidere som grundlag for tvangsfuldbyrdelse af en retsafgørelse. Et godkendt retsforlig er en hindring for en sags pådømmelse.

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Fristerne er forskellige alt efter de enkelte sager, og derfor anbefales det hurtigst muligt at søge juridisk bistand. Et søgsmål skal indgives til en kompetente ret inden forældelsesfristens udløb (stævningen skal indgives til retten inden fristens udløb).

Såfremt den lovpligtige frist er udløbet, bortfalder debitors forpligtelse ikke, men den svækkes. Det betyder, at den ikke kan søges opfyldt, hvis debitor påberåber sig forældelsesfristen. Forældelsesfrister reguleres generelt ved artikel 609-653 i den civile lovbog (lov nr. 89/2012 saml.). Den almindelige forældelsesfrist er på tre år at regne fra den dag, hvor rettigheden kunne udøves for første gang. Særlige forældelsesfristernes varighed afhænger af arten af den udøvede rettighed.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Se "[Domstole – Tjekkiet](#)".

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Domstolens kompetence fastlægges efter reglerne om stedlig, saglig og funktionel kompetence.

Den stedlige kompetence fastlægger kompetenceområdet for flere domstole af samme type. Den bestemmer, hvilken ret der skal behandle og pådømme en sag i første instans. De grundlæggende regler for stedlig kompetence fremgår af den civile retsplejelovs artikel 84-89a (lov nr. 99/1963 saml., som ændret). Der mindes dog om, at den stedlige kompetence i nogle tilfælde reguleres af EU-lovgivning, der finder direkte anvendelse, og som har forrang for national

lovgivning (se visse bestemmelser i forordning nr. 44/2001 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, som ikke blot regulerer den internationale, men også den stedlige kompetence), hvilket betyder, at reglerne om stedlig kompetence i tjekkisk lovgivning ikke altid finder anvendelse.

Den stedligt kompetente ret er den almindelige domstol, som den part, som kravet fremsættes mod (sagsøgte), er underlagt, medmindre andet er fastsat ved lov. Den almindelige domstol er altid distriktsdomstolen. Når det er en regional domstol, der er kompetent i første instans (se spørgsmål 2.1), er det den regionale domstol på det sted, hvor partens almindelige domstol (distriktsdomstol) ligger, som er stedligt kompetent. Når der er flere sagsøgte i en sag, er de almindelige domstole i alle de sagsøgtes retskredse stedligt kompetente.

En fysisk persons almindelige domstol er distriktsdomstolen på det sted, hvor den pågældende har sin bopæl, og hvis ikke den pågældende har nogen bopæl, distriktsdomstolen på det sted, hvor han/hun opholder sig. En bopæl anses for at være det sted, hvor en person er bosat og har til hensigt at opholde sig permanent (der kan også være flere sådanne steder, og i så fald er den almindelige domstol distriktsdomstolen på alle disse steder).

For en fysisk person, der driver virksomhed, er den almindelige domstol i sager, der følger af virksomhedens aktiviteter, distriktsdomstolen på det sted, hvor personen har sin virksomhedsadresse (ifølge den adresse, der står opført i det offentlige register). Hvis ikke personen har nogen virksomhedsadresse, er det distriktsdomstolen på det sted, hvor den pågældende person har bopæl, og hvis ikke han/hun har nogen bopæl, distriktsdomstolen på det sted, hvor han/hun opholder sig.

Kriteriet for fastlæggelse af, hvilken almindelig domstol en juridisk person er underlagt, er den juridiske persons hjemsted (se den civile lovbogs artikel 136-137 (lov nr. 89/2012 saml.).

En kurators almindelige domstol under dennes varetagelse af sit embede er distriktsdomstolen på det sted, hvor kuratorens hjemsted ligger.

Der gælder særlige regler for den almindelige domstol, som staten er underlagt (retten på det sted, hvor statens organisatoriske enhed med kompetence i henhold til en særlig retsforskrift har hjemsted, og hvis ikke det er muligt at fastslå den stedligt kompetente ret på denne måde, retten på det sted, hvor de forhold, der gav anledning til den påberåbte rettighed, fandt sted), som en kommune er underlagt (retten på det sted, hvor kommunen ligger) og som en højere territorial autonom enhed er underlagt (retten på det sted, hvor dens forvaltningsorganer har hjemsted).

Hvis sagsøgte, der er statsborger i Tjekkiet, ikke er underlagt en almindelig domstol eller en almindelig domstol i Tjekkiet, er den kompetente ret retten på det sted, hvor den pågældende havde sin sidst kendte bopæl i Tjekkiet. Ejendomsrettigheder kan gøres gældende over for en person ved retten på det sted, hvor den pågældendes ejendom er beliggende, hvis ikke personen er underlagt nogen anden kompetent ret i Tjekkiet.

Der kan endvidere indgives en stævning (begæring om indledning af en retssag) mod en udlænding ved en ret på det sted i Tjekkiet, hvor den pågældendes fabrik eller en af fabrikkens organisatoriske enheder er beliggende.

Den saglige kompetence fastlægger kompetenceområdet for forskellige typer domstole, idet den bestemmer, hvilken ret der skal behandle en given sag i første instans. I civile sager er distriktsdomstolene sagligt kompetente i første instans, medmindre det udtrykkeligt fastsættes ved lov, at de regionale domstole eller den tjekkiske højesteret er sagligt kompetente i en given sag.

Den funktionelle kompetence fastlægger kompetenceområdet for forskellige typer domstole, der er involveret i den successive behandling af de samme sager i situationer, som omfatter indgivelse af ordinær eller ekstraordinær appel (den fastlægger med andre ord, hvilken ret der skal behandle ordinære og ekstraordinære appeller).

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Som allerede nævnt ovenfor (se svaret på spørgsmål nr. 4) er det primært distriktsdomstolene, der er sagligt kompetente i civile sager i første instans.

Som en undtagelse fra dette princip behandler og pådømmer de regionale domstole dog de sager, der fremgår af artikel 9, stk. 2, i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.). Dette gælder især sager, der som følge af deres art kræver et vist specialiseringsniveau, og sager, der er mere faktisk og juridisk komplekse. De regionale domstole pådømmer følgende sager i første instans:

- tvister mellem arbejdsgiver og modtager vedrørende gensidig afvikling af fejlagtigt udbetalte pensionsforsikringsydelse, tvister om sygesikringsydelse, statens sociale ydelser eller bistand til mindrebemidlede samt tvister vedrørende gensidig afvikling af degressiv godtgørelse udbetalt som følge af en persons ret til sygesikringsydelse
- tvister vedrørende ulovligheden af en strejke eller lockout
- tvister vedrørende en udenlandsk stats eller persons diplomatiske privilegier og immuniteter, hvis disse tvister falder ind under de tjekkiske domstoles kompetenceområde
- tvister vedrørende ophævelse af en voldgiftsdommers afgørelse om fuldbyrdelse af forpligtelser, der udspringer af en kollektiv overenskomst
- sager, der følger af retsforhold i forbindelse med etablering af handelsvirksomheder, statsanerkendte foreninger, stiftelser og legatinvesteringsfonde, tvister mellem virksomheder, deres partnere eller medlemmer samt tvister mellem partnere eller medlemmer, som udspringer af deres deltagelse i virksomheden
- tvister mellem virksomheder, deres partnere eller medlemmer og medlemmer af virksomhedernes ved lov oprettede organer eller kuratorer, i det omfang tvisterne vedrører udøvelsen af hvervet som medlem af de ved lov oprettede organer eller kuratorernes deltagelse i afviklingen
- tvister, som følger af loven om ophavsret
- tvister vedrørende beskyttelse af rettigheder, der krænkes eller trues af illoyal konkurrence eller ulovlige konkurrencebegrænsninger
- sager vedrørende beskyttelse af en juridisk persons navn og omdømme
- tvister vedrørende økonomisk sikkerhedsstillelse og tvister vedrørende veksler, egenveksler og investeringsinstrumenter
- tvister opstået i forbindelse med børshandlede råvarer
- sager vedrørende ejerforeningers generalforsamlinger og tvister opstået i denne forbindelse, med undtagelse af tvister vedrørende foreningens medlemmers bidrag til forvaltningen af hus og grund samt tvister vedrørende forudbetaling af tjenesteydelser og metoden til fordeling af de med ydelserne forbundne omkostninger
- sager vedrørende omlægningen af virksomheder og kooperativer, herunder erstatningssager, jf. særlige retsforskrifter.
- tvister vedrørende køb eller forpagtning af en fabrik eller en del heraf.
- tvister vedrørende kontrakter på bygge- og anlægsarbejder, som er offentlige kontrakter over tærskelværdien, herunder de leverancer, der er nødvendige for opfyldelsen af sådanne kontrakter.

Tjekkiet højesteret er kompetent i første og eneste instans i sager om anerkendelse af udenlandske retsafgørelser i ægteskabssager (dette gælder ikke anerkendelsen af retsafgørelser fra andre EU-medlemsstater, hvis Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 finder anvendelse) og i sager om fastslåelse og afvisning af forældreskab, jf. artikel 51 og 55, stk. 1, i lov nr. 91/2012 saml. om international privatret.

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Der er ikke noget generelt krav i tjekkisk civilret om, at parterne i en retssag skal lade sig repræsentere af en advokat.

Processabilitet

Alle har ret til at optræde selvstændigt i retten som part i en retssag inden for rammerne af deres retlige handleevne (artikel 20, stk. 1, i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)). En fysisk person får fuld retlig handleevne, når vedkommende når myndighedsalderen. Myndighedsalderen indtræder, når personen fylder 18 år. Inden en person når myndighedsalderen, kan personen myndiggøres ved indgivelse og godkendelse af en begæring om retlig handleevne (se artikel 37 i den civile lovbog (lov nr. 89/2012 saml.)) eller ved at indgå ægteskab. Såfremt en part i en retssag ikke har fuld retlig handleevne, kan han eller hun lade sig repræsentere i sagen. En myndig person med begrænset retlig handleevne kan også have mistet sin proceshabilitet. Repræsentation finder sted med udgangspunkt i loven eller en afgørelse truffet af et statsligt organ (lovbestemt repræsentation) eller med udgangspunkt i en fuldmagt. Enhver, der deltager i en retssag som en parts repræsentant, skal forelægge bevis herfor.

En fysisk person, som ikke er i stand til at handle selvstændigt ved retten, skal være repræsenteret ved sin værge eller en særlig værge (artikel 22-23 og artikel 29an. i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)).

Parterne i en retssag (som har retlig handleevne) kan også lade sig repræsentere af en person efter eget valg på baggrund af en fuldmagt (artikel 24-28a i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)).

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Der indgives en stævning (begæring om indledning af en retssag) til den sagligt, stedligt eller funktionelt kompetente ret. Adresserne på de forskellige tjekkiske domstole kan findes på det tjekkiske justitsministeriums websted: <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/Soudy.aspx>.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Alle parter er lige i civile retssager og har ret til et retsmøde på deres modersmål (se artikel 18 i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)).

En stævning (begæring om indledning af en retssag) kan indgives på sagsøgers modersmål. For at give retten mulighed for hurtigere at vurdere stævningen (begæringen om indledning af en retssag) anbefales det, at dokumenter, der fremsendes til retten, ledsages af en tjekkisk oversættelse.

En begæring om indledning af en retssag kan udformes skriftligt (se artikel 42 i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)). En skriftlig begæring indgives i papirform eller elektronisk via et offentligt datanet eller pr. fax. Hvis en skriftlig begæring indeholdende en begæring vedrørende sagens realitet indsendes pr. fax eller elektronisk, bør originalen eller en skriftlig gengivelse af den originale tekst fremsendes senest tre dage herefter. Når en begæring indgives elektronisk med en certificeret elektronisk signatur (jf. lov nr. 227/2000 saml. om elektronisk signatur, som ændret) eller i henhold til en særlig retsforskrift (lov nr. 300/2008 saml. om elektroniske dokumenter og tilladt dokumentkonvertering), er det ikke nødvendigt efterfølgende at indsende originaldokumenterne.

En begæring om indledning af en retssag og en anmodning om et fuldbyrdesdokument kan kun indgives mundtligt og registreres (se artikel 14 i lov nr. 292/2013 saml. om særlige retssager, som ændret), hvis der er tale om sager, der også kan anlægges uden begæring, sager om tilladelse til at indgå ægteskab, sager om beskyttelse mod vold i hjemmet, sager om fastslåelse eller afvisning af forældreskab samt adoptionssager. Alle distriktsdomstole skal registrere disse begæring og videresende dem til de kompetente domstole uden unødigt ophold. Denne form for indgivelse af begæring har samme virkning, som hvis begæringerne blev indgivet til den kompetente ret.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Der findes ingen standardformularer til indgivelse af en stævning (begæring om indledning af en retssag). En stævning (begæring om indledning af en retssag) skal indeholde generelle oplysninger (se artikel 42, stk. 4, i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)) og specifikke oplysninger (se artikel 79, stk. 1, i den civile retsplejelov).

De generelle oplysninger omfatter oplysninger om den ret, som begæringen indgives til, og oplysninger om den person, der indgiver stævningen. Af stævningen skal det klart fremgå, hvilken sag der er tale om, og hvad der søges opnået, og den skal være underskrevet og dateret.

De specifikke oplysninger omfatter parternes fornavn, efternavn og adresse eller parternes fødselsnummer eller id-nummer (en juridisk persons virksomhedsnavn eller navn og hjemsted samt id-nummer, landnavn og navn på statens organisatoriske enhed, som repræsenterer staten i sagen), om nødvendigt også parternes repræsentanter, en beskrivelse af de væsentligste faktiske omstændigheder og en beskrivelse af det bevismateriale, som sagsøger gør gældende, og det skal klart fremgå, hvad sagsøger søger opnået.

Såfremt begæringen ikke indeholder de nødvendige oplysninger, eller hvis de er uforståelige eller uklare, opfordrer retten den pågældende part til at afhjælpe disse mangler inden for et vist tidsrum. Hvis ikke dette bliver gjort, og man derfor ikke kan komme videre med sagen, afviser retten begæringen om indledning af en retssag. Retten ser bort fra alle øvrige indgivne dokumenter, indtil oplysningerne er blevet behørigt rettet eller suppleret (se artikel 43 i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)). Begæringen skal indgives i det påkrævede antal genparter, så retten kan beholde en genpart, og hver enkelt part i sagen kan få udleveret en genpart, hvis dette er et krav (se artikel 42, stk. 4, i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)).

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Der opkræves retsgebyrer for retssager anlagt ved de tjekkiske domstole, for handlinger, som står opført i gebyrtabellen, samt for individuelle handlinger udført af domstolene og handlinger udført af domstolsforvaltningen. Størrelsen af disse gebyrer fastsættes i lov nr. 549/1991 saml. om retsgebyrer, som ændret. Retsgebyrerne er enten sat til et fast beløb eller beregnes som en procentdel af kravets størrelse.

En række sager (primært sager om ubestridte krav) er fritaget for disse gebyrer. Sager, som er "materielt fritaget", omfatter sager vedrørende værgemål, adoption, underholdspligt mellem forældre og børn osv. Disse sager er helt fritaget for gebyrer.

Sagsøger er i sager om fastlæggelse af underholdsbidrag, erstatning for personskade, arbejdsskade, erhvervs sygdomme osv. personligt fritaget for gebyrer. Hvis sagsøger i en given sag er personligt fritaget for gebyrer, og retten giver sagsøger medhold i hans eller hendes krav, skal sagsøgte betale gebyret.

Det er også muligt at indføre såkaldte individuelle fritagelser under hensyntagen til parternes økonomiske og sociale situation og de særlige omstændigheder omkring den behandlede sag. Hvis sagsøger har begrænsede økonomiske midler som følge af langtidslidighed, alvorlig sygdom eller lignende, kan han/hun ansøge retten om hel eller delvis fritagelse for gebyrerne. Denne ansøgning skal gerne være vedlagt den originale stævning. Når der træffes afgørelser om fritagelse for gebyrer, tager retten højde for ansøgerens samlede formue, økonomiske og sociale forhold, retsgebyrets størrelse, arten af det indgivne krav osv. Der bør dog ikke være tale om vilkårlig eller åbenlyst urimelig udøvelse eller tilsidesættelse af rettigheder. Se også "Retshjælp – Tjekkiet".

Gebyret skal betales, når begæringen om indledning af en retssag indgives. Hvis ikke det betales, når begæringen indgives, tilsiger retten den pågældende part til at betale gebyret og underretter ham/hende om, at sagen vil blive udsat, hvis ikke gebyret betales inden for den fastsatte frist.

11 Kan jeg få retshjælp?

Se "Retshjælp – Tjekkiet".

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

En retssag indledes den dag, hvor begæringen indgives til retten (se artikel 82 i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)), eller når retten afsiger en kendelse om sagens indledning uden begæring (se artikel 13, stk. 2, i lov nr. 292/2013 saml. om særlige retssager, som ændret). Det forhold, at stævningen (begæringen om indledning af en retssag) indgives til retten, indleder retssagen, og retten udsteder ikke nogen særlig bekræftelse på, at sagen er blevet indledt. Hvis en stævning (begæring om indledning af en retssag) bliver indgivet personligt til justitskontoret, kan retskontoret bekræfte stævningens indgivelse ved at udlevere en stemplet kopi af stævningen.

Hvis begæringen er mangelfuld (ikke indeholder alle de foreskrevne oplysninger, er uklar eller uforståelig), tilsiger retten den pågældende part til at afhjælpe disse mangler. Såfremt manglerne ikke bliver afhjulpet inden for den af retten fastsatte frist, og man derfor ikke kan komme videre med sagen, afviser retten begæringen om indledning af en retssag, og sagen udsættes.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Så snart retssagen er indledt, går retten videre med sagen uden yderligere begæringer for at sikre, at sagen bliver behandlet og pådømt så hurtigt som muligt (se artikel 100, stk. 1, i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.). Retten skal forkynde stævningen (begæringen om indledning af en retssag) personligt for de øvrige parter i sagen (se artikel 79, stk. 3, i den civile retsplejelov). Under retssagen vil retten oplyse parterne om deres forskellige rettigheder og forpligtelser. Såfremt der skal udføres en bestemt formel handling, fastsætter retten en tidsfrist for handlingens udførelse.

Parterne og deres repræsentanter har ret til indsigt i sagsakterne, med undtagelse af voteringsprotokollen, og til at lave udskrifter og kopier af dem.

Retsformanden giver enhver, der har en legitim interesse deri eller en gyldig grund dertil, lov til at konsultere sagsakterne og lave udskrifter og kopier af dem, medmindre der er tale om en akt, hvis indhold skal holdes fortroligt i henhold til loven (se artikel 44 i den civile retsplejelov, som ændret (lov nr. 99/1963 saml.)).

Sidste opdatering: 12/10/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Tyskland

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Det kan være hensigtsmæssigt at bruge alternativ konfliktløsning. Se "[Alternativ konfliktløsning](#)".

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Der er ikke fastsat nogen klagefrist, men de rettigheder, der er genstand for en klage, er underlagt forældelsesfrister. Når en rettighed er forældet, og modparten påberåber sig dette under en retssag, vil klagen blive afvist. Forældelsesfristerne reguleres ikke efter procesretten, men efter den materielle ret. De er forskellige fra sag til sag. Spørgsmålet om forældelse kan afklares ved juridisk rådgivning.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Se "[Retternes kompetence](#)".

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Se "[Retternes kompetence — Tyskland](#)".

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Se "[Retternes kompetence — Tyskland](#)".

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Om sagsøger skal lade sig repræsentere ved en advokat eller ej afhænger af, hvilken ret der skal behandle sagen.

Ved de regionale retter i første instans (*Landgericht*) og ved de regionale appeldomstole (*Oberlandesgericht*) skal parterne lade sig repræsentere ved en advokat. I de fleste familiesager (f.eks. skilsmisssager, sager om underholdspligt, sager vedrørende formueforhold), hvor byretten (*Amtsgericht*) har kompetence, er det ligeledes obligatorisk at lade sig repræsentere ved en advokat.

I alle andre sager ved byretten kan sagsøger selv anlægge sag og tage de formelle skridt.

Byretten er kompetent i de summariske sager, der anlægges for at opnå et tvangsfuldbyrdsgrundlag, dvs. sager om betalingspåkrav. Sagsøger kan derfor selv fremsætte begæring for retten om, at der udstedes et betalingspåkrav, uden bistand fra en advokat.

Også ved arbejdsretten (*Arbeitsgericht*) kan sagsøger selv anlægge sag.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

I princippet skal sagen anlægges skriftligt ved den kompetente ret.

Hvis den kompetente ret er byretten, kan sagen også anlægges mundtligt på dommerkontoret, der udfærdiger en rapport. Det kan ske på dommerkontoret ved en hvilken som helst byret. Dommerkontoret videresender omgående rapporten til den kompetente ret.

Det samme gælder i sager ved arbejdsretten. Også her kan der udarbejdes en rapport på arbejdsrettens dommerkontor.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Retssproget er tysk. Stævningen skal derfor udfærdiges på tysk.

I princippet skal en stævning indgives skriftligt. Ved byretten eller arbejdsretten kan sagen dog også anlægges mundtligt ved, at der optages en rapport på dommerkontoret (jf. spørgsmål 7).

Stævningen kan også indgives pr. fax. Faxen skal bære sagsøgers eller dennes advokats underskrift. Det skal fremgå, hvem der har skrevet bindende under på originalen.

Endelig kan stævningen også indgives som et elektronisk dokument via et sikkert transmissionsmedium (sikker e-mail (De-mail), særlige elektroniske postkasser), eller, når der foreligger en gyldig elektronisk signatur, via den elektroniske postboks for retlige og administrative myndigheder (elektronische Gerichts- und Verwaltungspostfach (EGVP)). Det er ikke tilladt at fremsende elektroniske dokumenter ad almindelig elektronisk vej.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Til sager, der er undergivet summarisk sagsbehandling (begæringer om udstedelse af betalingspåkrav eller en anden form for tvangsfuldbyrdsgrundlag) findes der blanketter. Disse blanketter skal anvendes. I modsat fald vil sagsøger blive underrettet herom og sagen afvist.

Der findes ingen standardblanketter for stævninger. En stævning skal have en bestemt form og indeholde bestemte oplysninger:

Navn og adresse på sagens parter og deres advokater. Desuden skal det angives, hvilken ret der er kompetent.

Det skal klart angives, hvad formålet med søgsmålet er, og hvilke påstande der nedlægges.

Desuden skal der gives en fuldstændig sagsfremstilling med angivelse af grundlaget for, at kravene fremsættes.

Stævningen skal underskrives af sagsøger selv. Er sagsøger repræsenteret ved en advokat, skal denne eller dennes repræsentant også skrive under.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Ved de domstole, der behandler civil- og handelssager, opkræves retsafgifter. De består af forskellige afgifter og gebyrer. Når der indgives en stævning, fakturerer retten et forskud på retsafgifterne svarende til de ved lov fastsatte afgifter. Stævningen forkyndes normalt først for modparten, når sagsøger har betalt dette forskud.

Det samme gælder i sager om betalingspåkrav.

I sager ved arbejdsretten er der ikke pligt til forudbetaling.

Føres sagen af en advokat, skal denne også have et vederlag. Normalt betales advokatsalæret først, når sagen er afsluttet, eller når retten har truffet afgørelse om sagsomkostningerne, men advokaten kan forlange at få et forskud svarende til det forventede salær, allerede før sagen anlægges.

Sagsomkostninger, retsgebyrer og advokatsalær, herunder forudbetalte beløb, påhviler i sidste instans den af parterne, der taber sagen.

11 Kan jeg få retshjælp?

Er man ikke i stand til selv at betale for at anlægge en sag, kan man søge om retshjælp. Retten undersøger, om der er grundlag for at anlægge sag, og om den pågældende er i økonomiske vanskeligheder. Får man tildelt retshjælp, skal man ikke betale retsgebyrer.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Er stævningen korrekt indgivet, og forskuddet på retsgebyrerne betalt, forkyndes stævningen omgående for modparten. Sagen anses for at være anlagt, når stævningen er forkyndt.

Er stævningen mangelfuld, giver retten sagsøger mulighed for at afhjælpe manglerne. Sker det ikke, vil sagen blive afvist.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Ved forkyndelsen af stævningen berammer retsformanden enten det første retsmøde eller bestemmer, at sagen skal behandles ved skriftlig procedure.

Parterne underrettes herom. Retten kan bestemme, at parterne skal møde personligt ved hvert retsmøde.

Til forberedelse af hvert retsmøde kan retten pålægge parterne at supplere deres processkrifter, og den kan give parterne en frist til at belyse bestemte spørgsmål. Retten kan kræve dokumenter og bevismidler fremlagt af parterne og tredjemand, og den kan indhente oplysninger fra forskellige myndigheder.

Parterne skal underrettes herom forinden.

De oversatte udgaver af denne side forvaltes af de relevante kontaktpunkter for Det Europæiske Retlige Netværk på det civil- og handelsretlige område.

Teksterne er oversat af Kommissionens tjenestegrene. Det kan forekomme, at de nationale myndigheder efterfølgende har foretaget ændringer af den oprindelige udgave, som ikke fremgår af oversættelserne. Kommissionen og Det Europæiske Retlige Netværk på det civil- og handelsretlige område fralægger sig ethvert ansvar for oplysninger og data i — eller som der henvises til i — nærværende dokument. De gældende regler om ophavsret i forbindelse med Unionens websteder findes i den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 23/09/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Estland

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Twister kan bilægges ved både retslige og udenretslige midler.

En form for udenretslig bilæggelse af tvister er **forlig**. Forlig er en form for udenretslig bilæggelse af tvister med en uafhængig og upartisk forligsmand som mægler. En forligsmand mægler i kommunikationen mellem parterne med henblik på at finde en løsning på tvisten. Forligsforhandlingerne er fortrolige, og en forligsmand må ikke lede dem på en måde, der giver indtryk af, at forligsmanden har beføjelse til at træffe bindende afgørelser. Forligsmanden kan være en notar, en advokat eller enhver anden fysisk person, som er udpeget af parterne i tvisten, og som er bemyndiget af en juridisk person (f.eks. forligsmænd i et forligsorgan via den estiske forsikrings sammenslutning (Eesti Kindlustusseltside Liit) og det estiske motorkøretøjsforsikringsbureau (Eesti Ligicluskindlustuy Fond)). Et forligsorgan er en enhed, der er tilknyttet et statsligt eller et lokalt forvaltningsagentur, såsom det ophavsretlige udvalg (Autoriiõiguse Komisjon). En forligsaftale, der indgås som resultat af en forligsprocedure, udgør et fuldbyrdelsesgrundlag i henhold til de i loven fastsatte vilkår og betingelser, forudsat at aftalen er erklæret for eksigibel af en domstol og kan forelægges for en foged med henblik på tvangsfuldbyrdelse. Hvis forligsmanden er en notar eller en advokat, kan en forligsaftale vedrørende et ejendomsretligt krav eller en forligsaftale vedrørende et krav, der ikke vedrører ejendom, forudsat at der kan indgås en kompromisaftale om det krav, der ikke vedrører ejendom, bekræftes af en notar på anmodning af parterne i forliget og omgående tvangsfuldbyrdes. I sådanne tilfælde er det ikke nødvendigt, at en domstol erklærer forligsaftalen eksigibel. En forligsaftale, der er godkendt af et forligsorgan, er bindende for parterne og skal ikke erklæres for eksigibel af en domstol. **Voldgift** er en anden metode til alternativ tvistbilæggelse. Da voldgiftspanelet udpeges af parterne selv, kan de være sikre på voldgiftsmændenes viden, erfaring og upartiskhed. Parterne har også ret til at træffe afgørelse om processprog, lovvalg og procedureregler. En voldgiftsinstans kan udpeges fra sag til sag (ad hoc) eller arbejde på permanent grundlag. En permanent voldgiftsinstans i Estland er voldgiftsinstansen under notarkammeret (Notarite Koja Vahekohus). I Estland bilægges tvister, der opstår i forbindelse med grænseoverskridende virksomhed, ofte ved voldgift i det [estiske handels- og industrikammer](#) (Eesti Kaubandus-Tööstuskoja (EKTK) arbitraazikohus). En dom afsagt af en permanent estisk voldgiftsinstans udgør et fuldbyrdelsesgrundlag, uden at den skal erklæres for eksigibel af en domstol. Domme afsagt af andre voldgiftsinstanser, herunder ad hoc-voldgiftsinstanser, og voldgiftsinstanser i andre stater skal erklæres for eksigible af en domstol, før de kan tvangsfuldbyrdes. Ud over voldgift og forlig er der også udvalg for udenretslig bilæggelse af visse typer tvister.

Arbejdsretlige tvister kan f.eks. i første omgang henvises til et [udvalg for arbejdsretlige tvister \(töövaidluskomisjon\)](#). Et udvalg for arbejdsretlige tvister er et uafhængigt organ, der skal løse individuelle arbejdsretlige tvister, og som både arbejdstagere og arbejdsgivere kan henvende sig til. Bilæggelsen af arbejdsretlige tvister i et sådant udvalg er reguleret i [loven om bilæggelse af arbejdsretlige tvister \(individuaalse töövaidluse lahendamise seadus\)](#). Der opkræves ingen statsafgifter for bilæggelse af tvister ved hjælp af et udvalg for arbejdsretlige tvister. Et udvalg for arbejdsretlige tvister kan bilægge eventuelle tvister, der opstår i forbindelse med arbejdsmarkedsrelationer. Ved udøvelsen af retten til at indbringe sagen for et udvalg for arbejdsretlige tvister er det vigtigt at bemærke, at udvalget bilægger tvister om finansielle fordringer for et beløb, der ikke overstiger 10 000 EUR. Tvister om fordringer på over 10 000 EUR skal afgøres af en domstol. Den anmodning, der indgives til et udvalg for arbejdsretlige tvister, skal beskrive de omstændigheder, der er relevante for tvisten. Ved anfægtelse af en afskedigelse skal der f.eks. angives tidspunkt og begrundelse for afskedigelsen. Anmodningen skal beskrive karakteren af uenigheden mellem parterne, dvs. det, arbejdstageren eller arbejdsgiveren har gjort eller undladt at gøre i strid med lovgivningen efter den anmodende parts opfattelse. Dokumentation for de i anmodningen fremsatte krav skal vedlægges som bilag (f.eks. ansættelseskontrakt, gensidige aftaler eller korrespondance mellem arbejdstageren og arbejdsgiveren osv.) eller ved henvisning til anden dokumentation eller vidner. Hvis den anmodende part finder det nødvendigt at indkalde et vidne til udvalgsrådet, skal vidnets navn og adresse anføres i anmodningen. En afgørelse truffet af et udvalg for arbejdsretlige tvister, som har fået virkning, udgør et fuldbyrdelsesgrundlag og kan indbringes for en foged med henblik på tvangsfuldbyrdelse. Under visse omstændigheder kan et udvalg for arbejdsretlige tvister erklære sin afgørelse for umiddelbart eksigibel. Hvis en part i tvisten ikke er enig i den afgørelse, som udvalget for arbejdsretlige tvister har truffet, kan parten indbringe den arbejdsretlige tvist for en distriktsdomstol (maakohus) senest én måned efter datoen for modtagelsen af udskriften af afgørelsen. I givet fald får den afgørelse, der er truffet af udvalget for arbejdsretlige tvister, ikke virkning.

Krav, der udspringer af en aftale mellem en forbruger og en erhvervsdrivende, kan afgøres af [EU udvalget for forbrugertvister \(tarbijakaebuste komisjon\)](#). Bilæggelse af forbrugertvister er reguleret i [EU forbrugerbeskyttelsesloven \(tarbijakaitseadus\)](#). Udvalget for forbrugertvister har kompetence til at afgøre både nationale og grænseoverskridende tvister på forbrugerområdet, som opstår i forbindelse med aftaler mellem forbrugere og erhvervsdrivende, og som indbringes af en forbruger, hvis en af parterne i tvisten er en erhvervsdrivende, der har hjemsted i Republikken Estland. Udvalget har også kompetence til at afgøre eventuelle tvister vedrørende tab forårsaget af et defekt produkt, forudsat at tabet kan fastslås. Hvis det er godtgjort, at tabet er opstået, men det nøjagtige tab ikke kan opgøres i tal, f.eks. i tilfælde af ikkemonetære tab eller tab i fremtiden, fastsættes erstatningens størrelse af en domstol. Udvalget behandler ikke tvister vedrørende levering af ikkeøkonomiske tjenesteydelser af almen interesse, uddannelses tjenester, der udbydes af offentligtretlige juridiske personer, eller sundhedsydelser, der leveres af sundhedspersonale til patienter med henblik på at vurdere, bevare eller genetablere deres helbredstilstand, herunder ordinerer, udleverer og leverer af lægemidler og medicinsk udstyr. Endvidere bilægger udvalget ikke tvister vedrørende krav, der skyldes dødsfald, fysiske skader eller helbredsskader eller tvister, hvor tvistbilæggelsesproceduren er fastsat i andre love. Sådanne tvister behandles af kompetente institutioner eller domstole (f.eks. kan tvister, der opstår som følge af boliglejekontrakter, ud over domstole, også behandles af lejeudvalg). En anmodning indgivet af en forbruger vil blive behandlet, og resultatet af tvistbilæggelsen stillet til rådighed for parterne, senest 90 dage efter accepten af forbrugeren anmodning om prøvelse. I tilfælde af komplekse tvister kan denne periode forlænges. En beslutning truffet af udvalget for forbrugertvister skal efterkommes senest 30 dage efter offentliggørelsen på forbrugerbeskyttelsesnævnets (Tarbijakaitseamet) websted, medmindre andet er fastsat i afgørelsen. En liste over erhvervsdrivende, der ikke har efterkommet udvalgets afgørelser, offentliggøres på forbrugerbeskyttelsesnævnets websted. Udvalgets afgørelse kan dog ikke tvangsfuldbyrdes, hvilket betyder, at den ikke kan indgives til en foged med dette formål. En erhvervsdrivende, der er optaget på listen, vil blive slettet fra listen, hvis den erhvervsdrivende efterkommer udvalgets afgørelse efter at være blevet opført på listen, eller når der er gået mere end 12 måneder fra den erhvervsdrivendes optagelse på listen. Hvis parterne i tvisten ikke er enige i udvalgets afgørelse og ikke efterkommer den, kan de indbringe samme tvist for en distriktsdomstol. En erhvervsdrivende underretter forbrugerbeskyttelsesrådet skriftligt om, at afgørelsen er blevet efterkommet, eller at sagen er blevet indbragt for en distriktsdomstol, vedlagt en kopi af den anmodning, der er indgivet til distriktsdomstolen. Forbrugerbeskyttelsesrådet kan med samtykke fra og som repræsentant for forbrugeren selv indbringe den tvist, som udvalget har bilagt, for en distriktsdomstol med henblik på efterprøvelse, hvis den erhvervsdrivende ikke har efterkommet afgørelsen, og tvisten er relevant for anvendelsen af en lov eller anden lovgivning eller for forbrugernes kollektive interesser.

Tvister i forbindelse med boliglejekontrakter kan behandles af et [lejeudvalg](#). Bilæggelsen af lejemålstvister er reguleret i [loven om bilæggelse af lejemålstvister \(üürivaidluse lahendamise seadus\)](#). Lejeudvalgene behandler ikke tvister vedrørende finansielle fordringer på over 3 200 EUR. Et lejeudvalg kan nedsættes af en lokalforvaltning og behandler lejemålstvister, der opstår på dens område. I Estland er der kun nedsat et lejeudvalg i Tallinn. En anmodning til et lejeudvalg skal indeholde oplysninger om anmoderens krav og de faktiske omstændigheder, der ligger til grund herfor, og anmodningen skal indeholde lejekontrakten og dokumentation for de påstande, der er anført i anmodningen, samt anden relevant dokumentation. En afgørelse truffet af et lejeudvalg, som har fået virkning, udgør et fuldbyrdesgrundlag og kan indbringes for en foged med henblik på tvangsfuldbyrdelse. Hvis en part i tvisten ikke er enig i lejeudvalgets afgørelse, kan parten indbringe den samme lejemålstvist for en distriktsdomstol senest 20 dage efter datoen efter modtagelsen af udvalgets afgørelse. Lejeudvalgets afgørelse vil i givet fald ikke få virkning. De nævnte udvalgs bilæggelse af tvister er ikke en obligatorisk procedure forud for retssager, hvilket betyder, at hvis parterne ikke ønsker eller ikke kan bilægge tvisten ved udenretlige midler, kan de indbringe sagen for en domstol. De samme krav kan ikke behandles samtidigt af både en domstol og et kompetent udenretsligt udvalg.

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Privatretlige forhold er underlagt princippet om selvbestemmelse, hvilket betyder, at kreditorer frit kan bestemme, hvornår de vil fuldbyrde deres krav over for en skyldner. Af hensyn til den retlige klarhed og den lovgivningsmæssige stabilitet kan skyldner dog henvise til en forældelsesfrist, hvis kreditor ikke har fremlagt sit krav inden for en bestemt frist. En domstol eller enhver anden tvistbilæggelsesinstans håndhæver kun en forældelsesfrist, hvis den forpligtede person kræver det. Kreditors krav udløber derfor ikke ved udløbet af forældelsesfristen. Hvis kravet er forældet, og den forpligtede person henviser til forældelsesfristen, vil domstolen imidlertid hverken behandle kravet eller træffe en materiel afgørelse herom.

Forældelsesfristen for krav som følge af transaktioner er tre år.

Forældelsesfristen for krav som følge af transaktioner er ti år, hvis den forpligtede person bevidst undlader at opfylde sine forpligtelser.

Forældelsesfristen for krav vedrørende overdragelse af fast ejendom, behæftelse af fast ejendom med en tinglig rettighed, overdragelse eller ophør af en tinglig rettighed eller ændring af indholdet af en tinglig rettighed er ti år.

Forældelsesfristen for et krav, der udspringer af lovgivningen, er ti år fra det tidspunkt, hvor fordringen forfalder, medmindre andet er fastsat ved lov.

Forældelsesfristen for et krav, der hidrører fra ulovligt forvoldte skader, er tre år fra det tidspunkt, hvor rettighedshaveren fik eller burde have fået kendskab til skaden og den person, der er forpligtet til at betale erstatning.

Forældelsesfristen for et krav som følge af uberettiget berigelse er tre år fra det tidspunkt, hvor rettighedshaveren fik eller burde have fået kendskab til kravet som følge af uberettiget berigelse.

Forældelsesfristen for krav om opfyldelse af gentagne forpligtelser, med undtagelse af krav om opfyldelse af forpligtelser til underholdspligt over for børn, er tre år for hver særskilt forpligtelse uanset retsgrundlaget for kravet.

Forældelsesfristen for krav om underholdsbidrag til børn er ti år for hver særskilt forpligtelse.

Forældelsesfristen for ejendomsretlige restitutionskrav og for familieretlige eller arveretlige fordringer er 30 år fra det tidspunkt, hvor fordringen forfalder, medmindre andet er fastsat ved lov.

Et restitutionskrav, der udspringer af en ejendomsret, mod en vilkårlig besidder bortfalder ikke.

Der gælder en søgsmålsfrist for visse krav, der udspringer af ansættelsesforhold. F.eks. er fristen for at indbringe et krav for et udvalg for arbejdsretlige tvister eller en domstol med henblik på anerkendelse af rettigheder i forbindelse med ansættelsesforhold og beskyttelse af rettigheder, der krænktes, på fire måneder. Et søgsmål for en domstol eller en anmodning til et udvalg for arbejdsretlige tvister om opsigelse af en ansættelseskontrakt skal indgives senest 30 kalenderdage efter modtagelsen af erklæringen om opsigelse. Senest 30 kalenderdage efter modtagelsen af en erklæring om opsigelse kan arbejdstageren indgive en anmodning til en domstol eller et udvalg for arbejdsretlige tvister for at anfægte opsigelsen som værende i strid med princippet om god tro, medmindre arbejdsgiveren opsiges kontrakten som følge af arbejdstagerens misligholdelse heraf. Fristen for at indbringe et lønkrav er tre år.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

De omstændigheder, hvorunder en sag kan behandles af en estisk domstol, afgøres af bestemmelserne om international kompetence. En sag henhører under en estisk domstols kompetence, hvis en estisk domstol kan behandle sagen i henhold til bestemmelserne vedrørende dens kompetence eller på grundlag af en værnetingsaftale, medmindre andet er fastsat ved lov eller i internationale aftaler. Den internationale kompetence er ikke en enekompetence, medmindre andet er fastsat ved lov eller i internationale aftaler. Bestemmelserne i den estiske [civile retsplejelov \(tsiviilkohtumenetluse seadustik\)](#) om international kompetence finder kun anvendelse, i det omfang dette ikke er reguleret på anden måde i en international aftale eller følgende EU-forordninger: 1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil og handelsretlige område

2) Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældres ansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000

3) Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 om kompetence, lovvag, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt

4) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 om kompetence, lovvag, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis

5) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 655/2014 om indførelse af en procedure for en europæisk kendelse til sikring af bankindeståender med henblik på at lette grænseoverskridende gældsinddrivelse på det civil og handelsretlige område.

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Den domstol, ved hvilken der kan anlægges sag mod en person, og hvor andre proceduremæssige handlinger kan udføres med hensyn til en person, har **generel kompetence**, medmindre det er fastsat ved lov, at sagen skal indbringes for eller handlingen udføres af en anden domstol.

Den domstol, ved hvilken der kan anlægges sag og træffes andre proceduremæssige foranstaltninger mod en person ud over den almindelige kompetence, har **alternativ kompetence**.

Enekompetence tilfalder den eneste domstol, der kan træffe afgørelse i en civilretlig sag. I ikke-kontradiktoriske sager er der enekompetence, medmindre andet er fastsat ved lov.

Ved generel kompetence indbringes et søgsmål mod en fysisk person for domstolen på det sted, hvor den pågældende har bopæl, og der anlægges sag mod en juridisk person ved domstolen på det sted, hvor den pågældende har hjemsted. Hvis en fysisk persons bopæl er ukendt, kan der anlægges sag mod personen ved domstolen på stedet for hans/hendes seneste kendte bopæl.

Hvis en sag i henhold til almindelige bestemmelser ikke henhører under en estisk domstols kompetence, eller kompetencen ikke kan fastslås, og en international aftale eller lov ikke bestemmer andet, behandles sagen af distriktsdomstolen i Harju (Harju Maakohus), hvis:

sagen skal behandles i Republikken Estland i henhold til en international aftale

sagsøgeren er statsborger i Estland eller har bopæl i Estland, og sagsøgeren ikke har mulighed for at forsvare sine rettigheder i en udenlandsk stat, eller sagsøgeren ikke kan forventes at gøre det

sagen i væsentlig grad vedrører Estland af en anden årsag, og sagsøgeren ikke har mulighed for at forsvare sine rettigheder i en udenlandsk stat, eller sagsøgeren ikke kan forventes at gøre det.

Distriktsdomstolen i Harju behandler også en sag, hvis sagen henhører under en estisk domstols kompetence, men det ikke er muligt at afgøre, hvilken estisk domstol der har kompetence i sagen. Dette gælder også, hvis der er opnået enighed om estisk kompetence, uden at det er præciseret, hvilken domstol der har kompetence.

Ved enekompetence indbringes sager med følgende genstande til domstolen på det sted, hvor den faste ejendom er beliggende:

krav vedrørende anerkendelse af eksistensen af ejendomsretten, en begrænset tinglig rettighed eller anden tinglig rettighed over fast ejendom eller anerkendelse af, at der ikke er tale om sådanne rettigheder eller forpligtelser, eller krav vedrørende andre rettigheder over fast ejendom

fastlæggelse af skel mellem eller opdeling af fast ejendom

beskyttelse af besiddelse af fast ejendom

krav om ejendomsret som følge af ejerskab af lejligheder

krav om tvangsfuldbyrdelse vedrørende fast ejendom

krav, der udspringer af en lejekontrakt eller et erhvervslejemål vedrørende fast ejendom eller en anden aftale om anvendelse af fast ejendom i henhold til loven om forpligtelser eller gyldigheden af sådanne kontrakter.

Søgsmål vedrørende en servitut, behæftelse eller fortegningsret i forbindelse med ejendom indbringes for den domstol, i hvis retskreds ejendommen er beliggende.

Når der er tale om enekompetence, skal et søgsmål om ophævelse af et urimeligt standardvilkår eller om ophævelse og tilbagetrækning af vilkåret fra den persons side, der anbefaler anvendelse af vilkåret, indgives til domstolen på det sted, hvor sagsøgte har forretningssted, eller hvis sagsøgte ikke har et sådant, til domstolen på det sted, hvor sagsøgte har bopæl eller hjemsted. Hvis sagsøgte ikke har forretningssted, bopæl eller hjemsted i Estland, indbringes sagen for den domstol, i hvis retskreds standardvilkåret er blevet anvendt.

Søgsmål anlagt af en juridisk person med påstand om, at et organ tilbagekalder en afgørelse eller erklærer den ugyldig, henlægges under enekompetencen hos domstolen på det sted, hvor den juridiske person har hjemsted.

En estisk domstol kan behandle en sag mellem ægtefæller, hvis:

mindst en af ægtefællerne er statsborger i Estland eller var statsborger i Estland på tidspunktet for ægteskabets indgåelse

begge ægtefæller har bopæl i Estland

en af ægtefællerne har bopæl i Estland, medmindre den dom, der skal afsiges, med sikkerhed ikke ville blive anerkendt i det land, hvor den ene af ægtefællerne er statsborger.

Ved enekompetence indbringes en sag om formueforholdet mellem ægtefæller, som skal behandles af en estisk domstol, for domstolen på det sted, hvor ægtefællerne har deres fælles bopæl, og i fravær af fælles bopæl til domstolen på det sted, hvor sagsøgte har sin bopæl. Hvis sagsøgte ikke har bopæl i Estland, indbringes søgsmålet for domstolen på det sted, hvor et mindreårigt fælles barn af parterne har bopæl, og, hvis der ikke er noget fælles mindreårigt barn, domstolen på det sted, hvor på sagsøgeren har bopæl.

Hvis der er konstateret myndighed over en fraværende persons ejendom, fordi personen er forsvundet, eller der er udpeget en værge for en person på grund af vedkommendes begrænsede rets og handleevne, eller hvis en person er idømt fængselsstraf, kan en skilsmisssag mod en sådan person også indbringes for domstolen på det sted, hvor sagsøger har bopæl.

En estisk domstol kan behandle sager om slægtskab, hvis mindst én af parterne er statsborger i Estland eller mindst én af parterne har bopæl i Estland. Et søgsmål om slægtskab, som skal behandles af en estisk domstol, indbringes for domstolen på det sted, hvor barnet har bopæl, som har enekompetence.

Hvis barnet ikke har bopæl i Estland, indbringes sagen for domstolen på det sted, hvor sagsøgte har bopæl. Hvis sagsøgte ikke har bopæl i Estland, indbringes sagen for domstolen på det sted, hvor sagsøger har bopæl. Det samme gælder sager om underholdspligt.

Ved alternativ kompetence kan der også anlægges sag mod en fysisk person med påstand om ejendomsret ved domstolen på den pågældendes opholdssted, hvis personen opholder sig på et sådant sted i en længere periode på grund af et ansættelses eller serviceforhold, studier eller af andre tilsvarende årsager. En sag vedrørende sagsøgtes økonomiske eller erhvervs-mæssige virksomhed kan også indbringes for domstolen på det sted, hvor sagsøgte har forretningssted.

En juridisk person, der er baseret på medlemskab, herunder et selskab, eller et medlem, en partner eller en aktionær heri, kan ved alternativ kompetence også anlægge sag i forbindelse med et sådant medlemskab eller et krav mod et medlem, en partner eller en aktionær i den juridiske person for domstolen på det sted, hvor den juridiske person har hjemsted.

Hvis en person har bopæl eller hjemsted i et andet land, kan et søgsmål, der vedrører et ejendomsretligt krav, ved alternativ kompetence også anlægges mod en sådan person ved den domstol, i hvis retskreds de aktiver, der er genstand for kravet, befinder sig, eller ved den domstol, i hvis retskreds den pågældende persons øvrige aktiver befinder sig. Hvis et aktiv er optaget i et offentligt register, kan sagen indbringes for domstolen på det sted, hvor aktivet er registreret. Hvis aktivet er et krav i henhold til loven om forpligtelser, kan sagen indbringes for domstolen på det sted, hvor skyldner har bopæl eller hjemsted. Hvis fordringen er sikret ved en genstand, kan sagen også indbringes for den domstol, i hvis retskreds genstanden befinder sig.

Et søgsmål om inddrivelse af en fordring, der er sikret ved pant eller en rettighed over fast ejendom, eller ethvert andet søgsmål om et tilsvarende krav kan også anlægges ved den domstol, i hvis retskreds den faste ejendom er beliggende, forudsat at skyldneren er ejeren af den registrerede faste ejendom, der er sikret ved pantet eller genstand for rettigheden.

Et søgsmål mod en ejer af en ejerlejlighed, som hidrører fra et retsforhold med relation til ejendomsretten til en lejlighed, kan ved alternativ kompetence også indbringes for den domstol, i hvis retskreds den pågældende lejlighed er beliggende.

Et søgsmål, der udspringer af en kontrakt, eller et søgsmål med påstand om, at det fastslås, at en kontrakt er ugyldig, kan ved alternativ kompetence også indbringes for den ret, i hvis retskreds den pågældende kontraktlige forpligtelse ville blive gennemført.

En forbruger kan ved alternativ kompetence også indbringe et søgsmål, der udspringer af en kontrakt eller et forhold som angivet i § 35, 46 eller 52, § 208, stk. 4, § 379 eller 402, § 635, stk. 4, eller § 709, 734 eller 866 i [loven om forpligtelser \(võlaõigusseadus\)](#), eller et søgsmål, der udspringer af enhver anden kontrakt indgået med en virksomhed, som har hjemsted eller forretningssted i Estland, for domstolen på det sted, hvor forbrugeren har bopæl. Dette gælder ikke søgsmål i forbindelse med transportaftaler.

En forsikringstager, begunstiget eller anden person, der har ret til at få udbetalt forsikring fra forsikringsselskabet på grundlag af en forsikringsaftale, kan ved alternativ kompetence også anlægge sag mod forsikringsselskabet ved domstolen på det sted, hvor personen har sin bopæl eller sit hjemsted.

I forbindelse med ansvarsforsikring eller forsikring af en bygning, fast ejendom eller løsøre sammen med en bygning eller fast ejendom kan et søgsmål mod forsikringsselskabet ved alternativ kompetence også indbringes for den domstol, i hvis retskreds den handling eller begivenhed, der har forårsaget skaden, fandt sted, eller hvor skaden blev forvoldt.

En arbejdstager kan ved alternativ kompetence også indbringe søgsmål om sin ansættelseskontrakt for domstolen på det sted, hvor han eller hun har bopæl eller arbejdssted.

Søgsmål om erstatning for ulovligt forvoldte skader kan ved alternativ kompetence også indbringes for den domstol, i hvis retskreds den handling eller begivenhed, der har forårsaget skaden, fandt sted, eller det sted, hvor skaden blev forvoldt.

Søgsmål, hvis formål er at fastlægge arveretten, en arvings krav, der er fremsat over for besidderen af boet, et krav, der udspringer af en arvepagt, eller et krav om tvangsarv eller bodeling, kan også indbringes for den domstol, i hvis retskreds afdøde var bosat på dødstidspunktet. Hvis afdøde var statsborger i Estland, men på dødstidspunktet ikke havde bopæl i Estland, kan søgsmålet også indbringes for den domstol, i hvis retskreds den afdøde senest havde bopæl i Estland. Hvis afdøde ikke havde bopæl i Estland, kan søgsmålet indbringes for distriktsdomstolen i Harju.

Søgsmål mod flere sagsøgte kan indbringes for domstolen i den retskreds, hvor en af de sagsøgte er bosiddende, efter sagsøgers eget valg.

Hvis der kan anlægges flere søgsmål mod én sagsøgt på grundlag af de samme forhold, kan alle søgsmål indbringes for den domstol, for hvilken et søgsmål om et eller flere af de krav, der udspringer af samme faktiske forhold, kan indbringes.

Modkrav kan indgives til den domstol, som søgsmålet blev indbragt for, forudsat at modkravet ikke henhører under enekompetencen. Dette gælder også, når modkravet ifølge de almindelige bestemmelser skal indgives til en udenlandsk domstol.

En sag, der anlægges af en tredjepart med et uafhængigt krav, kan indbringes for den domstol, der behandler hovedsagen.

Der kan også indgives konkursbegæring mod en konkursramt, kurator eller et medlem af konkursudvalget, herunder begæring om udelukkelse af ejendom fra et konkursbo, til den domstol, der har erklæret den pågældende konkurs. Et søgsmål om accept af et krav kan også indbringes for den domstol, der har erklæret den pågældende konkurs.

En konkursramt kan også anlægge sag vedrørende konkursboet, herunder et regresssøgsmål, for den domstol, der har erklæret den pågældende konkurs.

En person, der anlægges sag ved en anden domstol end sagsøgtens almindelige værning, skal begrunde dette over for domstolen.

Hvis en sag samtidig henhører under flere estiske domstoles kompetence, har sagsøgeren ret til at vælge, hvilken domstol søgsmålet skal indbringes for. I givet fald behandles sagen af den domstol, der først modtog søgsmålet.

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

I Estland afgøres spørgsmålet om kompetence ikke af sagens art eller det beløb, der er tale om.

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Medmindre andet er fastsat ved lov, kan parterne (sagsøger, sagsøgte, tredjepart) deltage i sagen personligt eller gennem en repræsentant med rets og handleevne i civile retlige sager. Personlig deltagelse i en sag fratager ikke en part i sagen retten til at blive repræsenteret af en repræsentant eller en rådgiver i sagen.

Ved rets og handleevne i civile retlige sager forstås en persons evne til at udøve civile retlige processuelle rettigheder og opfylde civile retlige processuelle forpligtelser i retten gennem sine handlinger. En person på mindst 18 år har fuld rets og handleevne. Personer med begrænset rets og handleevne har heller ikke rets og handleevne i civile retlige sager, medmindre begrænsningen af en voksen persons rets og handleevne ikke vedrører udøvelse af civile retlige processuelle rettigheder og opfyldelse af civile retlige processuelle forpligtelser. En mindreårig, der er fyldt 15 år, har ret til at deltage i sagen sammen med sin retlige repræsentant.

En repræsentant ved domstolen kan være en advokat eller enhver anden person, der som minimum har erhvervet en statsanerkendt kandidatgrad inden for jura, en tilsvarende kvalifikation som omhandlet i § 28, stk. 22, i [Republikken Estlands uddannelseslov \(Eesti Vabariigi haridusseadus\)](#) eller en tilsvarende udenlandsk kvalifikation.

En juridisk person repræsenteres ved domstolen af et medlem af bestyrelsen eller af et organ, der træder i stedet for bestyrelsen (retlig repræsentant), medmindre loven eller vedtægterne giver mulighed for fælles repræsentation. Medlemmet af bestyrelsen kan uddelegere behandlingen af sagen ved domstolen til en repræsentant. Tilstedeværelsen af en sådan repræsentant er ikke til hinder for, at den retlige repræsentant, dvs. et medlem af bestyrelsen for den juridiske person, kan deltage i sagen.

Domstolen udpeger en repræsentant for en person, hvis lovgivningen kræver det.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

En stævning skal indeholde navnet på den domstol, som erklæringen skal indgives til. En stævning kan også indsendes elektronisk via portalen på <https://www.e-toimik.ee/> ved at logge ind på portalen med ID-kortet. En stævning kan også indsendes elektronisk [pr. fax](#) eller ved at sende den til den e-mailadresse, der er beregnet til dette formål. Når sagen indbringes for domstolen personligt, skal den overgives til den relevante domstols kontor.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Sager ved domstolene og kontorarbejdet ved domstolene foregår på estisk. Stævninger skal indgives på estisk og i skriftligt format. Stævninger skal indgives til domstolen i underskrevet form. De kan også indgives i et digitalt underskrevet format via portalen på <https://www.e-toimik.ee/> ved at logge ind med ID-kortet eller sendes pr. e-mail i et digitalt underskrevet format. Stævninger må kun sendes pr. fax eller e-mail i et format, der ikke er underskrevet digitalt, hvis en underskrevet stævning indgives til domstolen hurtigst muligt.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Der findes ikke nogen standardformular for stævninger. De skal indeholde følgende:

navn, adresse og kontaktoplysninger for parterne i sagen og eventuelle repræsentanter
domstolens navn

sagsøgers klart udtrykte krav (genstand for søgsmålet)

de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for søgsmålet (søgsmålsgrund)

bevis for de omstændigheder, der udgør årsagen til søgsmålet, og en specifik henvisning til de faktiske omstændigheder, som sagsøgeren ønsker at bevise med hvert enkelt bevismiddel

hvorvidt sagsøger indvilger i, at sagen behandles under en skriftlig procedure, eller ønsker, at sagen skal behandles på et retsmøde

søgsmålets værdi, medmindre søgsmålet har til formål at opnå betaling af et bestemt pengebeløb

en liste over bilag til stævningen

en underskrift eller, hvis dokumentet indgives elektronisk, en digital underskrift fra parten i sagen eller en repræsentant for denne.

Hvis sagsøger ønsker, at sagen behandles ved skriftlig procedure, skal sagsøger angive dette i stævningen.

Hvis sagsøger er repræsenteret i sagen af en repræsentant, skal stævningen også indeholde oplysninger om repræsentanten. Hvis sagsøger ønsker at blive bistået af en tolk eller oversætter, skal dette fremgå af stævningen, der om muligt skal indeholde oplysninger om tolkens eller oversætterens adresse.

En person, der anlægger sag ved en anden domstol end sagsøgtes almindelige værning, skal begrunde dette over for domstolen.

Ud over ovennævnte oplysninger skal stævninger i en skilsmisssag også indeholde navn og fødselsdato for ægtefællernes fælles mindreårige børn, den person, der forsørger og opfostrer børnene, og den person, som børnene bor hos, samt et forslag om forældrerettigheder og børnenes opvækst efter skilsmisssagen.

Hvis sagsøgeren eller den sagsøgte er en juridisk person, der er optaget i et offentligt register, vedlægges et eksemplar af registerudskriften eller en udskrift af registret eller et registreringsbevis som bilag til stævningen, medmindre domstolen er i stand til at kontrollere disse oplysninger uafhængigt af registret. For så vidt angår andre juridiske personer skal der fremlægges anden dokumentation for deres eksistens samt rets og handleevne.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Der opkræves en statsafgift for behandlingen af et andragende, en klage eller en stævning. De statslige afgiftssatser afhænger enten af værdien af den civile retlige sag (i [bilag 1](#) til [loven om statsafgifter \(riigilõivuseadus\)](#)) eller fastsættes som specifikke beløb afhængigt af typen af krav. Der opkræves ikke nogen statsafgift for behandling af en ansøgning om retshjælp, når der indgives en anmodning om udbetaling af løn eller underholdsbidrag og i andre tilfælde, der er omhandlet i loven om statsafgifter.

Der betales en statsafgift, før der anmodes om en handling. Før afgiften betales, forkyndes stævningen ikke for sagsøgte, og der gennemføres heller ikke andre procedurer som følge af en akt, for hvilken der opkræves en statsafgift. Hvis afgiften ikke betales fuldt ud, giver domstolen sagsøger en frist til at betale det fulde beløb. Hvis statsafgiften ikke betales inden fristens udløb, behandles stævningen ikke. Hvis størrelsen af den statsafgift, der er betalt for et krav, der er antaget til behandling, er mindre end det, der er foreskrevet ved lov, kræver domstolen betaling af statsafgiften med det ved lov fastsatte beløb. Hvis sagsøger undlader at betale statsafgiften inden den frist, som domstolen har fastsat, behandler domstolen ikke sagen vedrørende kravet.

Ved betaling af en statsafgift skal den akt, for hvilken afgiften betales, anføres i betalingsdokumentet. Hvis der betales en statsafgift på vegne af en anden person, angives denne persons navn også. Hvis domstolen efter indgivelsen af en stævning anmoder om betaling af en yderligere afgift, skal det referencenummer, som domstolen har fastsat, også angives ved betaling af statsafgiften via et kreditinstitut.

De nødvendige og rimelige omkostninger til en repræsentant betales normalt af den part, mod hvem dommen afsiges. Betaling af sådanne omkostninger skal ikke godtgøres for at få kompensation for omkostningerne til en repræsentant. En faktura udstedt for ydelse af juridisk bistand er tilstrækkelig dokumentation til at modtage kompensation. Den civile retsplejelov regulerer ikke betalingen til en repræsentant før domstolens fordeling og fastsættelse af sagsomkostningerne. Dette bør aftales mellem udbyderen af den juridiske tjeneste og den person, der skal repræsenteres i henhold til aftalen om juridiske tjenester.

11 Kan jeg få retshjælp?

Retshjælp ydes til en part i en retssag, som er en fysisk person, og som på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen om retshjælp har bopæl i Estland eller en anden EU-medlemsstat eller er statsborger i Republikken Estland eller en anden EU-medlemsstat. Bopæl fastlægges på grundlag af artikel 62 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012. Andre parter i retssager, som er fysiske personer, ydes kun retshjælp, hvis de har ret hertil i henhold til en international aftale.

Der bevilges retshjælp til den person, der anmoder om det, hvis:

den person, der anmoder om retshjælp, er ude af stand til at betale sagsomkostningerne på grund af sin økonomiske situation eller kun kan betale dem delvist eller i rater og

der er tilstrækkelig grund til at tro, at det påtænkte søgsmål vil være vellykket.

Deltagelsen i en sag antages at være vellykket, hvis den stævning, til hvilken der ansøges om retshjælp, indeholder en juridisk overbevisende begrundelse, og de faktiske omstændigheder taler herfor. Der tages også hensyn til sagens betydning for den person, der anmoder om retshjælp, i forbindelse med vurderingen af, om den pågældendes deltagelse i sagen har været vellykket.

Der ydes ikke retshjælp til en fysisk person, hvis:

1) sagsudgifterne antages ikke at overstige det dobbelte af den gennemsnitlige månedlige indkomst for den person, der anmoder om retshjælp, beregnet på grundlag af den gennemsnitlige månedlige indkomst i de sidste fire måneder inden indgivelse af stævningen minus eventuelle afgifter og obligatoriske forsikringspræmier, de beløb, der er fastsat med henblik på at opfylde en lovbestemt underholdspligt og rimelige udgifter til bolig og transport

2) den person, der anmoder om retshjælp, er i stand til at dække sagsudgifterne med eksisterende aktiver, som kan sælges uden større vanskeligheder, og som kan gøres til genstand for betalingspåkrav i henhold til loven.

For så vidt angår juridiske personer, har kun almennyttige foreninger eller fonde, der er opført på listen over almennyttige foreninger og fonde, som er bevilget indkomstkattemæssige fordele, eller tilsvarende almennyttige foreninger og fonde, som har hjemsted i Estland eller i en anden EU-medlemsstat, ret til at ansøge om retshjælp for at nå deres mål, forudsat at sagsøgerne godtgør, at de ansøger om retshjælp inden for miljø eller forbrugerbeskyttelse eller i andre fremtrædende offentlige interesser for at forhindre en potentiel skade på et stort antal menneskers lovligt beskyttede rettigheder, og forudsat at de ikke

kan antages at dække omkostningerne med deres aktiver, eller at de kun er i stand til at betale for disse omkostninger delvist eller i rater. Den retshjælp, som andre estiske privatretlige juridiske personer kan ansøge om, er hel eller delvis fritagelse for betaling af statsafgifter for klager. Andre udenlandske juridiske personer bevilges kun retshjælp i henhold til en international aftale.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Sagen anses for anlagt på det tidspunkt, hvor søgsmålet indbringes for domstolen. Dette gælder kun, hvis søgsmålet blev forkyndt for sagsøgte på et senere tidspunkt. Hvis domstolen afviser anmodningen om fornyet prøvelse, forkynder domstolen ikke søgsmålet for sagsøgte. Hvis stævningen er i overensstemmelse med de lovbestemte krav, træffer domstolen afgørelse og antager den til behandling. Opfylder stævningen ikke kravene, giver domstolen sagsøgeren en frist til at berigtige den. Domstolen træffer afgørelse om accept af en anmodning om prøvelse eller om afslag herpå eller om tildeling af en frist for berigtigelse inden for en rimelig frist. Domstolen underretter sagsøger om accept af anmodningen om prøvelse.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Domstolen underretter parterne om sagens forløb ved administrative afgørelser. Domstolen fastsætter en frist for sagsøgte til at svare ved en administrativ afgørelse og underretter endvidere sagsøgte om, at anmodningen om prøvelse er blevet imødekommet.

Sidste opdatering: 02/10/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Irland

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

En retssag er ofte sidste udvej, når andre forsøg på at bilægge en tvist har været forgæves. Som et alternativ til retssagen er det muligt at anvende alternative konfliktløsningsprocedurer. (Se faktabladet "Alternativ konfliktløsning".)

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Søgsmålsfristerne varierer, afhængigt af hvilken sag der er tale om. Spørgsmålet om frister kan besvares af en rådgivende advokat eller ved henvendelse til et [borgerinformationskontor](#) vedrørende adgang til domstolsprøvelse.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Se faktabladet "[Domstolenes kompetence](#)".

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Ved de lavere domstole (dvs. distriktsdomstolene (*Circuit Courts*) og de regionale domstole (*District Courts*)) skal et krav indbringes for retten på det sted, hvor sagsøgte eller en af de sagsøgte har fast bopæl, eller hvor han/hun arbejder eller udøver en hvilken som helst form for virksomhed. I de fleste sager i kontraktforhold er den kompetente ret distriktsdomstolen eller den regionale domstol på det sted, hvor kontrakten angiveligt er indgået, i sager uden for kontraktforhold det sted, hvor skaden angiveligt er blevet forvoldt, i familieretlige sager det sted, hvor sagsøger har bopæl, og i sager om lejemål eller rettigheder over fast ejendom det sted, hvor den ejendom eller de grunde, der er omfattet af retssagen, er beliggende.

Der findes yderligere oplysninger om domstolenes kompetence i faktabladet "[Domstolenes kompetence](#)".

På [domstolstjenesten i Irlands](#) websted findes der flere oplysninger om landets domstolsstruktur. Tjenesten har også udgivet en lille brochure med titlen *Explaining the Courts* til orientering af offentligheden. Der kan endvidere indhentes nærmere oplysninger om domstolssystemet på [borgerinformationskontoret](#).

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Den ret, som en sag skal anlægges ved, bestemmes af kravets art (krav, der udspringer af kontraktforhold, erstatningskrav osv.) og størrelse.

Der findes yderligere oplysninger i faktabladet "[Domstolenes kompetence](#)".

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Det er ikke altid nødvendigt at gøre brug af en mellemmand. Det er et personligt valg og afhænger af, hvor kompleks sagen er. Hvis man beslutter sig for at benytte en mellemmand, skal man henvende sig til en advokat. [Advokatsamfundet](#) er det organ, der tildeler advokater bestalling, og regulerer advokathvervet.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Stævningen skal indgives til domstolstjenestens (*Courts Service*) relevante kontor, afhængigt af kravets størrelse (der findes yderligere oplysninger om den relevante ret i faktabladet "[Domstolenes kompetence](#)"). Domstolstjenesten har kontorer over hele Irland, og deres adresser og åbningstider findes på [domstolstjenestens](#) websted.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

I Irland kan stævninger indgives på engelsk eller irsk. Stævningen skal udfærdiges på en særlig formular, som er specifik for den retskreds, hvor sagen anlægges. Stævningen kan ikke indgives pr. fax eller e-mail, men skal indgives personligt til domstolstjenestens relevante kontor. Det er ikke muligt at indgive stævninger mundtligt.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Der findes særlige formularer til brug for sagsanlæg. Mange af dem kan downloades på [domstolstjenestens](#) websted, og resten kan findes i [retsreglerne](#) (*Court Rules*). Af formularerne fremgår det, hvilke dokumenter der skal indgives sammen med formularerne. Der kan i begrænset omfang søges råd og vejledning hos domstolstjenestens embedsmænd, men de kan kun give oplysninger om formkravene, da de er afskåret fra at rådgive om sagens realitet eller om, hvordan en sag bør føres.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Der skal betales retsgebyrer ved indgivelse af de fleste stævninger. Gebyrerne skal betales, når stævningen indgives til domstolstjenestens relevante kontor. Der findes oplysninger om de forskellige gebyrer på [domstolstjenestens](#) websted. Dette gælder ikke betaling til en eventuel advokat, da disse betalinger ikke hører ind under domstolstjenesten. Hvis man henvender sig til en advokat, vil han eller hun oplyse, hvad det koster, og hvornår salæret skal betales.

11 Kan jeg få retshjælp?

Se faktabladet "[Retshjælp](#)".

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

En retssag er officielt anlagt, når domstolstjenestens kontor meddeler kravet. Det er muligt, at et krav ikke bliver meddelt, før det er forkyndt for den anden part, afhængigt af reglerne i den retskreds, hvor sagen er anlagt. Ved småkravsretterne sender justitssekretæren kravet til den anden part. Ved andre

domstole skal man selv forkynde kravet for den anden part eller få en mellemmand til at gøre det. Der kan indhentes yderligere oplysninger herom på domstolstjenestens kontor på det sted, hvor sagen anlægges. Domstolstjenestens embedsmænd oplyser, hvis man ikke har opfyldt alle de formelle krav i forbindelse med indgivelsen af et søgsmål, men det er dommeren, der afgør, om en sag er anlagt korrekt.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Fristerne er fastsat i de enkelte domstoles [procesreglement](#), og disse oplysninger er tilgængelige på domstolstjenestens kontor på det sted, hvor sagen anlægges.

Sidste opdatering: 18/11/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Grækenland

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Ja, det kan være hensigtsmæssigt at bruge alternative konfliktløsningsmetoder. Se det relevante emne.

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Fristerne for indgivelse af søgsmål er forskellige og afhænger af, hvilken sag der er tale om. Der kan indhentes nærmere oplysninger om søgsmålsfrister hos en rådgivende advokat eller på et borgerinformationskontor.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Se "Kompetente domstole".

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Se "[Kompetente domstole – Grækenland](#)".

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Se "[Kompetente domstole – Grækenland](#)".

Procedure for indgivelse af søgsmål.

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Sagen skal anlægges af en advokat, dog ikke i følgende tilfælde: 1) sager, som anlægges ved en civil distriktsdomstol (*Irinodikio*), 2) foreløbige retsmidler, 3) sager til forebyggelse af en overhængende fare (jf. artikel 94, stk. 2, i den civile retsplejelov) og 4) arbejdsretlige sager, som behandles af en domstol med én dommer i første instans (*Monomelos Protodikio*) eller den civile distriktsdomstol (jf. artikel 665, stk. 1, i den civile retsplejelov). Derfor bør der som udgangspunkt altid være en partsrepræsentant til stede. Der er visse sager, f.eks. vedrørende foreløbige retsmidler, mindre krav, arbejdsretlige tvister osv., hvor den berørte person selv kan give møde for retten.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Ved anlæggelse af en retssag skal der indgives en begæring til justitskontoret ved den kompetente ret. Stævningen udarbejdes af en advokat, som indgiver den til justitskontoret ved den kompetente ret.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

a) Begæringen skal affattes på græsk.

b) Den skal som udgangspunkt være skriftlig. Den kan indgives mundtligt til en distriktsdomstol, hvis der ikke er beskikket en advokat eller nogen lokal rådgivende advokat (*dikolavoi*) uden autorisation på det sted, hvor retten har sæde. I så fald skal der optages rapport (jf. artikel 111, 115 og 215, stk. 2, i den civile retsplejelov).

c) Begæringen kan også indgives elektronisk, under forudsætning af at den er forsynet med en avanceret elektronisk signatur (se artikel 117, stk. 2, og artikel 119, stk. 4, i den civile retsplejelov og præsidentielt dekret 25/2012).

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge en sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Der findes ingen særlige formularer til brug for anlæggelse af retssager. Sagen anlægges ved indgivelse af en stævning, når dette er påkrævet (det er ikke obligatorisk ved distriktsdomstolene og i forbindelse med forebyggende foranstaltninger), og når den pågældende part indgiver skriftligt bevismateriale.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Retsgebyrerne betales som følger: Sagens parter skal afholde de relevante omkostninger og gebyrer. Sagsøger skal således betale stempelafgiften, rettens stempelafgift og afgifterne til de forskellige fonde (f.eks. advokatfonden [TN], advokaterne i Athens sociale fond [TPDA] osv.), som betales, når søgsmålet anlægges. Hvornår og hvordan advokaten skal betales, aftaler denne med den pågældende part i sagen.

11 Kan jeg få retshjælp?

Ja, hvis bestemmelserne i artikel 194-204 i den civile retsplejelov er overholdt (hvis den pågældende er ude af stand til at betale sagsomkostningerne uden at sætte sit eget og sin families levebrød over styr). Følgende dokumenter skal vedlægges: 1) En attest fra borgmesteren eller kommunaldirektøren i den kommune, sagsøger bor i, om sagsøgers erhvervmæssige, økonomiske og familiemæssige situation og 2) en attest fra chefen for skattemyndighederne på det sted, hvor sagsøger bor, om, hvorvidt sagsøger har indgivet en selvangivelse i de seneste tre år med henblik på betaling af indkomstskat eller andre direkte skatter, samt en kontrol af selvangivelsens korrekthed.

Videre skridt i forbindelse med søgsmålet.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Sagen anses for at være anlagt, når stævningen er indgivet til justitskontoret ved den ret, søgsmålet skal indgives til, og når sagsøgte har fået forkyndt en kopi af stævningen (jf. artikel 215 i den civile retsplejelov). Udarbejdelsen og indgivelsen af en rapport er en bekræftelse af, at sagen er anlagt. Når søgsmålet er indgivet til den kompetente ret, udarbejdes en bekræftelse for indgivelsen, og der berammes et retsmøde med henblik på at give sagsøgeren alle relevante oplysninger.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Datoen for retsmødet fastsættes af justitskontoret ved den kompetente ret, og den pågældende part i sagen indkaldes til alle efterfølgende retsmøder og i forbindelse med alle processkridt, der foretages i løbet af sagen. Alle sagens parter har ret til at deltage i retsforhandlingerne. Parternes advokater vejleder også parterne.

Endelig er det obligatorisk at antage en advokat ved domstole i anden instans, dvs. ved appeldomstolene, også selv om det ikke var obligatorisk at have en partsrepræsentant ved ovennævnte domstole i første instans i disse særlige sager (se spørgsmål nr. 1). Dette gælder naturligvis også sager, der indbringes for den græske højesteret for civile sager og straffesager (*Arios Pagos*).

Sidste opdatering: 23/04/2018

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den originale sprogudgave af denne side [es](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog er allerede oversat.

Hvordan gør man? - Spanien

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Twister kan bilægges uden domstolens medvirken. Man kan med fordel gøre brug af alternativ konfliktløsning, f.eks. [mægling](#).

Parterne kan også benytte sig af mægling i løbet af retssagen.

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Søgsmålsfristen afhænger af, hvilken type sag der er tale om. Forældelsesfrister er et juridisk komplekst emne, og det bedste er at henvende sig til et advokatkontor (*gabinete de asesoramiento*) eller et juridisk informationskontor (*oficina de información sobre el acceso a la justicia*), der kan oplyse om adgangen til domstolsprøvelse.

Som udgangspunkt og udelukkende som en rettesnor:

- er forældelsesfristen for krav inden for kontraktforhold på fem år.
- er forældelsesfristen for erstatningskrav uden for kontraktforhold på et år.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Hvis man vælger at gå til domstolene for at få en tvist bilagt, skal man henvende sig til en ret i denne medlemsstat.

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Se kompetencereglerne under [Competencia de los tribunales](#).

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Se kompetencereglerne under [Competencia de los tribunales](#).

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Ved anlæggelse af en sag ved en spansk ret skal man som udgangspunkt have:

- en fuldmægtig (*procurador*), der repræsenterer én, og
- en advokat (*abogado*), der fører sagen i retten.

Dette er dog ikke nødvendigt i følgende tilfælde:

Når kravet er på under 2 000 EUR.

Når kravet fremsættes inden for rammerne af en særlig summarisk procedure kaldet "*monitorio*" (udstedelse af betalingspåkrav), under forudsætning af at der forelægges dokumentation for gælden. I disse sager er der ikke noget loft over kravets størrelse.

Når der anmodes om hasteforanstaltninger forud for sagsanlægget. Dette gælder foreløbige retsmidler i sager om omstødelse af ægteskab samt separations- og skilsmisssager. Foranstaltningerne skal tilgodese ægtefællernes og deres børns mest hastende personlige og økonomiske behov, når en af ægtefællerne agter at anlægge en sådan sag.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Stævningen skal indgives til justitskontoret (*Juzgado Decano*) på det relevante sted. Stævningen vil blive behandlet af:

- justitssekretæren (*letrado de la administración de justicia*) med ansvar for justitskontoret og almindelige fælles tjenester (*servicio común general*) eller
- en af justitskontoret udpeget embedsmand, som handler under justitssekretærens tilsyn og ansvar.

Justitssekretærerne og de af dem udpegede embedsmænd er de eneste, der kan bekræfte dato og klokkeslæt for indgivelsen af stævninger, processkrifter og andre dokumenter, der skal indgives inden for en bestemt frist.

Civile eller handelsretlige krav kan ikke indgives til andre offentlige organer, heller ikke til dommervagten (*juzgado de guardia*).

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

I princippet skal retssager føres på spansk. I de autonome regioner, der har deres eget sprog (Catalonien, Valencia, De Baleariske Øer, Galicien og Baskerlandet), kan disse sprog også anvendes.

Alle, der tager del i sagen, kan bruge enten spansk eller sproget i den pågældende autonome region, hvor retssagen verserer, både i skriftlige dokumenter og under den mundtlige forhandling. Såfremt en person ikke forstår sproget i den autonome region, udpeger retten en tolk, som oversætter til spansk. Denne udpegelse sker enten ved lov eller på foranledning af den person, der påberåber sig ikke at kunne varetage sine interesser under sagen (*indefensión*). Såfremt andre end sagens parter afgiver forklaring på et andet sprog, fordi de ikke taler spansk eller sproget i den autonome region, påhviler det den part, der har foranlediget forklaringen afgivet, at skaffe en tolk.

En retssag skal altid indledes skriftligt ved indgivelse af en stævning (*demanda*). Når kravet er på under 2 000 EUR, kan den indgives i form af et enkelt dokument indeholdende følgende oplysninger:

- Sagsøgers personlige oplysninger og adresse og den anden parts personlige oplysninger og adresse, når disse oplysninger er kendt.
- En nøjagtig beskrivelse af sagsøgerens påstand.

Personer, som ikke har udpeget en fuldmægtig, kan vælge, om de vil kommunikere elektronisk med domstolene eller ej. De kan til enhver tid ændre deres valg.

Alle advokater har pligt til at anvende domstolens elektroniske systemer eller systemer til fjernindgivelse af såvel stævningen som de efterfølgende processkrifter og øvrige dokumenter for at sikre de indgivne dokumenters ægthed og føre en pålidelig protokol over dokumenternes afsendelse og modtagelse i deres helhed samt datoen for dokumenternes afsendelse og modtagelse.

Under alle omstændigheder ha følgende organisationer og fysiske personer pligt til at kommunikere elektronisk med domstolene:

- a) juridiske personer
- b) foreninger, som ikke har status som juridisk person
- c) personer, der udøver en form for erhvervsvirksomhed, som kræver obligatorisk medlemskab af en erhvervsorganisation, i forbindelse med den kommunikation, som de har med domstolene inden for rammerne af deres erhvervsaktivitet
- d) notarer og justitssekretærer
- e) alle, der repræsenterer en person, som har pligt til at kommunikere elektronisk med domstolene
- f) offentlige embedsmænd i forbindelse med deres kommunikation inden for rammerne af deres officielle pligter.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Der findes formularer og standardblanketter til fremsættelse af krav på under 2 000 EUR, samt af økonomiske krav, der fremsættes inden for rammerne af den særlige betalingspåkravsprocedure. Der er ikke noget loft over kravets størrelse i en sådan procedure, men der skal forelægges dokumentation for gælden.

Disse formularer (og de tilhørende brugervejledninger) er tilgængelige på internettet på:

<http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Servicios/Atencion-Ciudadana/Modelos-normalizados/El-juicio-verbal->

<http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Servicios/Atencion-Ciudadana/Modelos-normalizados/El-proceso-monitorio>

De kan også rekvireres ved henvendelse til justitskontorerne og de centrale tjenester i de enkelte retskredse.

I tilfælde, hvor der ikke findes nogen formular, eller formularen ikke kan anvendes, indgives der en stævning til retten. For krav på under 2 000 EUR er dette et ganske enkelt dokument. Det eneste, det skal indeholde, er sagsøgers personlige oplysninger, den anden parts personlige oplysninger, når disse er kendt, og en nøjagtig angivelse af sagsøgerens påstand. For krav på over 2 000 EUR er dokumentet mere komplekst, da det også skal indeholde en beskrivelse af sagens faktiske omstændigheder, retsgrundlaget for kravet og en nummereret liste, hvoraf de indgivne dokumenter og andet bevismateriale klart fremgår.

I begge tilfælde skal stævningen være vedlagt al den dokumentation, der understøtter kravet, plus eventuelle erklæringer fra sagkyndige eller andet bevismateriale vedrørende sagen. Som udgangspunkt kan disse dokumenter ikke indgives på et senere tidspunkt, undtagen i meget særlige tilfælde.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Fysiske personer skal ikke betale noget gebyr.

Juridiske personer (virksomheder, fonde, foreninger) skal betale gebyr for at indgive et søgsmål ved retten for civile, handelsretlige eller forvaltningsretlige sager samt for at appellere en afgørelse truffet af de sociale domstole. Der skal ikke betales gebyr ved straffedomstolene. Der findes yderligere oplysninger på:

<https://www.agenciatributaria.gob.es/AEAT.sede/Ayuda/GC07.shtml>

I den autonome region Catalonien skal juridiske personer (men ikke fysiske personer) betale gebyr:

http://administraciojusticia.gencat.cat/ca/serveis_als_ciudadans/gestions_i_tramits/taxes_adm_justicia/taxes_admjus_cat/

Der findes ikke nogen standardtabel over advokatsalærer. Både salærets størrelse og betalingsmetoden fastsættes efter aftale med klienten.

Der findes en standardtabel over fuldmægtiges vederlag. Se

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2003-21104&p=20060128&tn=0>

Advokater beder generelt om et forskud til dækning af de foreløbige omkostninger, som efterfølgende modregnes i det samlede salær. Retssager er opdelt i faser, og advokaterne kan bede deres klienter om at betale en procentdel af det samlede salær ved overgangen til hver fase.

De kræver normalt ikke fuld betaling, før sagen er afsluttet.

11 Kan jeg få retshjælp?

Personer, der kan bevise, at de ikke har de nødvendige midler til at anlægge en sag, kan modtage retshjælp. En persons midler vurderes ud fra et indeks, som går under betegnelsen IPREM (*indicador público de renta de efectos múltiples*),

En fysisk person anses for ikke at være i besiddelse af tilstrækkelige midler til at anlægge en sag, når personens årlige husstandsindkomst fra alle indtægtskilder er lig med eller under:

- a) to gange det IPREM, der er gældende på tidspunktet for begæringens indgivelse, for fysiske personer, der ikke indgår i en familieenhed.
- b) to en halv gange det IPREM, der er gældende på tidspunktet for begæringens indgivelse, for fysiske personer, der indgår i en familieenhed bestående af mindre end fire personer.
- c) tre gange dette IPREM for fysiske personer, der indgår i en familieenhed bestående af mindst fire personer.

I 2017 lå det årlige IPREM på 6 390,13 EUR.

Visse nonprofitorganisationer kan også være berettiget til retshjælp.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

En retssag anses officielt for at være anlagt på den dato, hvor stævningen indgives til justitskontoret, og der afsiges en kendelse om sagens antagelse til realitetsbehandling, når det er blevet bekræftet, at sagen henhører under den pågældende rets kompetence.

Rettens afgørelse om at antage kravet til behandling og alle efterfølgende afgørelser vil blive meddelt via fuldmægtigen, hvis en sådan benyttes. I tilfælde, hvor der ikke er behov for en sådan, gives der direkte besked ved anbefalet brev til den adresse, der er oplyst i stævningen.

Såfremt stævningen er behæftet med en fejl, som betyder, at sagen ikke kan antages til realitetsbehandling, fastsætter retten en frist, inden for hvilken fejlen skal afhjælpes. Hvis ikke det er muligt at afhjælpes fejlen, underretter justitssekretæren dommeren herom, som afgør, om sagen kan antages til realitetsbehandling eller ej.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Parterne underrettes øjeblikkeligt om alle berammelser af retsmøder eller processkridt under retssagen, enten direkte eller via deres befuldmægtigede, når de har en sådan.

Som udgangspunkt er der ikke nogen fast tidsplan for en retssag, men der er frister, som skal overholdes.

Sidste opdatering: 24/04/2018

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Frankrig

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Det kan være bedre at anvende alternative tvistbilæggelsesmetoder. Se mere om dette [emne](#).

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Der gælder forskellige frister for forskellige sager. Du kan få yderligere oplysninger om frister ved at henvende dig til en advokat eller et informationskontor.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Se "[Domstolens kompetence - Frankrig](#)".

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Se "[Domstolens kompetence - Frankrig](#)".

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Se "[Domstolens kompetence - Frankrig](#)".

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

I nogle sager skal en foged (*huissier de justice*) inddrages, når sagen skal indledes med en tilsigelse (*assignation*), som parten skal lade forkynde for modparten. Denne tilsigelse kan nemlig kun forkyndes af en foged. Dette gælder i sager ved ordinære domstole (*tribunaux de grande instance*), medmindre der er tale om sager, hvor det ikke er obligatorisk at gøre brug af en advokat. Det bør bemærkes, at foreløbige forholdsregler (*référé*s) kun kan anordnes efter begæring (*assignation*). I skilsmisssager, hvor det er påkrævet at gøre brug af en advokat, anlægges sagen ved indgivelse af en stævning (*requête*). En sag indbringes for en ungdomsdomstol (*juge des enfants*) af en af forældrene, værgeren eller den mindreårige selv ved en almindelig stævning. For at indbringe en sag for fogedretten (*juge de l'exécution*) kræves der en begæring (*assignation*), medmindre der er tale om sager vedrørende gennemtvungelse af afgørelser om udvisning.

Ved en distriktsdomstol (*tribunal d'instance*) kræves der ikke en tilsigelse for at anlægge en sag vedrørende et krav på højst 4 000 EUR eller for at få udfærdiget et betalingspåkrav vedrørende krav, der udspringer af en kontrakt, eller som er lovbestemte, og som lyder på et bestemt beløb.

Ved en handelsret (*tribunal de commerce*) kan der anmodes om et betalingspåkrav ved hjælp af en almindelig stævning, som alene vedrører krav, der følger af en banktratte (*une traite*), en veksels, en egenveksel (*un billet à ordre*) eller en overdragelse af fordring (*un bordereau de cession*). I andre sager skal sagen anlægges ved hjælp af en tilsigelse (*assignation*).

Ved en arbejdsret (*conseil des prud'hommes*) kan et krav fremsættes pr. anbefalet brev eller direkte til dommerkontoret pr. brev eller mundtligt.

Sager kan indbringes for paritetiske jordbrugsretter (*tribunal paritaire des baux ruraux*) pr. anbefalet brev til dommerkontoret, medmindre der er tale om sager, hvor kravet skal bekendtgøres i tingbogen (*fichier immobilier*), eller der kræves, at fogeden inddrages (*acte d'huissier*).

En sag kan kun indbringes for en socialdomstol (*tribunal des affaires sociales*) efter en forudgående forelæggelse for voldgiftsudvalget (*commission de recours amiable*). En sag indbringes pr. brev eller erklæring indgivet til dommerkontoret.

Parterne kan også indgive en fælles stævning (*requête conjointe*), der er et fælles retsskridt, hvorved de forelægger deres påstande for retten. Denne stævning indgives til dommerkontoret.

Ved en regional domstol skal parterne repræsenteres af en advokat, medmindre der er tale om erhvervslejemaal, begæring om foreløbige forholdsregler, frakendelse eller ophævelse af forældremyndighed og omsorgssvigt (*déclaration d'abandon*). Ved en familiedommer (*juge aux affaires familiales*) skal parterne ikke repræsenteres af en advokat i sager vedrørende fordeling af forældremyndighed, procedurer efter skilsmisse, forældremyndighed, fastlæggelse af underholdsbidrag og underholdspligt.

Ved handelsretter, distriktsdomstole, fogedretter, ungdomsdomstole, socialdomstole, arbejdsretter og jordbrugsretter skal parterne ikke repræsenteres af en advokat.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Alle forespørgsler om oplysninger rettes til det enkelte dommerkontor. Gratis retshjælp tilbydes desuden af de fleste domstole, juridiske rådgivningskontorer (*maisons de justice et du droit*) og rådhus.

For at anlægge en sag skal du henvende dig til dommerkontoret.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Fransk er det eneste sprog, der accepteres. En tolk kan bistå en part under retsmødet, men en dommer har ikke pligt til at bruge en tolk, hvis vedkommende behersker det sprog, som parten taler.

Påstande skal generelt fremsættes skriftligt. Ved arbejdsretter og i erklæringer, der fremsættes til dommerkontoret inden fremmøde ved distriktsdomstole kan de imidlertid fremsættes mundtligt eller registreres af rettens justitssekretær.

Sager kan indbringes for arbejdsretter, efter at parterne frivilligt har givet fremmøde for forligskontoret (*bureau de conciliation*).

Efter de nuværende regler kan en sag ikke indbringes for en civildomstol pr. fax eller e-mail.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge en sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Den eneste procedure, hvor der findes en særlig blanket, der skal bruges til anlæggelse af en sag, er en erklæring til distriktsdomstolens dommerkontor. I andre procedurer skal sagsakten indeholde oplysninger om sagsøgeren og den søgte samt alle dokumenter vedrørende sagens genstand, som – afhængigt af sagen – skal indgives til dommerkontoret, når sagen anlægges, eller til dommeren under retsmødet.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Der skal generelt ikke betales afgift til staten, når en sag anlægges, medmindre sagen anlægges ved en handelsret, hvor faste retsafgifter finder anvendelse. Efter vedtagelsen af dekret 2011-1202 af 28. september 2011 om afgifter til kompensationsfonden for advokater (*fond d'indemnisation de la profession d'avoué*) ved appeldomstole og bidraget til retshjælp skal der imidlertid betales et bidrag på 35 EUR, når sagen anlægges. Bidraget kan betales til dommerkontoret med bankkort.

I appelsager skal der desuden betales 150 EUR af begge parter til kompensationsfonden for advokater ved appeldomstole, hvis erhverv blev forenet med erhvervet som advokat (*avocats*) fra den 1. januar 2012. Siden denne dato har det ikke været obligatorisk at anvende dem som mellemmand.

Sagsomkostningerne svarer til udgifterne til retssagens gennemførelse. Disse omfatter vidnegodtgørelse, honorarer til sagkyndige og advokatudgifter ud over advokaternes salærer. Nogle omkostninger skal betales, når sagen anlægges, eller mens sagen verserer. Ved sagens afslutning pålægger retten sædvanligvis den tabende part at betale sagsomkostningerne, medmindre denne part modtager retshjælp.

Advokater indgår en aftale om advokatsalær med deres klienter. Advokater kan kræve et acontobeløb, som betales på forhånd eller i løbet af sagen af klienten.

11 Kan jeg få retshjælp?

Ja, du er berettiget til retshjælp, hvis din indkomst ikke overstiger et loft, som justeres hvert år (929 EUR i 2012 for fuld retshjælp og 1 393 EUR for delvis retshjælp). Disse grænser ændres afhængigt af sagsøgerens familiemæssige situation (se "Retshjælp – Frankrig")

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Sagen er anlagt:

for sager, hvor en stævning er påkrævet, når en kopi af stævningen er indgivet til dommerkontoret.

For andre sager, når begæringen er indgivet til eller registreret af dommerkontoret.

Sagsøgeren modtager ikke en bekræftelse af, at sagen er behørigt anlagt.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Dommerkontoret kan give oplysninger om sagens forløb og datoen for retsmødet.

Relevante links

[Justitsministeriets websted](#)

Sidste opdatering: 19/06/2018

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Kroatien

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Parterne kan bilægge en tvist i retten, men der findes også udenretslige tvistbilæggelsesmetoder. I Kroatien omfatter sådanne metoder voldgift, mægling og retssager i bredere forstand, som har til formål at opnå et retsforlig.

Mægling i tvister, der udspringer af civile, kommercielle, arbejdsrelaterede og andre tvister vedrørende de rettigheder, som parterne frit kan udøve, er omhandlet i loven om mægling (Zakon o mirenju) (Narodne Novine (NN, Kroatiens lovtidende), nr. 18/11). Mægling er, uanset den anvendte betegnelse (mirenje, medijacija, posredovanje eller koncilijacija), enhver procedure, hvor parterne søger at løse deres tvist ved at nå frem til en gensidig aftale, som er i overensstemmelse med deres behov og interesser, med hjælp fra en neutral tredjemand – en eller flere mæglere (posrednik, medijator eller koncilijator), som hjælper parterne med at indgå et forlig, uden at denne har beføjelse til at pålægge dem en bindende løsning. Mægling gennemføres på en måde, der aftales mellem parterne. Proceduren er valgfri og er kendetegnet ved parternes autonomi i løbet af proceduren. Den er frivillig, mindelig, uformel og fortrolig, og parterne står lige under proceduren.

Voldgift (arbitraža eller izbrano suđenje) er på den anden side en retssag, der føres i en voldgiftsret, uanset om den gennemføres af en juridisk person eller det organ af juridiske personer, som organiserer og varetager voldgiftsretternes arbejde. Voldgift er en frivillig, hurtig, effektiv og ikke-offentlig mulighed for at løse tvister, hvor parterne selv vælger, hvem der skal fungere som dommer, hvis en tvist opstår, voldgiftsstedet, den gældende materielle og processuelle ret og voldgiftsprocedurens sprog, og voldgiftsrettens afgørelse vedrørende sagens omstændigheder har samme virkning som en endelig retsafgørelse. Voldgiftsrettens afgørelse om sagens faktiske omstændigheder har retskraft.

I den civile retsplejelov (Republikken Kroatiens statstidende, nr. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 07,84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 og 70/19, herefter "ZPP") er det fastsat, at retten under hensyntagen til alle sagens omstændigheder, navnlig parternes og deres nærtstående interesser og varigheden af deres forhold og deres indbyrdes afhængighed, kan opfordre parterne til at indlede en mæglingsprocedure inden for otte dage eller afsige en kendelse om, at tvisten forslås bilagt som led i en mæglingsprocedure. Under det indledende retsmøde kan retten desuden foreslå, at parterne bilægger tvisten via en mæglingsprocedure, eller vejlede dem muligheden for at indgå et retsforlig.

I visse sager (søgsmål mod Republikken Kroatien) skal den person, som har til hensigt at anlægge en sådan sag, inden stævningen indgives, henvende sig til det af statsadvokatens kontorer, som har stedlig og saglig kompetence til at møde for den ret, hvor sagen mod Kroatien anlægges, og anmode om en mindelig afgørelse af tvisten, medmindre der er tale om en sag, hvor der er fastsat en specifik frist for indgivelse af et søgsmål. Anmodningen om en mindelig afgørelse af en tvist skal indeholde alle de oplysninger, der kræves i et almindeligt søgsmål.

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Fristen for at anlægge en retssag varierer afhængigt af sagens art og retlige karakter. For retsbeskyttelse af arbejdstagerens rettigheder er der f.eks. en frist på femten dage, inden for hvilken arbejdstageren skal anlægge en sag ved den kompetente ret for at opnå genindsættelse i den krænkede rettighed, efter at vedkommende har indgivet en anmodning om beskyttelse af de pågældende rettigheder til sin arbejdsgiver, medmindre der er tale om et erstatningskrav eller et andet pengekrav, der udspringer af ansættelsesforhold.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Ja! Kroatien træffer domstolene i civile sager afgørelser inden for grænserne af deres materielle kompetence, som er fastsat i loven, og de almindelige og særlige domstole samt højesteret udøver juridisk myndighed.

De almindelige domstole er byretter og distriktsdomstole. De specialiserede domstole er handelsretterne, forvaltningsdomstolene, politiretterne, overhandelsretten, overforvaltningsdomstolen og højesteret.

Kroatiens højesteret (Vrhovni sud Republike Hrvatske) er den øverste retsinstans i Kroatien.

Der kan ved lov oprettes andre almindelige domstole eller særlige domstole med kompetence til at påkende et særligt teknisk eller juridisk område.

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Ifølge lovgivningen er den kompetente domstol den ret, som har almindelig stedlig kompetence på det sted, hvor sagsøgte har sin sædvanlige bopæl. Hvis sagsøgte ikke har sin sædvanlige bopæl i Kroatien, er den stedligt kompetente domstol den ret, som har kompetence på det sted, hvor sagsøgte har sin midlertidige bopæl.

Hvis sagsøgte ud over sin sædvanlige bopæl også har en midlertidig bopæl et andet sted, og det af sagens omstændigheder fremgår, at han/hun vil opholde sig der i en længere periode, har domstolen på det sted, hvor sagsøgte har midlertidig bopæl, almindelig stedlig kompetence.

Ved retssager, hvor den sagsøgte er en kroatisk statsborger med permanent bopæl i udlandet, hvor han/hun er udstationeret med henblik på at arbejde for en national myndighed eller juridisk enhed, ligger den generelle stedlige kompetence hos den ret, der har kompetence på vedkommendes sidst kendte bopæl i Kroatien.

I grænseoverskridende tvister har en kroatisk ret kompetence, hvis det udtrykkeligt er fastsat ved lov eller international traktat. Hvis loven eller den internationale traktat ikke udtrykkeligt bestemmer, at en kroatisk ret har kompetence til at påkende en bestemt type tvist, har en kroatisk ret kompetence i retssagen, hvis den udspringer af retsreglerne om kroatisk retters stedlige kompetence.

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Dette afhænger af tvistens art og bestemmelserne i ZPP vedrørende spørgsmål om stedlig og materiel kompetence.

Værdien af sagens genstand er ikke et særskilt kriterium, som påvirker de kroatisk retters stedlige og materielle kompetence.

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Ifølge de gældende processuelle regler, der er fastsat i ZPP, kan enhver part – fysisk eller juridisk person – frit vælge, om de vil repræsentere sig selv eller repræsenteres af en rettergangsfuldmægtig, sædvanligvis en advokat, i retten, medmindre andet er anført i ZPP.

Bestemmelserne i artikel 91 i ZPP indeholder imidlertid betydelige begrænsninger af parternes ret til selv at give møde i sagen: Hvis det omtvistede beløb i en formueretlig tvist overstiger 50 000 HRK, kan juridiske personer kun repræsenteres af personer, der har bestået den juridiske embedseksamen.

En af parterne kan endvidere i henhold til artikel 91, litra a), i ZPP fremsætte en begæring om tilladelse til at iværksætte en kassationsappel ved en advokat, idet parten på egen hånd kun kan fremsætte en sådan begæring i særlige tilfælde, og kun såfremt han har en juridisk kandidateksamen og har møderet for retten.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Civile sager indledes ved at indgive en stævning ved en kompetent domstol direkte til dommerkontoret, pr. post eller telegrafisk.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Retstvisten føres på kroatisk og med latinsk skrift, medmindre et andet sprog eller en anden skrift er blevet indført i de enkelte retter.

Sagens parter og andre deltagere indgiver deres stævninger, klager og andre indlæg til retten på kroatisk og med latinsk skrift.

En stævning kan indgives direkte til dommerkontoret, pr. post eller telegrafisk (telegrafski), selv om stævninger oftest indgives direkte til tinglysningskontoret eller pr. post.

Ifølge den civile retsplejelov er det muligt at indgive en processkrift i elektronisk form. Det processkrift, der indsendes elektronisk, underskrives ved hjælp af en kvalificeret elektronisk signatur i overensstemmelse med de særlige regler.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Blanketterne bruges kun til europæiske småkravsprocedurer. Yderligere oplysninger om dette findes i brochuren "Småkrav – Kroatien".

I henhold til den civile retsplejelov skal begæringen indeholde følgende: en specifik påstand vedrørende sagens omstændigheder og subsidiære påstande, de omstændigheder, der ligger til grund for sagsøgerens påstand, dokumentation for disse påstande og andre oplysninger, som skal vedlægges hver indgivelse (artikel 106 i ZPP).

Alle indgivelser, herunder begæringer, skal indeholde følgende: rettens navn, parternes navn, stilling og permanent eller midlertidig bopæl, parternes eventuelle juridiske repræsentanter og agenter, sagsøgerens personlige ID-nummer, genstanden for tvisten og sagsøgerens underskrift.

Parten eller vedkommendes repræsentant skal underskrive nederst i indgivelsen.

Hvis indgivelsen indeholder en påstand, skal parten i indgivelsen angive de omstændigheder, vedkommende lægger til grund for sin påstand, og dokumentation herfor.

Retten behandler begæringen, selv om sagsøgeren ikke har anført retsgrundlaget for begæringen. Hvis sagsøgeren har anført retsgrundlaget, er retten ikke bundet af dette.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Parterne skal betale retsafgifter som omhandlet i loven om retsafgifter (Zakon o sudskim pristojbama) (Narodne Novine (NN, Kroatiens lovtidende), nr. 74/95, 57/96, 137/02, 125/11, 112/12, 157/13, 110/15, herefter: ZSP).

De retsafgifter, der er fastsat i ZSP, gælder for personer, på hvis anmodning eller i hvis interesse bestemte sager gennemføres i henhold til loven.

Medmindre andet er fastsat i ZSP, betales der retsafgifter for:

indgivelser (begæringer, klager, anmodninger om håndhævelse osv.) på tidspunktet for indgivelsen, og for indgivelser, der registreres, når registreringen er afsluttet

svarskrifter: efter afslutningen af hver parts procedure i forhold til sagens udfald

udskrifter af retsbogen: efter anmodning

retsafgørelser: når parten eller dennes repræsentant modtager en kopi af afgørelsen

arvebeviser: når de bliver endelige

i forbindelse med akkord, konkurs- og likvidations behandling, når den endelige boopgørelsen foreligger, eller akkordordningen tiltrædes

andre sager: når der anmodes herom, eller når sagen er anlagt ved retten.

I henhold til den almindelige regel om betaling af sagsomkostningerne skal den tabende part godtgøre de omkostninger, som parten og dennes intervenient har afholdt. Den tabende parts intervenient tilpligtes at betale de omkostninger, den har afholdt.

Omkostningerne til advokatbistand og advokatsalærer og godtgørelse af omkostninger er omhandlet i loven om juridisk bistand (Zakon o odvjetništvu) (Narodne Novine (NN, Kroatiens lovtidende), nr. 9/94, 117/08 oversættelse, 50/09, 75/09 og 18/11, herefter ZO). herefter: ZO).

En advokat har ret til et salær for sin juridiske bistand og til godtgørelse af alle omkostninger, denne har haft i forbindelse med det udførte arbejde, efter de takster, der er fastsat af advokatsammenslutningen og godkendt af justitsministeren, og advokater udfærdiger en faktura til deres klient efter udførelsen af tjenesteydelsen. Hvis fuldmagten ophæves eller tilbagekaldes, skal advokaten udfærdige en faktura senest 30 dage efter datoen for ophævelsen eller tilbagekaldelsen af fuldmagten.

I ejendomsretlige sager kan advokater opkræve salær for deres arbejde for klienten svarende til sagens udfald, dvs. de retssager, de gennemfører på partens vegne, efter den officielle takst. En sådan aftale er kun gyldig, hvis den indgås skriftligt.

I ejendomsretlige sager kan parternes forhold til advokaten være omhandlet i en skriftlig aftale.

11 Kan jeg få retshjælp?

Hvis en part har brug for retshjælp, kan vedkommende henvende sig til en advokat, som i henhold til artikel 3 i ZO har beføjelse til at udøve alle former for retshjælp i Kroatien, herunder juridisk rådgivning, forberedelse af retssager, klager, søgsmål, anmodninger, begæringer, særlige klager og andre processkrifter, og til at repræsentere parter.

Parter kan desuden gøre brug af gratis retshjælp. I henhold til loven om gratis retshjælp (Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći) (Narodne Novine (NN, Kroatiens lovtidende), nr. 143/2013) kan der ydes gratis retshjælp til borgere, som ikke selv har midler til at betale for juridisk bistand, men som har behov for det. Oplysninger om retshjælp i Kroatien findes på følgende websted <https://pravosudje.gov.hr/besplatna-pravna-pomoc/6184>.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

En civil sag er indledt, når en stævning er blevet indgivet og forkyndt for sagsøgte.

Når en stævning er blevet modtaget, forberedes retssagen.

Disse forberedelser omfatter bl.a. indledende undersøgelse af sagen, hvor retten kan, hvis stævningen er uforståelig, eller hvis den ikke indeholder alle nødvendige oplysninger, anmode sagsøgeren om at berigtige indgivelsen, dvs. ændre den i overensstemmelse med de anførte instrukser og returnere den med henblik på berigtigelse eller ændring.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Parterne og deres advokater og repræsentanter informeres om sagens forløb af dommerkontoret på grundlag af oplysningerne i registret og sagsakterne.

Oplysningerne er begrænset til data vedrørende procedurens fase og de dommere, retsformænd, rådsmedlemmer og justitssekretærer, der behandler sagen. Disse oplysninger må ikke indeholde erklæringer om de enkelte retssagers korrekthed eller om sagens sandsynlige udfald.

Oplysninger kan gives pr. telefon, e-mail eller brev.

Parterne kan via internettet få adgang til oplysninger om sagens forløb og de dommere, retsformænd, rådsmedlemmer og justitssekretærer, der behandler sagen, hvis tjenesten, som giver offentlig adgang til retsoplysninger (Javni pristup osnovnim podacima o sudskim predmetima - usluga e-Predmet), bruges i den pågældende sag.

Tidsfrister for fremmøde i retten og andre forholdsregler, som parterne eller retten har taget, er omhandlet i ZPP.

Yderligere oplysninger om tidsfrister og typerne af tidsfrister findes i informationspakken "[Proceduremæssige tidsfrister – Kroatien](#)".

Sidste opdatering: 30/09/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Italien

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

I det italienske retssystem sikres det, at borgerne kan rette henvendelse til domstolene med henblik på generel beskyttelse af deres rettigheder.

I nogle sager er det imidlertid nødvendigt først at forsøge mægling med bistand af en advokat, idet en sag kun kan indbringes for retten, hvis mæglingsforsøget mislykkes. Der er tale om tvister vedrørende sameje i forbindelse med ejerlejligheder, ejendomsrettigheder, bodeling, arv, familieretlige aftaler, leje- eller leasingaftaler, forpagtning, skadeserstatning i forbindelse med lægeansvar, injurier fremsat i pressen eller i andre medier samt forsikrings-, bank- og finansaftaler.

En anden mulighed er voldgift, hvor sagen afgøres af en privat opmand, der er udpeget af sagens parter. Sagens parter skal være enige om at anvende voldgift som et alternativ til en retssag.

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Fristen for fortabelse af rettigheder skal overholdes. Den almindelige forældelsesfrist er 10 år, men der gælder kortere forældelsesfrister i visse typer sager (artikel 2934-2961 i civillovbogen).

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

For at opnå en retskraftig afgørelse af en tvist må man rette henvendelse til en domstol. Hvilken domstol, der er kompetent, afhænger af tvistens art og af de regler for domstolens kompetence, der er fastsat i national ret og i EU-retten.

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Hovedreglen er, at sagen skal anlægges ved retten på det sted, hvor sagsøgte har bopæl, hvilket er det almindelige værning for fysiske personer (*foro generale delle persone fisiche*). Afhængig af sagens art eller værdien af sagens genstand skal sagen anlægges ved en bestemt ret i det relevante område, dvs. enten ved fredsdommeren (*giudice di pace*), ved den almindelige ret, der kan være beklædt med én dommer, eller fungere som et kollegialt organ (*tribunale in composizione monocratica o tribunale in composizione collegiale*), eller ved en ret uden for det almindelige værning for fysiske personer i tilfælde af obligatorisk stedlig kompetence (*competenza per territorio inderogabile*).

Se faktabladet "[Retternes kompetence](#)".

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

I sager vedrørende løsøre af en værdi på op til 5 000 EUR har fredsdommeren kompetence. Fredsdommeren har ligeledes kompetence i sager, hvor værdien af sagens genstand er højst 20 000 EUR, hvis sagen vedrører erstatning for skader forårsaget af køretøjer og både. Hvis værdien af sagens genstand overstiger denne beløbsgrænse, behandles sagen ved den almindelige ret af en enkelt dommer. Visse sager bliver uanset værdien af sagens genstand behandlet af fredsdommeren (artikel 7, stk. 3, i den civile retsplejelov), af en enkelt dommer ved den almindelige ret (artikel 409 i den civile retsplejelov) eller af den almindelige ret som kollegialt organ (artikel 50a i den civile retsplejelov).

Se faktabladet "[Retternes kompetence](#)".

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Som hovedregel skal man lade sig bistå af en advokat, idet professionel bistand er obligatorisk (*obbligo di difesa tecnica*). Denne regel fraviges i sager om mindre krav (krav på højst 1 100 EUR, der behandles af fredsdommeren), eller hvis man selv har rettergangsfuldmagt (artikel 86 i den civile retsplejelov).

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Stævninger skal forkyndes for modparten og indføres i retsprotokollen af justitssekretæren ved den kompetente ret.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Kun i sager, der behandles af fredsdommeren, kan stævningen forelægges mundtligt (artikel 316 i den civile retsplejelov). I alle andre sager skal stævningen indgives skriftligt og være affattet på italiensk. Stævninger kan ikke indsendes pr. telefax eller e-mail.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge en sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Der findes ingen formularer til brug herfor. Stævningen skal indeholde parternes navne, rettens navn, sagens genstand og kravet.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Der skal ved indgivelsen af stævningen betales et samlet retsgebyr til staten, som afhænger af kravets størrelse (*Testo Unico delle Spese di Giustizia*, præsidentielt dekret nr. 115 af 2002).

Størrelsen af og fristen for betaling af advokatsalærer afhænger af den aftale, som parterne har indgået med deres advokater.

11 Kan jeg få retshjælp?

Både italienske statsborgere og udenlandske statsborgere kan opnå retshjælp, hvis de opfylder de krav til personlig indkomst, der er fastsat i lovgivningen (præsidentielt dekret nr. 115 af 2002).

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

En sag anses for anlagt,

når stævningen i en sag i første instans er forkyndt for modparten (*atto di citazione*),

når ankestævningen er registreret ved det relevante justitskontor (*ricorso*).

Retten tager ikke stilling til, om en sag er behørigt anlagt, før sagen behandles i et retsmøde, hvor begge parter

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Fristen for indkaldelse til at give møde og fristen for andre processkridt, som parterne eller retten skal tage, er fastsat i den civile retsplejelov. Hver ret fastsætter de præcise frister i forbindelse med de enkelte processkridt eller ved at fastlægge en overordnet tidsplan for sagens behandling (artikel 81a i dekretet om gennemførelse af den civile retsplejelov).

Relevante bilag

[sagsanlæg ved domstolene, bestemmelser i den civile retsplejelov](#) (84 Kb)

Sidste opdatering: 03/01/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Cypern

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Der er alternativer, herunder løsning af tvisten ved et udenretsligt forlig, voldgift eller mægling som omhandlet i lov nr. 159(I)/2012 om visse aspekter af mægling i civile sager.

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Ja, der er. I henhold til lov nr. 66(I)/2012 om forældelse kan et søgsmål ikke anlægges ved en ret, hvis der er gået 10 år fra tidspunktet for ophør af grundlaget for kravet, medmindre andet er foreskrevet i lovgivningen, som f.eks. i følgende tilfælde:

Hvis et krav omhandler civile forseelser, kontrakter, vekslers, checks, gældsbreve osv., kan der ikke anlægges søgsmål efter en periode på seks år fra datoen for ophør af grundlaget for kravet.

Hvis et krav omhandler erstatning for uagtsomhed, gene eller embedsmissbrug, kan der ikke anlægges søgsmål efter en periode på tre år efter datoen for ophør af grundlaget for kravet. Retten kan forlænge fristen inden for to år fra udløbsdatoen, hvis kravet omhandler erstatning for personskade og/eller død forårsaget ved en civil forseelse.

Forældelsesfristen for anlæggelse af søgsmål vedrørende en afdød persons formue, uanset andelen i den formue, arv eller et testamentes gyldighed udløber otte år efter, at den afdøde afgik ved døden.

Forældelsesfristen for søgsmål vedrørende underpant og håndpant udløber efter 12 år fra datoen for ophør af grundlaget for søgsmålet.

Hvis et søgsmål vedrører en dom, kan der ikke anlægges søgsmål efter en periode på 15 år efter datoen for afsigelsen af den endelige dom.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Hvis grundlaget for søgsmålet eller den eksigible rettighed opstod i Republikken Cypern eller i et område, der anses for at være en del af Republikken Cypern, eller hvis grundlaget for søgsmålet betyder, at en ret i Republikken Cypern kan have kompetence, skal søgsmålet anlægges ved en ret i Republikken Cypern.

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Civile tvister skal behandles af distriktsdomstolen i det distrikt, hvor:

grundlaget for søgsmålet helt eller delvist opstod

sagsøgte eller en af de sagsøgte boede og arbejdede på tidspunktet for anlæggelsen af søgsmålet

baseområdet er beliggende, forudsat at alle parter i sagen er cypriske statsborgere, og grundlaget for søgsmålet opstod helt eller delvist i baseområdet, eller sagsøgte (eller en af de sagsøgte) bor eller arbejder dér

baseområdet er beliggende, forudsat at grundlaget for søgsmålet opstod helt eller delvist i baseområdet i forbindelse med et køretøj ført af en person, som var eller skulle have været forsikret i henhold til artikel 3 i lov om motorkøretøjer (ansvarsforsikring)

baseområdet er beliggende, forudsat at grundlaget for søgsmålet opstod helt eller delvist i baseområdet som følge af en medarbejders ulykke eller arbejdsrelaterede sygdom, som fandt sted under dennes ansættelse under en arbejdsgivers ansvar, som denne var eller skulle have været forsikret for i henhold til artikel 4 i lov om motorkøretøjer (ansvarsforsikring)

den ejendom, som er genstand for et søgsmål om distribution eller salg af fast ejendom eller ethvert andet spørgsmål omhandlende fast ejendom, er beliggende.

Hvis tvisten er en **arbejdsretlig tvist**, som omfatter et erstatningskrav svarende til to års lønninger, skal sagen anlægges ved **arbejdsdomstolen** i det distrikt, hvor tvisten opstod, eller, hvis det ikke er muligt, i det distrikt, hvor sagsøger har sit sædvanlige hjemsted eller faste opholdssted. Ellers skal den anlægges ved den kompetente distriktsdomstol.

I **tvister om lejet ejendom** er det huslejenævnet i det distrikt, hvor ejendommen er beliggende, der har kompetence.

I **familieretlige tvister** (f.eks. skilsmisse, formuetvister osv.) skal sagen anlægges ved **familiedomstolen**, navnlig familiedomstolen i det distrikt, hvor en af parterne i sagen bor eller arbejder, eller i tvister vedrørende mindreårige børn familiedomstolen i det distrikt, hvor det mindreårige barn eller sagsøgte bor.

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Se svaret på spørgsmål 4 ovenfor.

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Det er muligt at føre sin egen sag. Der er ikke krav i lovgivningen om repræsentation ved en advokat eller anden opmand (bortset fra mindreårige eller umyndige personer, som defineret i den relevante lovgivning).

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

De procesdokumenter, der skal bruges til at anlægge et søgsmål (stævning osv.), skal indleveres til den kompetente rets sekretariat.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Stævningen skal altid være skriftlig og affattes på græsk. Stævninger (eller andre procesdokumenter), som indgives pr. e-mail eller fax, vil *ikke* blive accepteret.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Stævningen skal udarbejdes som foreskrevet i formular 1 i den civile retsplejelov, hvis det drejer sig om en kortfattet stævning, eller formular 2, hvis det drejer sig om en udførlig stævning.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævnings indgivelse?

Ja, der skal betales stempelafgift. Afgiften skal betales ved registrering af det pågældende dokument.

Hvorvidt advokaten skal betales forud afhænger af, hvad klienten og advokaten sammen aftaler.

11 Kan jeg få retshjælp?

Ja, hvis der anlægges søgsmål ved familiedomstolen, eller i sager omhandlende grænseoverskridende tvister eller asylansøgere, flygtninge eller tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold, hvis anmodningen om retshjælp imødekommes.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Fra tidspunktet for registrering af søgsmålet. I tilfælde af ugyltig eller forsinket registrering eller et andet problem i forbindelse med registreringen af søgsmålet vil det pågældende sekretariat kontakte sagsøger.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Parterne vil senere blive oplyst om tidsplanen og fremmøde i retten.

Sidste opdatering: 31/08/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Letland

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

I Letland kan en person anlægge sag ved retten eller, hvis parterne har indgået en gensidig voldgiftsaftale, ved voldgiftsretten (med undtagelse af visse sager, der ikke kan behandles i henhold til voldgiftsproceduren).

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Tidsfristerne for retslige procedurer er forskellige fra sag til sag. Advokater og offentlige informationsinstanser kan besvare spørgsmål om tidsfrister.

Forskellige overordnede tidsfrister er fastsat i [§ 7 i civillovbogen](#). Disse frister kan afhænge af sagens genstand og sagens omstændigheder og fastsættes i den enkelte sag under hensyntagen til det nedenstående:

Familieret

Sager, der vedrører en brudt forlovelse, skal anlægges inden for et år fra den dato, hvor forlovelsen hæves, eller hvor en af parterne bryder forlovelsen eller, hvis den vordende brud er gravid, fra den dato, hvor barnet fødes, hvis forlovelsen allerede på det tidspunkt er blevet hævet, eller en af parterne har brudt forlovelsen.

Sager vedrørende ægtefællers formuefællesskab skal anlægges inden for et år fra den dato, hvor en af ægtefællerne har gennemført en transaktion.

Ægtemanden til et barns moder kan bestride en faderskabsformodning inden for to år fra den dato, hvor han opdager at barnet ikke er hans. Moderen til et barn har samme ret til at bestride en faderskabsformodning. Et barn kan selv bestride en faderskabsformodning senest to år fra den dato, hvor det når myndighedsalderen.

Faderskabssager skal anlægges senest to år efter den dato, hvor den relevante part bliver bekendt med de forhold, der udelukker faderskab, eller hvor barnet når myndighedsalderen, hvis sagen anlægges af barnet selv.

Sager, der vedrører forholdet mellem en værge og en mindreårig, skal anlægges senest et år efter, at barnet når myndighedsalderen, eller andre omstændigheder, der er fastsat i loven, indtræder.

Ejendomsret

Sager om indgreb i ejendomsret eller berøvelse af ejendomsret skal anlægges senest et år efter den dato, hvor den relevante part bliver bekendt med indgrebet i eller berøvelsen af ejendomsret.

Fristen for anlæggelse af sag mod en person, der er i besiddelse af en ejendom, og som kan vinde hævd på rettigheden til denne ejendom, er senest 10 år efter den dato, hvor den anden part bliver bekendt med besiddelsen.

Fristen for en ny ejers anlæggelse af en sag, som vedrører eskalerende problemer som følge af naturlige processer, er to år.

Obligationsret

Rettigheder, der er omfattet af obligationsretten, forældes, hvis rettighedshaveren ikke gør dem gældende inden udløbet af den lovbestemte frist.

Sager vedrørende rettigheder i henhold til obligationsretten, skal, hvis der i loven ikke er fastsat en kortere frist, anlægges inden for 10 år. Alle rettigheder af denne art, hvorom der i lovgivningen ikke er fastsat en kortere frist, forældes, hvis rettighedshaveren ikke gør dem gældende inden for 10 år, medmindre det drejer sig om visse rettigheder, som ikke kan forældes.

Retten til at nedlægge påstand om ophævelse af en købekontrakt som følge af voldsomme tab forældes, hvis der ikke anlægges sag herom senest et år efter kontraktindgåelsen.

Sager vedrørende tab som følge af overhældning, kast eller fald skal anlægges inden for et år.

Handelsretlige sager

Sager, der vedrører handelstransaktioner, skal anlægges inden for tre år, medmindre en anden forældelsesfrist er fastsat i loven.

Sager vedrørende handelsagenturaftaler skal anlægges senest fire år efter udløbet af det kalenderår, hvor kravet opstod.

Sager mod en enkelt erhvervsdrivende vedrørende dennes forretningsførelse skal anlægges senest tre år efter sletningen af den erhvervsdrivende fra handelsregistret, medmindre kravet er omfattet af bestemmelser om en kortere forældelsesfrist.

Sager vedrørende en klausul, der er pålagt en deltager i et partnerskab, og som er til hinder for dennes gennemførelse af transaktioner i samme branche, som partnerskabet beskæftiger sig med, eller for dennes deltagelse med ubegrænset hæftelse i andre partnerskaber i samme branche uden de øvrige deltageres samtykke, skal anlægges senest tre måneder efter den dato, hvor de øvrige partnere bliver bekendt med overtrædelsen af konkurrenceklausulen, dog senest fem år efter den dato, hvor overtrædelsen begås.

Sager mod en deltager i et partnerskab vedrørende partnerskabets forpligtelser skal anlægges senest tre år efter den dato, hvor ophævelsen af partnerskabet indføres i registret, medmindre kravet mod partnerskabet er omfattet af bestemmelser om en kortere forældelsesfrist.

Sager mod stifterne af et selskab vedrørende forpligtelser indgået af selskabet inden stiftelsen, skal anlægges senest tre år efter den dato, hvor selskabet blev indført i handelsregistret.

Sager mod stifterne vedrørende specifikke tab, som selskabet eller tredjeparter har lidt, og som er blevet påført under stiftelsen af selskabet, skal anlægges senest fem år efter den dato, hvor selskabet blev indført i handelsregistret. Denne frist gælder ligeledes med hensyn til eventuelle personer, der måtte have medvirket til dette tab.

Sager vedrørende en kreditors rettigheder mod et selskab, hvor kreditoren ikke kan få sit krav indfriet af selskabet og derfor henvender sig til de parter, der i henhold til loven er ansvarlige (stiftere, tredjeparter m.fl.), skal anlægges senest fem år efter den dato, hvor kravet opstod.

Sager vedrørende overtrædelse af en konkurrenceklausul, der er pålagt et selskabs bestyrelsesmedlemmer, skal anlægges senest fem år efter datoen for overtrædelsen heraf.

Sager vedrørende tab, der er påført selskabet, dets deltagere eller kreditorer under en omstrukturering af selskabet, skal anlægges senest fem år efter den dato, hvor omstruktureringen bliver retskraftig.

Sager mod en transportør skal anlægges inden for tre år.

Sager mod en transportør angående godstransport skal, medmindre transportøren har handlet i ond tro eller har udvist grov uagtsomhed, anlægges inden for et år, og det samme er gældende for sager mod lagervirksomheder, medmindre lagervirksomheden har handlet i ond tro eller har udvist grov uagtsomhed.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Der henvises til faktabladet "[Retternes kompetence](#)".

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Der henvises til faktabladet "[Retternes kompetence - Letland](#)".

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Der henvises til faktabladet "[Retternes kompetence - Letland](#)".

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

En stævning kan indgives af sagsøgeren selv eller af en bemyndiget person. En eventuel bemyndigelse kan vedlægges stævningen. Det er ikke obligatorisk at lade sig repræsentere ved en advokat eller en anden juridisk rådgiver.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Stævningen skal indgives til den ret i første instans, som har kompetence.

Sagsøgeren eller en bemyndiget person skal indgive stævningen til justitskontoret (*kanceleja*) ved den relevante ret. Stævningen kan ligeledes sendes med almindelig post og skal stiles til den relevante ret.

I kontortiden kvitterer en af retsformanden udpeget medarbejder for stævningen. Denne medarbejder er almindeligvis retsformandens assistent eller en ansat på justitskontoret.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Hvis parterne forelægger retten dokumenter affattet på fremmedsprog, skal disse dokumenter i henhold til [civilretsplejeloven](#) (*Civilprocesa likums*) vedlægges en oversættelse på det officielle sprog (lettisk), som er behørigt legaliseret i overensstemmelse med de fastlagte procedurer. Personer, der er fritaget for pligten til at betale sagsomkostninger, skal ikke vedlægge eventuelle oversættelser.

Retten kan acceptere visse proceduremæssige skridt på et fremmedsprog, hvis en af parterne anmoder herom, og alle parterne er enige. Retsprotokollen og retsafgørelser udarbejdes på lettisk.

En sag anlægges ved, at der indgives en skriftlig anmodning til retten. Anmodningen kan indgives med almindelig post, men ikke pr. fax eller e-mail, af sagsøgeren selv eller af en af sagsøgeren behørigt bemyndiget person.

Det skal tilføjes, at dokumenter, der er underskrevet med en sikker elektronisk signatur, kan anvendes til indgivelse af enhver form for anmodning, medmindre der i loven er fastsat en specifik procedure for anlæggelse af sager ved domstolene. Elektroniske dokumenter antages ikke, når det drejer sig om visse former for kontrakter vedrørende fast ejendom, familieret og arveret samt visse former for kautionkontrakter.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Anmodninger indgives skriftligt. I de fleste sager er der ingen bestemt formular. Der er imidlertid specifikke formularer til anvendelse i småkravsprocedurer (*maza apmēra prasības*, civilretsplejelovens kapitel 303), fuldbyrdelse af fordringer indbragt for en domstol (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*, lovens kapitel 501) og anmodninger om foreløbige sikrende retsmidler vedrørende vold (*pagaidu aizsardzība pret vardarbību*, lovens kapitel 305).

Hvis der ikke skal anvendes en bestemt formular, skal anmodningen som minimum indeholde de oplysninger og data, som er fastsat i civilretsplejeloven. I henhold til civilretsplejeloven skal anmodninger indeholde følgende oplysninger:

navnet på den ret, begæringen indgives til,

sagsøgerens eller den berørte parts fornavn, efternavn, personnummer og registrerede opholdssted eller i mangel heraf sagsøgerens faktiske opholdssted.

Hvis det drejer sig om en juridisk person, oplyses dennes navn, registreringsnummer og vedtægtsmæssige hjemsted. Såfremt sagsøgeren accepterer at kommunikere med retten elektronisk, eller hvis den pågældende er en af de personer/enheder, som er anført under civilretsplejelovens artikel 56, stk. 2, nr. 3, oplyses en e-mailadresse, og hvis vedkommende er registreret i onlinesystemet for korrespondance med retten, skal registreringsreferencen også angives. Sagsøgeren kan ligeledes anføre en anden adresse med henblik på korrespondancen med retten

den sagsøgte eller berørte parts fornavn, efternavn, personnummer, registrerede bopæl og den sagsøgte eller berørte parts eventuelle supplerende adresse eller, i mangel af oplysninger herom, den pågældende parts faktiske opholdssted. For en juridisk person, oplyses dennes navn, registreringsnummer og vedtægtsmæssige hjemsted. Den sagsøgte personnummer eller registreringsnummer skal anføres, hvis disse oplysninger kendes

fornavn, efternavn, personnummer og adresse for den advokat, der repræsenterer sagsøgeren, med henblik på korrespondancen med retten, hvis sagen indgives af en advokat, eller såfremt det drejer sig om en juridisk person, dennes navn, registreringsnummer og vedtægtsmæssige hjemsted. Hvis repræsentanten for sagsøgeren, der har et registreret opholdssted eller en adresse med henblik på korrespondancen i Letland, accepterer at kommunikere med retten elektronisk, oplyses en e-mailadresse, og hvis vedkommende er registreret i onlinesystemet med henblik på korrespondance med retten, skal registreringsreferencen også angives. Såfremt sagsøgerens repræsentants registrerede opholdssted eller adresse med henblik på korrespondance ligger uden for Letland, skal e-mailadressen eller referencen til vedkommendes registrering i systemet med henblik på korrespondancen med retten også angives. Er sagsøgerens repræsentant en advokat, skal e-mailadressen på advokatkontoret tilføjes

navnet på et kreditinstitut og det kontonummer, hvortil skyldige beløb skal indbetales, og sagsomkostninger tilbagebetales

sagens genstand,

sagens værdi, hvis kravet kan værdiansættes, med angivelse af den anvendte metode til beregning af det beløb, der skal inddrives, eller som er omtvistet, de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for sagsøgerens krav, og bevismateriale, der underbygger disse faktiske omstændigheder,

den lov, som kravet støtter ret på,

eventuelle rapporter om mæglingsforsøg før sagsanlægget ved retten

sagsøgerens påstande,

en fortegnelse over de dokumenter, der er vedlagt begæringen,

datoen for indgivelsen af begæringen og andre relevante oplysninger. Sagsøgeren kan angive sit telefonnummer, hvis han/hun accepterer at kommunikere med retten pr. telefon.

Ifølge civilretsplejeloven kræves der yderligere oplysninger i særlige anmodninger (f.eks. skilsmissebegæring) og i forbindelse med særlige sagstyper (f.eks. stadfæstelse eller ophævelse af adoption, beskyttelse af arv og værgemål).

Anmodningen skal underskrives af sagsøgeren eller dennes repræsentant eller af sagsøgeren og repræsentanten i forening, hvis retten kræver dette, medmindre andet er fastsat i loven. Hvis repræsentanten skal handle på sagsøgerens vegne, skal begæringen vedlægges en fuldmagt (*pilnvara*) eller anden dokumentation for, at repræsentanten er bemyndiget til at føre sagen.

Anmodningen skal indgives til retten i så mange eksemplarer, som der er sagsøgte og tredjeparter i sagen.

Som fastsat i EU-lovgivningen og internationale konventioner skal en ansøgning om underholdsbidrag fremsættes ved hjælp af de formularer, der er angivet i den relevante lovgivning, og kan indgives eller sendes via de lettiske centralmyndigheder, som er udpeget med henblik på samarbejde.

Anmodningen skal ligeledes ledsages af dokumentation:

for, at statsafgiften (*valsts nodevas*) og andre sagsomkostninger er blevet betalt i overensstemmelse med de procedurer, der er fastsat i loven, og at beløbets størrelse er korrekt,

for, at procedurerne vedrørende indledende udenretlig behandling af sagen er overholdt, hvis en sådan behandling er nødvendig i henhold til loven, til underbygning af de faktiske omstændigheder, som sagen er baseret på.

På webstedet for [Letlands domstole](#), findes der under *E-Pakalpojumi* ("elektronisk selvbetjening"), [E-veidlapas](#) ("elektroniske blanketter") en række blanketter til processkrifter. Disse blanketter kan man downloade, udfylde, udskrive og indsende.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Sagsomkostningerne skal betales, inden anmodningen kan indgives (statsafgift (*valsts nodeva*), registreringsafgift (*kancelejas nodeva*) og udgifter, der pålægges som følge af behandlingen af sagen (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*)), og dette kan gøres via banken. Når retten giver en part medhold, tilpligtes den tabende part at betale alle den vindende parts sagsomkostninger. Hvis der er givet delvist medhold, foretages en forholdsmæssig fordeling af sagsomkostningerne. Hvis en sagsøger frafalder en sag, eller der ikke træffes afgørelse i sagen, påhviler det sagsøgeren at godtgøre den sagsøgte sagsomkostninger (med undtagelse af sager i henhold til loven, hvor kravet vedrører udstedelse af det betalingspåkrav, der er omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1896/2006). I så fald skal den sagsøgte ikke godtgøre sagsøgerens sagsomkostninger, men hvis årsagen til, at sagsøgeren frafalder sagen, er at den sagsøgte frivilligt indfrier kravet, efter anmodningen er indgivet, kan retten på begæring fra sagsøgeren tilpligte den sagsøgte at betale sagsøgerens sagsomkostninger.

Sagsøgerens udgifter til at føre sagen (advokatsalærer, udgifter til fremmøde i retten og udgifter forbundet med indsamling af bevismateriale) bliver ligeledes pålagt den sagsøgte, hvis sagsøgeren får helt eller delvist medhold, eller hvis sagsøgeren frafalder sagen som følge af, at den sagsøgte frivilligt indfrier kravet efter indgivelsen af anmodningen. Hvis en sag afvises, tilpligter retten sagsøgeren at godtgøre den sagsøgte omkostninger til forsvar.

De salærer, der skal betales til advokatbistand eller en juridisk rådgiver, fastsættes i henhold til en aftale mellem klienten og advokaten/den juridiske rådgiver.

11 Kan jeg få retshjælp?

Se faktabladet "[Retshjælp](#)".

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Retten indfører dokumenter, der sendes med almindelig post, eller som modtages i kontortiden, i et register over indgående post på modtagelsesdatoen. En anmodning anses for indgivet på modtagelsesdatoen. En frist for et proceduremæssigt skridt i retten udløber på det tidspunkt, hvor retten lukker. Hvis en anmodning, appel eller anden postforsendelse leveres til en kommunikationsansvarlig senest kl. 24.00 på fristens sidste dag, anses fristen for at være overholdt.

Hvis en anmodning ikke er udarbejdet korrekt, eller hvis et eller flere nødvendige dokumenter mangler, træffer dommeren en begrundet afgørelse om, at der ikke skal oprettes en sag i tilknytning til anmodningen. En genpart af denne afgørelse tilsendes sagsøgeren med angivelse af en frist for afhjælpning af den relevante mangel. Denne frist kan ikke være kortere end 20 dage og løber fra datoen for offentliggørelsen af afgørelsen. Hvis sagsøgeren afhjælper manglen inden fristens udløb, anses anmodningen for at være indgivet på den dato, hvor den første gang blev modtaget af retten. Hvis sagsøgeren undlader at afhjælpe manglerne inden fristens udløb, anses anmodningen for slet ikke at være blevet indgivet og tilbagesendes til sagsøgeren. Tilbagesendelsen af en anmodning betyder ikke, at sagsøgeren ikke kan indgive den til retten igen.

Specifik bekræftelse af, at begæringen er korrekt indgivet: Hvis anmodningen er udarbejdet korrekt, og alle de nødvendige dokumenter er vedlagt, træffer en dommer inden for syv dage fra rettens modtagelse af anmodningen afgørelse om, at den er antaget, og at sagen indledes.

Når sagen indledes, fremsendes anmodningen samt genparter af de vedlagte dokumenter til den sagsøgte med angivelse af en frist for indsendelse skriftlige bemærkninger. Efter modtagelsen af disse bemærkninger fremsender dommeren en genpart heraf til sagsøgeren og berørte tredjeparter. Dommeren kan anmode sagsøgeren om dennes bemærkninger hertil. Når bemærkningerne er modtaget, eller fristen for fremsættelse af bemærkninger er udløbet, berammer dommeren retsmødet. Retssekretæren tilsender parterne en indkaldelse til retten. Hvis sagen skal behandles i en skriftlig procedure, fastsættes ingen dato for behandlingen, og parterne tilsendes ingen indkaldelse.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Sagens parter modtager en indkaldelse med angivelse af tid og sted for retsmødet eller andre proceduremæssige skridt. Denne indkaldelse sendes til en persons registrerede bopæl, men personen kan ligeledes anføre en anden adresse med henblik på korrespondancen med retten.

Hvis sagsøgte ikke har en registreret bopæl i Letland, og det af objektive årsager ikke er lykkedes sagsøgeren at fastslå den sagsøgte udenlandske bopælsadresse, har retten efter en begrundet anmodning fra sagsøgeren mulighed for at anvende de procedurer til sporing af den sagsøgte adresse, som er fastsat enten i de for Letland bindende internationale aftaler eller i EU-lovgivningen.

Hvis den sagsøgte adresse ikke kan spores ved anvendelse af de procedurer, der er fastlagt i enten de for Letland bindende internationale aftaler eller i EU-lovgivningen, eller hvis det viser sig at være umuligt at sende dokumenterne til den sagsøgte på den adresse, som sagsøgeren har anført, eller hvis det viser sig at være umuligt at sende dokumenterne til den sagsøgte ved anvendelse af de procedurer, der er fastsat i EU-lovgivningen, i de for Letland bindende internationale aftaler eller i civilretsplejelovens bestemmelser om internationalt samarbejde i civile sager, tilsiges den sagsøgte uden fast bopæl at give møde i retten i henhold til en bekendtgørelse i [Letlands statstidende](#), *Latvijas Vēstnesis*.

På webstedet for [Letlands domstole](#), kan man under *E-pakalpojumi* ("e-tjenester"), [Tiesvedības gaita](#) ("søgsmålsstatus") indtaste sagsnummer eller indkaldelsesnummer og dermed få adgang til oplysninger om søgsmålsstatus.

Sidste opdatering: 13/05/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Litauen

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Litauens lovgivning giver mulighed for at anvende en række alternative tvistbilægelsesordninger. I 2012 trådte den omarbejdede lov om voldgift (*Komercinio arbitražo įstatymas*) i handelssager i kraft i Litauen. Denne lov finder anvendelse på voldgiftssager, der gennemføres på Litauens område, uanset parternes statsborgerskab eller nationalitet, uanset om de er fysiske eller juridiske personer, og uanset om voldgiftssagen føres for et permanent voldgiftsorgan eller gennemføres på et ad hoc-grundlag. Voldgift er et ligestillet alternativ til domstolsprøvelse. Voldgift giver mulighed for hurtigt og let at forelægge de fleste tvister mellem erhvervsdrivende for uafhængige, kvalificerede private personer, som har et godt omdømme, og som accepteres af begge parter, uden deltagelse af dommere. Parterne i voldgiften kan mere frit indgå aftaler om voldgiftssagens forløb. Voldgiftsretten kan have sit sæde på ethvert sted, der er beklægt for tvistens parter, og den vælger selv både proceduresprog og afgørelsesform osv. Elektroniske voldgiftsaftaler anerkendes som skriftlige aftaler. I 2008 blev loven om mægling i civile sager (*Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas*) vedtaget. Mægling i civile sager er en mindelig tvistbilægelsesprocedure, som finder sted med deltagelse af en uvildig mægler. Det fremgår af lovgivningen, at mægling kan bruges til at bilægge civile tvister (dvs. familieretlige tvister og lignende sager), som behandles ved en civilretlig domstol. Parterne kan benytte denne mulighed for at bilægge deres tvist, inden tvisten indbringes for domstolen (udenretslig mægling), og efter at retssagen er anlagt (forligsmægling). Det bør bemærkes, at forældelsesfristen for et krav suspenderes, når mæglingen indledes. Hvis det ikke lykkes at bilægge en tvist mindeligt, har parterne derfor stadig ret til at indbringe sagen for domstolene. Retsmægling er gratis. Hvis du vælger at bilægge en civilretlig tvist ved retsmægling, vil du desuden spare både tid og arbejde sammenlignet med en retssag, og du vil også spare penge, fordi 75 % af retsafgiften refunderes, hvis mæglingen udmønter sig i en mindelig aftale. Bilæggelse af en tvist ved retsmægling finder sted inden for rammerne af en fortrolig procedure, og en part kan uden begrundelse afslutte retsmæglingen. Udenretslig bilæggelse af tvister, der udspringer af forbrugeraftaler, er omhandlet i lov om forbrugerbeskyttelse (*Vartotojų teisių apsaugos įstatymas*), som trådte i kraft i 2007, og loven indeholder et alternativ til retssager, herunder procedureregler og institutionel struktur. De organer, der beskæftiger sig med alternativ tvistbilæggelse i Litauen, er den statslige myndighed for forbrugerbeskyttelse (*Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba*), kommunikationsstyrelsen (*Ryšių reguliavimo tarnyba*) og andre organer, som behandler tvister inden for forskellige sektorer (kommunikationsstyrelsen behandler tvister inden for elektronisk kommunikation og post- og kurértjenester, Litauens nationalbank (*Lietuvos bankas*) behandler forbrugertvister med udbydere af finansielle tjenesteydelser osv.). Forbrugere kan få juridisk bistand under alternativ tvistbilæggelse, men omkostningerne til juridisk bistand refunderes ikke. Statsgaranteret primær og sekundær retshjælp ydes til forbrugere, som opfylder kravene i lovgivningen. En anmodning til et alternativt tvistbilægelsesorgan afbryder sædvanligvis ikke forældelsesfristen. I betragtning af de relativt lange frister for bilæggelse af forbrugertvister og visse korte søgsmålsfrister er der følgelig alvorlig risiko for at overskride forældelsesfristen.

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Den almindelige forældelsesfrist er ti år.

Efter litauisk lov finder kortere forældelsesfrister anvendelse i bestemte sager.

En kortere forældelsesfrist på en måned gælder for krav, der udspringer af udbudsprocedurer.

En kortere forældelsesfrist på tre måneder gælder for krav om ophævelse af afgørelser, der er truffet af en juridisk enheds organer.

En kortere forældelsesfrist på seks måneder gælder for:

sager vedrørende inddrivelse af forfaldne pengekrav (bøde eller morarente)

sager vedrørende fejl og mangler ved solgte varer.

En kortere forældelsesfrist på seks måneder gælder for krav, der udspringer af aftaler mellem transportvirksomheder og deres kunder vedrørende forsendelser afsendt fra Litauen, mens en forældelsesfrist på et år gælder for forsendelser, der er afsendt fra et andet land.

En kortere forældelsesfrist på et år gælder i forsikringsager.

En kortere forældelsesfrist på tre år gælder for erstatningskrav, herunder krav om erstatning som følge af mangelfuld produktkvalitet.

En kortere forældelsesfrist på fem år gælder for krav på renter og andre periodiske betalinger.

Der er kortere forældelsesfrister for krav vedrørende mangler ved udført arbejde.

Krav, der udspringer af transport af fragt, passagerer og bagage, er omfattet af de forældelsesfrister, der er fastsat i de love, der finder anvendelse på de specifikke transportformer.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

En tvist vedrørende kontraktlige forpligtelser er omfattet af den lovgivning, som de involverede parter har valgt ved aftale. Hvis parterne har valgt Litauens lovgivning, kan de forsvare deres juridiske interesser ved de litauiske domstole. En sådan aftale mellem parterne kan være fastsat i kontrakten eller fastsættes ud fra sagens omstændigheder. Parterne kan aftale, at en bestemt stats lovgivning regulerer hele kontrakten eller bestemte dele af kontrakten. Hvis parterne beslutter, at et andet lands lovgivning finder anvendelse på en kontrakt, kan der på dette grundlag ikke gives afkald på obligatoriske regler, som finder anvendelse i Litauen eller en anden stat, som parterne ikke kan ændre eller give afkald på efter aftale.

Hvis parterne ikke har anført, hvilken lovgivning der finder anvendelse på kontrakten, finder den lovgivning, som har tættest tilknytning til den kontraktlige forpligtelse, anvendelse. Det antages, at den kontraktlige forpligtelse har tættest tilknytning til den stat, hvor:

den part, der er bundet af den forpligtelse, som er mest kendetegnende for kontrakten, har sin sædvanlige bopæl eller centrale forvaltning. Hvis forpligtelsen har nærmere tilknytning til lovgivningen i den stat, hvor parten har sit forretningssted, finder denne stats lovgivning anvendelse

en fast ejendom er beliggende, hvis kontraktens genstand er retten eller brugsretten til den faste ejendom

det primære forretningssted var beliggende ved indgåelsen af en transportaftale, såfremt staten for transportvirksomhedens primære forretningssted også er den stat, hvor fragten blev læsset, eller hvor befragterens hjemsted er beliggende, eller hvorfra fragten blev forsendt.

Voldgiftsaftaler er underlagt den lovgivning, der finder anvendelse på hovedkontrakten. Hvis hovedkontrakten er ugyldig, finder lovgivningen på det sted, hvor voldgiftsaftalen blev indgået, anvendelse. Hvis det ikke kan fastsættes, finder voldgiftsstatens lovgivning anvendelse.

Parternes rettigheder og forpligtelser som følge af skade er efter den berørte parts valg omfattet af lovgivningen i den stat, hvor den relevante handling blev begået, eller hvor andre omstændigheder, der har ført til skade, er beliggende, eller af lovgivningen i den stat, hvor skaden blev pådraget.

Den retsorden, der finder anvendelse på formueforholdet mellem ægtefæller, fastsættes af lovgivningen i den stat, hvor ægtefællerne har deres sædvanlige bopæl. Hvis ægtefællernes sædvanlige bopæl er beliggende i forskellige stater, finder lovgivningen i den stat, hvor begge ægtefæller er statsborgere, anvendelse. Hvis ægtefællerne er statsborgere i forskellige stater og aldrig har haft en fælles bopæl, finder lovgivningen i den stat, hvor ægteskabet blev indgået, anvendelse. Den retsorden, der finder anvendelse på formueforhold mellem ægtefæller, hvorom ægtefællerne har indgået en aftale, er lovgivningen i den stat, som ægtefællerne har anført i deres aftale. I dette tilfælde kan ægtefællerne vælge lovgivningen i den stat, hvor de har eller vil etablere deres sædvanlige bopæl, lovgivningen i den stat, hvor ægteskabet blev indgået, eller lovgivningen i den stat, hvor en af ægtefællerne er statsborger. Ægtefællernes aftale om den gældende lovgivning er gyldig, hvis den opfylder lovgivningskravene i den valgte stat eller lovgivningen i den stat, hvor aftalen blev indgået.

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Reglerne om kompetence er anført i den civile retsplejelovs artikel 29-30 (*Civilinio proceso kodeksas*). Et krav kan indbringes for en domstol på grundlag af sagsøgtets bopæl. Et krav mod en juridisk enhed bør indgives til den juridiske enheds hjemsted som anført i registret over juridiske enheder. Hvis sagsøgte er staten eller en kommune, bør kravet indgives til hjemstedet for det organ, der repræsenterer staten eller kommunen.

Et krav mod en sagsøgt, hvis bopæl er ukendt, kan indgives på grundlag af beliggenheden af vedkommendes ejendom eller sidst kendte bopæl. Et krav mod en sagsøgt, som ikke har bopæl i Litauen, kan indgives afhængigt af beliggenheden af vedkommendes ejendom eller sidst kendte bopæl i Litauen. Et krav vedrørende aktiviteter udført af en juridisk enheds filial indgives på grundlag af filialens hjemsted.

Et krav om underholdsbidrag og bestemmelse af faderskab kan også indgives på grundlag af sagsøgerens bopæl. Et krav om erstatning for skade på en persons helbred, herunder dødsfald, kan indgives på grundlag af sagsøgerens bopæl eller det sted, hvor skaden blev pådraget. Et krav om erstatning for skade på en persons ejendom kan indgives på grundlag af sagsøgerens bopæl (hjemsted) eller det sted, hvor skaden skete.

Et krav vedrørende en aftale/kontrakt, som angiver opfyldelsesstedet, kan også indgives på grundlag af det opfyldelsessted, der er anført i aftalen/kontrakten.

Et krav vedrørende funktionen som værge, forvalter eller ejendomsadministrator kan også indgives på grundlag af værgens, forvalterens eller ejendomsadministratorens bopæl (hjemsted).

Et krav vedrørende forbrugerkontrakter kan også indgives på grundlag af forbrugerens bopæl.

En sagsøger har ret til at vælge mellem flere domstole, som har kompetence til at påkende en sag.

Krav vedrørende tinglige rettigheder til fast ejendom, brugen af fast ejendom, bortset fra begæringer vedrørende likvidation af fælles ejendom i skilsmisssager, og annullering af beslaglæggelse af fast ejendom er underlagt domstolen på stedet for den faste ejendom eller hovedparten af ejendommen.

Krav fra kreditorer i et bo, der er indgivet, inden arvingerne har vedgået arven, og arv er underlagt domstolen på stedet for boet eller hovedparten af boet.

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Alle civile sager behandles i første instans af distriktsdomstole, medmindre der er tale om sager, som behandles af regionale domstole eller den regionale domstol i Vilnius.

Regionale domstole behandler følgende civile sager i første instans:

siden den 4. april 2013 sager vedrørende krav, der overstiger 150 000 LTL, bortset fra sager vedrørende familieforhold, ansættelsesmæssige forhold og kompensation for immateriel skade

sager vedrørende juridiske immaterielle ophavsrettigheder

sager vedrørende juridiske forhold i civile offentlige udbud

sager vedrørende konkurs eller omstrukturering, bortset fra sager vedrørende fysiske personers konkurs

sager, hvor en af parterne er en udenlandsk stat

sager baseret på påstande vedrørende tvangssalg af de aktieandele (andel og rente)

sager baseret på påstande vedrørende undersøgelse af en juridisk enheds aktiviteter

sager vedrørende kompensation for materiel og immateriel skade som følge af krænkelse af fastsatte patientrettigheder

andre civile sager, som skal behandles af regionale domstole i første instans i henhold til særlig lovgivning.

Følgende sager behandles alene af den regionale domstol i Vilnius i første instans:

sager vedrørende tvister omhandlet i [Lietuvos Respublikos patentų įstatymas](#)

sager vedrørende tvister omhandlet i varemærkeloven (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*)

sager vedrørende adoption af en litauisk statsborger bosiddende i Litauen efter ansøgning fra statsborgere i andre stater

andre civile sager, som skal behandles af den regionale domstol i Vilnius i første instans i henhold til særlig lovgivning.

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Personer kan anlægge en sag selv eller via en repræsentant. Personlig deltagelse i et retsmøde betyder ikke, at personen fratages sin ret til at benytte en repræsentant eller rådgiver i sagen. En repræsentant bør deltage i et retsmøde på vegne af den person, han/hun repræsenterer, medmindre retten finder det nødvendigt, at den repræsenterede person er til stede.

En person skal have en advokat i de sager, der er anført i den civile retsplejelov og [Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas](#). Hvis retten behandler en sag, som involverer en person, der er erklæret juridisk ukvalificeret, skal den pågældende f.eks. repræsenteres af en advokat.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Personer, der ønsker at indgive dokumenter til en domstol eller indhente dokumenter fra en domstol, skal kontakte justitskontoret, som vil forklare proceduren for indgivelse, indhentning eller returnering af dokumenter. [Kontaktpunkter for domstole](#)

Siden lanceringen af e-tjenesteportalen "e.teismas.lt" den 1. juli 2013 har det været muligt at indgive sagsakter, følge sagsforløb, betale retsafgifter og indhente andre tjenester [online](#).

Med henblik på at sikre, at sager behandles ensartet, er det ved resolution pr. 1. januar 2014 blevet bestemt, at sager, som er behandlet elektronisk i lavere instans og henvist til appel- og kassationsdomstole, også skal behandles elektronisk.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Personer, der deltager i en sag, skal indgive originale kopier af procesdokumenter. Domstolen skal desuden modtage et tilstrækkeligt antal kopier af udskrevne procesdokumenter: én kopi til hver modpart (i sager, som involverer flere sagsøgte eller sagsøgere, indgives én kopi til hver af disse; hvis en repræsentant eller bemyndiget person er blevet udpeget til at modtage procesdokumenter vedrørende sagen, indgives der kun én kopi til denne repræsentant eller bemyndigede person) og til tredjemænd, medmindre et procesdokument er indgivet elektronisk. Bilag til procesdokumenter skal indgives i det samme antal kopier som procesdokumenterne, medmindre de er indgivet elektronisk, eller hvis domstolen har godkendt, at bilag ikke udleveres til parterne på grund deres store antal.

Alle procesdokumenterne og deres bilag skal indgives til domstolen på det nationale sprog. Hvis sagens parter, som procesdokumenterne er henvendt til, ikke taler det nationale sprog, skal domstolen modtage oversættelser af sådanne dokumenter til et sprog, som de forstår. Hvis de indgivne dokumenter skal oversættes til et fremmedsprog, skal parterne indgive behørigt certificerede oversættelser.

En påstand kan indgives elektronisk via de litauiske domstoles elektroniske tjenesteportal <https://e.teismas.lt/lt/public/home/>, som er tilgængelig via webstedet for den nationale domstolsforvaltning (*Teismų administracija*): <http://www.teismai.lt/>.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Et elektronisk sagsanlæg kan indgives på de litauiske domstoles elektroniske tjenesteportal <https://e.teismas.lt/lt/public/home/>.

Krav, der indgives til domstolen, skal opfylde de generelle krav, der gælder for indholdet af procesdokumenter (den civile retsplejelovs artikel 111).

Procesdokumenter skal indgives til domstolen skriftligt. I hvert af en parts procesdokumenter angives:

navnet på den domstol, som procesdokument indgives til

sagsparternes procedurmæssige status, navne, efternavne, personlige ID-numre (hvis de kendes) og bopæl, andre adresser på andre parter i sagen til forkyndelse af procesdokumenter, som sagsøgeren har kendskab til, det fulde navn, hjemsted og andre adresser på andre parter i sagen til forkyndelse af procesdokumenter, som sagsøgeren har kendskab til, hvis parterne eller en af parterne i sagen er en juridisk person, koder, kontonumre (hvis de kendes) og detaljer om kreditinstitutter (hvis de kendes)

den anvendte metode til forkyndelse af procesdokumenterne for parten og postadressen til korrespondance, hvis den er forskellig fra bopælen eller hjemstedet

procesdokumentets karakter og genstand

omstændigheder, der ligger til grund for procesdokumentets genstand, og dokumentation for disse omstændigheder

bilag vedlægges det indgivne procesdokument

underskriften for den person, der har indgivet procesdokumentet, og datoen for dets udarbejdelse.

En part i sagen, som baserer et procesdokument på en fortolkningsbestemmelse vedtaget af en international domstol eller en udenlandsk domstol, skal indgive en kopi af den domstolsafgørelse, der fastsætter denne bestemmelse, og en behørigt certificeret oversættelse af afgørelsen til det nationale sprog.

Et procesdokument, der indgives til domstolen af en repræsentant, skal indeholde de oplysninger om repræsentanten, der er anført i punkt 2 og 3 ovenfor, og skal være ledsaget af et dokument, der attesterer repræsentantens rettigheder og forpligtelser, såfremt et sådan dokument endnu ikke er blevet indgivet, eller bemyndigelsen i sagsakten er udløbet.

En person, som er bemyndiget af en part i sagen, som ikke kan underskrive procesdokumentet, skal underskrive det på vegne af sidstnævnte og angive, hvorfor parten ikke selv kan underskrive det indgivne dokument.

I henhold til den civile retsplejelovs artikel 135 skal en stævning indeholde følgende oplysninger:

det beløb, der kræves, hvis stævningen vedrører en værdi

de omstændigheder, som sagsøgeren lægger til grund for sit krav (de faktiske omstændigheder)

dokumentation for de omstændigheder, sagsøgeren gør gældende, vidners bopæl og placeringen af andet bevismateriale

hvad sagsøgeren gør krav på (stævningens genstand)

sagsøgerens holdning vedrørende muligheden for afsigelse af en udeblivelsesdom, hvis stævningen eller det indledende procesdokument ikke besvares oplysninger om, hvorvidt sagen føres gennem en advokat. Hvis dette er tilfældet, oplyses advokatens navn, efternavn og kontoradresse

sagsøgerens holdning vedrørende muligheden for at indgå en forligsaftale, hvis sagsøgeren ønsker at udtale sig.

Stævningen skal være ledsaget af dokumenter eller andre bevismaterialer, som sagsøgeren lægger til grund for sine krav, dokumentation for betaling af retsafgiften og eventuelle anmodninger om bevisoptagelse, som sagsøgeren ikke kan indgive, med begrundelse herfor.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

En stævning skal være ledsaget af alle dokumenter, der ligger til grund for kravene, og dokumentation for betaling af retsafgiften. Retsafgiften for andre krav end pengekrav er 100 LTL. I pengemæssige tvister svarer retsafgiften til en procentdel af det krævede beløb i henhold til særlige love: 3 % og mindst 50 LTL for krav op til 100 000 LTL, 3 000 LTL plus 2 % af det krævede beløb for krav fra 100 000-300 000 LTL og 7 000 LTL plus 1 % af det krævede beløb for krav over 300 000 LTL. Den samlede retsafgift i pengemæssige tvister kan ikke overstige 30 000 LTL.

Særlige love omhandler sager, hvor sagsøgerne er fritaget for retsafgift. En domstol kan desuden indrømme delvis fritagelse for eller udsætte betalingen af afgiften, inden afgørelsen er truffet, under hensyntagen til en persons økonomiske situation. Enhver anmodning om fritagelse for eller udsættelse af betalingen af retsafgiften, skal være begrundet og ledsaget af dokumentation for personens dårlige økonomiske situation.

I dokumentprocedurer er retsafgiften halvdelen af den afgift, der skal betales for kravet, dog mindst 20 LTL.

Der skal ikke betales retsafgift for særskilte appeller, bortset fra særskilte appeller om anvendelse af foreløbige foranstaltninger, for hvilke der skal betales en retsafgift på 100 LTL.

Hvis procesdokumenter eller bilag til sådanne dokumenter kun indgives elektronisk til domstolen, skal der betales en retsafgift på 75 % af den retsafgift, der skal betales for det pågældende procesdokument, dog mindst 10 LTL.

En klient skal indgå en skriftlig aftale med en advokat, advokater eller en advokatsammenslutning om leveringen af juridisk bistand. Parten skal betale det aftalte salær for den leverede juridiske bistand. Parterne aftaler selv, hvornår denne betaling skal ske.

11 Kan jeg få retshjælp?

Loven om statsgaranteret retshjælp (*Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*) garanterer primær og sekundær retshjælp i overensstemmelse med de fastsatte ordninger.

Primær retshjælp ydes til statsborgere i Litauen og andre EU-medlemsstater, personer, som er lovligt bosiddende i Litauen eller andre EU-medlemsstater, og personer, som har ret til sådan hjælp efter internationale aftaler, som Litauen har undertegnet. Primær retshjælp ydes omgående. Hvis dette ikke er muligt, modtager du en meddelelse, når den er godkendt, dog senest fem dage efter ansøgningsdatoen. Kommunale embedsmænd og ansatte, advokater eller specialister i offentlige agenturer, som kommunen har indgået aftale med, yder personlig rådgivning om udenretslig bilæggelse af en tvist, giver oplysninger om retssystemet, love og anden lovgivning og hjælper med at udforme forligsaftaler eller udfylde en ansøgning om sekundær retshjælp. Der kan gives afslag på primær retshjælp, hvis ansøgerens krav ikke er klart begrundet, hvis ansøgeren allerede har modtaget omfattende rådgivning om det samme spørgsmål, hvis det er klart, at personen er i stand til at indhente advokatrådgivning uden statsgaranteret retshjælp, eller hvis ansøgningen ikke vedrører personens egne rettigheder og legitime interesser, bortset fra repræsentationssager, som er anført i loven.

Sekundær retshjælp kan modtages af de samme personer, men ydelsen af sådan hjælp er indkomstafhængig.

Sekundær retshjælp kan ydes til enhver person, som er bosiddende i Litauen, hvis aktiver og årlig indkomst ikke overstiger de tærskler for indrømmelse af retshjælp, som regeringen har fastsat. Aktiver og indkomst er opdelt i niveau I og niveau II: For niveau I dækker staten 100 % af omkostningerne til sekundær retshjælp, mens staten for niveau II dækker 50 % af omkostningerne til sekundær retshjælp (de resterende 50 % dækkes af personen selv).

Følgende personer har ret til gratis sekundær retshjælp uafhængigt af deres aktiver og årlige indkomst: personer, der er mistænkt, tiltalt eller dømt i straffesager, hvor deltagelsen af en forsvarsadvokat er obligatorisk, ofre i sager vedrørende erstatning for skade, der skyldes en forbrydelse, herunder sager, hvor spørgsmålet om erstatning afgøres i en straffesag, modtagere af sociale ydelser, personer, der støttes af sociale opholdssteder, personer, som anses for svært handicappede, eller uarbejdsdygtige, personer i pensionsalderen, som vurderes at have et højt niveau af særlige behov, værger for sådanne personer, hvor retshjælp er nødvendig for at repræsentere og beskytte rettighederne og interesserne for personer under deres værgemål, personer, som har fremlagt bevis (udlægskendelse osv.) for, at de af objektive grunde ikke kan anvende deres ejendom og midler, og at deres ejendom og årlige indkomst, som de kan anvende efter eget ønske, ikke overstiger den tærskel, som regeringen har fastsat for modtagelse af retshjælp, personer, der lider af svær psykisk sygdom, i spørgsmål vedrørende deres tvangsindlæggelse eller -behandling, værger for sådanne personer, hvis retshjælpen er nødvendig for at repræsentere og beskytte sådanne personers rettigheder og interesser, skyldnere, hvis et krav gøres gældende mod deres seneste bopæl, hvor de bor i øjeblikket, forældre eller andre retlige repræsentanter for en mindreårig i tilfælde af tvangsfjernelse af det pågældende barn, mindreårige, som ikke er gift eller tilkendt fuld retsevne af retten, og som selvstændigt anlægger sag i sager, der er omhandlet i særlige love, personer, som søger at blive erklæret

juridisk ukvalificeret, i sager om erklæring en fysisk person som juridisk ukvalificeret, personer, der ønsker at registrere en fødsel, og andre sager, der er omhandlet i internationale aftaler, som Litauen har undertegnet.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

En domstol træffer afgørelse om, hvorvidt en sag antages. Denne procedure betragtes som påbegyndelsen af en civil sag. Hvis der forekommer mangler, og en person, som deltager i sagen, eller som har indgivet et krav/procesdokument, afhjælper denne mangel i overensstemmelse med domstolens krav og tidsfrister, anses kravet/dokumentet for indgivet på datoen for dets indgivelse til domstolen. Ellers anses det ikke for indgivet og returneres til sagsøgeren sammen med bilag ved en dommerkendelse senest fem arbejdsdage efter fristen for afhjælpning af manglerne.

En sagsøger har ret til at trække sit krav tilbage, så længe domstolen ikke har sendt en kopi heraf til sagsøgte. Kravet kan trækkes tilbage på et senere tidspunkt, hvis sagsøgte accepterer dette, og kravet trækkes tilbage, inden domstolen i første instans træffer sin afgørelse.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Parterne i sagen oplyses om tid og sted for retsmødet eller specifikke proceduremæssige foranstaltninger ved indkaldelse eller retsmeddelelse. En kalender over retsmøder findes også online via de litauiske domstoles informationssystem på webstedet for den nationale domstolsforvaltning. <http://liteko.teismai.lt/tvarkarasciai/>

Sidste opdatering: 21/10/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Luxembourg

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Mægling er en alternativ konfliktløsningsmetode, som i visse tilfælde gør det unødvendigt at indbringe en sag for en domstol.

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Forældelsesfristerne varierer alt efter de enkelte sager.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Se "[Domstolens kompetence - Luxembourg](#)".

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Se "[Domstolens kompetence - Luxembourg](#)".

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Se "[Domstolens kompetence - Luxembourg](#)".

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemand, f.eks. en advokat?

Svaret afhænger af tvistens beløb og art.

Det kan skematiseres på følgende måde, bortset fra særlige undtagelser foreskrevet ved lov:

Hvis tvisten angår et beløb på højst 10 000 EUR, henhører den i princippet under fredsdommerne (*justices de paix*). Ved disse dommere kan parterne give personligt møde eller lade sig repræsentere, idet repræsentanten — hvis denne ikke er advokat — skal godtgøre at have fået tillagt en særlig fuldmagt.

Hvis konflikten angår et beløb på over 10 000 EUR, henhører den i princippet under distriktsdomstolen (*tribunal d'arrondissement*). Ved disse domstole skal parterne være repræsenteret af en advokat (advokattvang), bortset fra hastesager og handelssager, hvor parterne kan møde personligt eller lade sig bistå eller repræsentere. Ved appelretten (*cour supérieure de justice*) skal parterne være repræsenteret af en advokat.

Uanset sagerens værdi — der endda kan være over 10 000 EUR — henhører visse sager under fredsdommerne. Det gælder f.eks. uenighed mellem udlejere og lejere i ejendomme, tvister om underholdsbidrag, bortset fra dem, der er knyttet til en begæring om skilsmisse eller separation. Generelt indbringes et søgsmål for fredsdommeren ved indkaldelse gennem en foged (*huissier de justice*). I så fald skal det dokument, hvorved søgsmålet indbringes, opfylde visse formelle krav, navnlig af hensyn til sagsøgtets rettigheder. I visse tilfælde kan parterne selv indbringe søgsmålet uden at gøre brug af en foged, og de indgiver da en skriftlig begæring til fredsdommeren (forenklet procedure, som er mindre omkostningskrævende end ved en distriktsdomstol). I begge tilfælde kan parterne give personligt møde eller lade sig repræsentere, idet repræsentanten — hvis denne ikke er advokat — skal godtgøre at have fået tillagt en særlig fuldmagt.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Svaret på dette spørgsmål afhænger af de forhold, der er skitseret ovenfor.

Hvis tvisten angår et beløb på højst 10 000 EUR, kan parterne henvende sig direkte (ved indgivelse af en begæring) eller indirekte (ved indkaldelse gennem en foged) til en fredsdommer, der har stedlig kompetence. Konkret er det domstolens ledende justitssekretærer, der modtager stævningerne.

Hvis tvisten angår et beløb på over 10 000 EUR, skal parterne i princippet antage en advokat, der på klientens vegne udtager stævning mod modparten via en foged. Advokaten indleverer stævningen til den distriktsdomstol eller appelret, der har stedlig kompetence.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Begæring kan indgives på fransk, tysk og luxembourgsk, med forbehold for særbestemmelser for visse områder.

En retssag indledes ved en stævning eller indkaldelse, bortset fra sager, der kan indbringes for retten ved simpel begæring. Bortset fra visse sjældne undtagelser inden for særlige områder skal begæring indgives skriftligt til en fredsdommer. Det er ikke muligt at fremsende dokumenter pr. fax eller e-mail.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

For visse særlige områders vedkommende (f.eks. anmodninger om betalingspålæg for skyldige beløb eller ubetalte fakturaer) skal der udfyldes særlige blanketter. I princippet skal indkaldelse for en fredsdommer, begæring eller stævning ved en distriktsdomstol og processkrifter vedrørende appel til højere retsinstanser indeholde visse obligatoriske oplysninger for at være gyldige, ligesom de skal udformes efter præcise regler. Der findes ingen særlige blanketter til dette formål.

Der findes blanketter for sager, som udspringer af fællesskabslovgivningen. Her kan f.eks. nævnes begæring vedrørende europæiske betalingspåkrav med støtte i forordning (EF) nr. 1896/2006 og begæring vedrørende den europæiske småkravsprocedure, som er baseret på forordning (EF) nr. 861/2007.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Der skal i princippet betales retsafgift, når retssagen er afsluttet. Retten kan dog beslutte at tilpligte den tabende part at betale den vindende part et proceduresalær, hvis retten skønner, at det ville være urimeligt at lade den vindende part bære alle sine salærer og udgifter alene. Retten kan også bestemme, at der skal stilles sikkerhed (forskud) af en eller flere af parterne (f.eks. i forbindelse med en syns- og skønnsforretning udmeldt af retten).

Klientens betaling af salær til advokaten sker efter aftale mellem de to. Normalt betales der et forskud til advokaten.

11 Kan jeg få retshjælp?

Se "[Retshjælp - Luxembourg](#)".

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Hvis sagsøger selv har indbragt sagen for retten i de tilfælde, hvor loven tillader det, vil sagsøger af retten blive underrettet om sagens videre forløb i retssystemet.

Hvis sagen skal indbringes eller er indbragt af en advokat på en klients vegne, vil retten underrette advokaten om sagens videre forløb i retssystemet, da advokaten repræsenterer klienten. Advokaten kan oplyse sin klient om sagsforløbet, i det omfang der foreligger oplysninger herom, eller disse oplysninger er forudsigelige.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Se også svar på ovenstående spørgsmål.

Fristen for fremmøde i retten er, for så vidt angår skriftlige procedurer, i princippet fastsat ved lov, ud over de frister, som retten bl.a. kan fastsætte for indkaldelse af en part eller tredjemand til at give møde. De frister, der er fastsat ved lov, kan variere alt efter retskreds og efter, om sagsøgte har bopæl i eller uden for Luxembourg. For så vidt angår mundtlige procedurer skal sagsøger over for sagsøgte tilkendegive, på hvilken dato han skal give møde.

Relevante links

<http://www.legilux.lu/>

Sidste opdatering: 13/05/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udråden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udråden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Ungarn

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Krav om forfaldne betalinger kan også fuldbyrdes ved betalingspåbud, mens visse krav, der er fastsat ved lov, kun kan fuldbyrdes ved betalingspåbud.

Sådanne udenretslige procedurer behandles af notarer. Der henvises til emnet [Sager, der indebærer betalingspåbud](#).

Der findes alternative tvistbilæggelsesprocedurer i Ungarn. Der henvises til emnet [Alternativ tvistbilægelse](#).

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Det afhænger af sagen, om der er fastsat en søgsmålsfrist og i hvilken form. For så vidt angår ejendomskrav er der f.eks. ingen søgsmålsfrist, og der gælder heller ingen forældelsesfrist. Derimod er der ingen frist for indbringelse af søgsmål om erstatning uden for kontraktforhold, men sådanne søgsmål er underlagt den almindelige forældelsesfrist (fem år), som domstolen tager højde for i sagen, hvis den påberåbes af den anden part. For andre krav er søgsmålsfristerne fastsat ved lov.

Det anbefales derfor at afklare spørgsmålet om frister med en advokat, en juridisk rådgiver eller kontoret for rådgivning i sociale spørgsmål.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Spørgsmålet om kompetence, dvs. hvilken medlemsstats domstole der har kompetence i de forskellige typer sager med en udenlandsk dimension, er fastlagt i EU-lovgivningen, de relevante internationale konventioner og ungarske internationale privatretlige regler.

Relevant EU-lovgivning, der generelt finder anvendelse i handels og civile retlige sager, omfatter [forordning \(EU\) nr. 1215/2012](#) og den [nye Luganokonvention](#) (som blev offentliggjort ved afgørelse 2009/430/EF), [forordning \(EF\) nr. 2201/2003](#) i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og [forordning \(EF\) nr. 4/2009](#) i sager vedrørende underholdspligt.

Hvis hverken EU-lovgivningen eller de bilaterale eller multilaterale konventioner, som Ungarn er part i, finder anvendelse, afgøres kompetencen på grundlag af bestemmelserne i [lov XXVIII af 2017 om international privatret](#).

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Der henvises til emnet [Domstolens kompetence – Ungarn](#).

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Der henvises til emnet [Domstolens kompetence – Ungarn](#).

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Enhver kan indbringe søgsmål personligt eller ved fuldmagt, hvis den pågældende

- har fuld rets og handleevne i henhold til de civile retlige bestemmelser
- er en voksen, som er delvist umyndiggjort, men hvis rets og handleevne i henhold til de civile retlige regler ikke er begrænset for så vidt angår sagens genstand og proceduremæssige handlinger i sagen, eller
- har hjemmel i de civile retlige bestemmelser til gyldigt at give instrukser vedrørende sagens genstand.

En retlig repræsentant handler på partens vegne i sagen, hvis

- parten ikke har rets og handleevne i sagen
- der er udpeget en retlig repræsentant for parten, uden at dette berører partens rets og handleevne, medmindre denne handler personligt eller ved fuldmagt, eller
- parten ikke er en fysisk person.

Repræsentation ved en retlig repræsentant i retssager er obligatorisk i henhold til [lov CXXX af 2016 om den civile retspleje](#) (den civile retsplejelov). I henhold til den civile retsplejelov er sager ved distriktsdomstole i første instans og arbejdsretlige sager under arbejds og forvaltningsdomstolens kompetence fritaget for hovedreglen om obligatorisk retlig repræsentation. I sådanne tilfælde er retlig repræsentation ikke obligatorisk, medmindre andet er fastsat ved lov.

Den civile retsplejelov fastsætter også, hvem der kan fungere som retlig repræsentant. Parternes retlige repræsentanter er typisk advokater og advokatfirmaer. Hvis det er obligatorisk at lade sig repræsentere af en retlig repræsentant, kan en person, der har bestået en advokateksamen, selv føre sin sag uden retlig repræsentation, medmindre andet er fastsat ved lov.

I tilfælde, hvor retlig repræsentation ikke er obligatorisk, kan stævningen indgives af en bemyndiget repræsentant (f.eks. en advokat), der udpeges af parten eller dennes retlige repræsentant. Den civile retsplejelov indeholder bestemmelser om, hvem der kan og ikke kan være bemyndiget repræsentant.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Stævningen skal indgives direkte til den domstol, der har kompetence til at behandle sagen. Den civile retsplejelov tillader en part uden retlig repræsentant i en retssag ved en distriktsdomstol eller i arbejdsretlige sager ved en arbejds og forvaltningsdomstol at indgive sin stævning mundtligt inden for de angivne åbningstider og lade den registrere ved den kompetente domstol på det sted, hvor den pågældende part har bopæl, hjemsted eller arbejdssted eller ved den domstol, der har kompetence i sagen.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Processproget er ungarsk. Medmindre andet er fastsat ved lov, i en bindende EU-retsakt eller i en international konvention, skal indlæg, der rettes til domstolen, indgives på ungarsk, og domstolens indlæg og afgørelser forkyndes på ungarsk. Enhver har ret til at bruge sit modersmål under retssager, såvel som sit regionale sprog eller mindretalssprog, når dette er fastsat i internationale konventioner.

Ved at underskrive den europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog forpligtede Ungarn sig med hensyn til kroatisk, tysk, rumænsk, serbisk, slovakisk, slovensk, romani og boyash til at tillade:

den part, der giver møde for retten personligt, at anvende sit regionale sprog eller mindretalssprog uden at skulle betale ekstra for at gøre det dokumenter og beviser at blive fremlagt på et regionalt sprog eller mindretalssprog om nødvendigt med bistand fra tolke og oversættere.

Domstolen udpeger en tolk, en tegnsprogstolk eller en oversætter, hvis dette er nødvendigt for at beskytte partens ret til at bruge sproget eller på anden måde er nødvendig i henhold til bestemmelserne om sprogbrug i den civile retsplejelov.

Stævningen skal indgives skriftligt til den domstol, hvortil søgsmålet skal indbringes. Hvis elektronisk kommunikation er obligatorisk eller vælges, skal stævningen indgives elektronisk som fastsat ved lov. Hvis kommunikationen foregår i papirform, skal stævningen indgives pr. post eller personligt (inden for forvaltningskontorets kontortid eller på et hvilket som helst tidspunkt i arbejdstiden ved aflevering i den kasse, der er opsat ved indgangen til domstolen). En part uden retlig repræsentant i en sag ved en distriktsdomstol eller i arbejdsretlige sager ved en arbejds og forvaltningsdomstol, kan dog indgive stævningen mundtligt inden for den angivne kontortid og lade den registrere på standardformularen ved den kompetente domstol på det sted, hvor den pågældende har bopæl, hjemsted eller arbejdssted, eller den domstol, der har kompetence i sagen.

Stævninger kan ikke indsendes pr. fax.

Information om muligheden for elektronisk indgivelse findes under emnet [Automatisk behandling](#).

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Søgsmål indbringes i form af en stævning, dvs. et skriftligt indlæg med kravet. Krav vedrørende de elementer i en stævning og de dokumenter, der skal vedlægges stævningen, præciseres nærmere i den civile retsplejelov.

En part uden retlig repræsentant i en sag ved en distriktsdomstol eller i arbejdsretlige sager ved en arbejds og forvaltningsdomstol skal indgive sin stævning på en formular til formålet. Dette er en stor fordel i forbindelse med krav fremsat af en part uden retlig repræsentant, da de obligatoriske oplysninger, der skal indgå i stævningen, fremgår af formularen, og formularen henviser til de bilag, der skal vedlægges. Formularerne offentliggøres på [domstolenes centrale websted](#).

Stævningen og bilagene hertil skal forelægges i ét eksemplar mere end antallet af parter i sagen, for så vidt angår den papirbaserede kommunikation. Hvis flere parter har en fælles repræsentant (fuldmagt), vil de i fællesskab modtage ét enkelt eksemplar.

Oplysninger om elektronisk indgivelse af stævninger findes under emnet [Automatisk behandling](#).

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Det er obligatorisk at betale retsafgifter i civilretlige sager. Beløbet for de enkelte typer sager er fastsat i [lov XCIII af 1990 om afgifter](#). Den part, der indbringer søgsmålet, skal betale afgifterne, når stævningen indgives, medmindre afgørelsen om betaling af afgifterne skal træffes efterfølgende. I sidstnævnte tilfælde afholdes afgifterne af den person, som forpligtes hertil af domstolen.

En domstol, for hvilken der indbringes et civilretligt søgsmål, afviser en stævning uden at anmode om yderligere oplysninger, hvis sagsøgeren ikke har betalt en retsafgift, der står i et rimeligt forhold til størrelsen af det krav, der er angivet i stævningen, eller en fast afgift, der er fastsat ved lov, og ikke har indgivet en ansøgning om retshjælp eller henvist til retshjælp i henhold til lovgivningen.

Der kan ydes retshjælp til parten for at bistå ham eller hende med at forsvare sine rettigheder under retssagen.

Medmindre andet er fastsat ved lov, er en part berettiget til personlig retshjælp ("*személyes költségmentesség*") og en personlig fritagelse for forudbetaling af omkostninger ("*személyes költségfeljegyzési jog*") efter anmodning på grundlag af den pågældendes indkomst og finansielle situation, mens en personlig fritagelse for retsafgifter ("*személyes illetékmentesség*") baseret på den partens person tildeles ex officio. En part bevilges specifik retshjælp ("*tárgyi költségekdevezmény*") på grund af sagens genstand, mens en nedsættelse af afgifterne ("*mérsékelt illeték*") ydes ex officio, hvis specifikke handlinger forekommer under sagen.

Fritagelse for retsafgifter fritager den person, der er pålagt retsafgifter, for betaling af sådanne afgifter eller gælder med hensyn til genstanden for afgifterne. I tilfælde af fritagelse for retsafgifter fritages parten for forudbetaling af afgifterne og, medmindre andet er fastsat ved lov, betaling af eventuelle ubetalte afgifter. En fritagelse for retsafgifter fritager ikke en part for at betale afgifter, der ikke blev betalt i forbindelse med fuldbyrdelsesproceduren. Det præciseres i loven om afgifter, hvilke juridiske enheder der kan indrømmes en personlig fritagelse for retsafgifter, herunder den ungarske stat, kommuner, budgetinstanser og kirker.

Hvis der indrømmes fritagelse på grund af sagens genstand, er begge parter fritaget for at betale afgifterne, uanset deres indkomst eller finansielle situation. Der indrømmes fritagelse på grund af sagens genstand i f.eks. appelsager vedrørende afgørelser om retshjælp, modkrav indgivet i forbindelse med en skilsmissegang og anmodninger om berigtigelser, justeringer eller tillæg til afgørelser.

Uanset deres indkomst eller finansielle situation indrømmes parterne en fritagelse for forudbetaling af afgifter på grund af sagens genstand ("*tárgyi illetékfeljegyzési jog*") f.eks. i forbindelse med sager om beskyttelse af personer i henhold til civilretten eller krav om erstatning for skader, der er opstået under udøvelsen af offentlig myndighed. Enhver person, der på forhånd er indrømmet en sådan fritagelse for at betale afgifter som følge af sagens genstand, er fritaget for forudbetaling af afgifter. I givet fald betales afgifterne af den part, som retten har pålagt at gøre det, når sagen er afsluttet.

En part er fritaget for at betale en del af afgifterne, hvis han eller hun indrømmes en afgiftsnedsættelse. En afgiftsnedsættelse er en form for retshjælp, der grundlæggende adskiller sig fra resten, for så vidt som den tildeles, når visse handlinger forekommer under sagens behandling, uden at der er behov for en anmodning, og ikke er baseret på sagens parter personlige forhold eller sagens genstand.

Fordelen ved ikke at forudbetale afgifter er både en form for retshjælp og en fritagelse for at forudbetale omkostninger. Der kan også ydes retshjælp til bestemte personer eller som følge af sagens genstand. De typer sager, hvor der kan ydes retshjælp som følge af sagens genstand, og kriterierne for tildeling af individuel retshjælp er fastsat ved lov. Et eksempel på en sag, hvor der kan indrømmes fritagelse for betaling af omkostninger som følge af sagens genstand, er værgemålssager.

En fritagelse for at forudbetale omkostninger kan også indrømmes til bestemte personer eller som følge af sagens genstand. Parterne indrømmes en specifik fritagelse for forudbetaling af omkostninger i f.eks. sager om fastslåelse af forældreskab eller om forældres ansvar.

I henhold til [loven om advokaters virksomhed](#) kan der frit udpeges en advokat med henblik på udøvelse af advokatvirksomhed, medmindre andet er fastsat i loven om advokaters virksomhed eller civilloven. Parterne kan således frit forhandle advokatsalæret inden for de grænser, der er fastsat i loven om advokaters virksomhed. Retshjælp omfatter fritagelse for betaling af advokatsalærer eller forskud. Advokatbistand bevilges af retshjælpstjenesten.

11 Kan jeg få retshjælp?

Parten kan bevilges personlig retshjælp eller sagsspecifik retshjælp som bistand til at forsvare den pågældendes rettigheder under retssagen. En fysisk person har ret til personlig retshjælp efter anmodning på grundlag af personens indkomst og finansielle situation og sagsspecifik retshjælp ex officio som følge af sagens genstand. Hvis en part får bevilget retshjælp, er han eller hun fritaget for at forudbetale retsafgifter og for at betale et forskud for eventuelle omkostninger i forbindelse med sagen og ubetalte afgifter, medmindre andet er fastsat ved lov, samt for betaling af statens omkostninger og betaling af depositum for sagsomkostningerne.

Kriterierne vedrørende indkomst og finansielle situation, som en part skal opfylde for at få bevilget personlig retshjælp, er fastsat ved lov, og det samme gælder de tilfælde, hvor der kan bevilges retshjælp som følge af sagens genstand.

Unionsborgere og tredjelandsstatsborgere med lovligt ophold på en medlemsstats område kan få bevilget personlig retshjælp og en personlig fritagelse for forudbetaling af omkostninger på de betingelser, der gælder for ungarske statsborgere, mens andre udenlandske statsborgere kan få bevilget ovennævnte på grundlag af internationale traktater.

Retshjælp omfatter rejseudgifter til et retsmøde for borgere i Den Europæiske Union og tredjelandsstatsborgere med lovligt ophold på en medlemsstats område, hvis partens deltagelse i retsmødet er obligatorisk ved lov.

Hvis en udenlandsk stats lovgivning giver en ungarsk part en større fordel ved en udenlandsk domstol end en specifik fritagelse for forudbetaling af omkostningerne, skal disse mere fordelagtige regler under behandlingen af sagen finde anvendelse på den udenlandske part, der er involveret i en retssag ved en ungarsk domstol.

Se også spørgsmålet om [Retshjælp](#).

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Som hovedregel anses et søgsmål for at være officielt anlagt, når stævningen ankommer til domstolen og registreres af domstolens kontor. Hvis kommunikationen foregår elektronisk, skal stævningen anses for registreret, når IT-systemet sender en kvittering for modtagelsen.

Spørgsmålet om, hvornår en stævning anses for officielt indgivet, har særlig betydning i sager, hvor der er fastsat en søgsmålsfrist. Sådanne frister varierer både med hensyn til varighed og betingelser for, at stævninger kan anses for indgivet rettidigt.

Hvad angår procesfrister, gælder det i henhold til den civile retsplejelov, at konsekvenserne af overskridelsen af en frist ikke gælder, hvis et indlæg til domstolen er sendt som anbefalet post senest på fristens sidste dag. Hvis kommunikationen under sagen foregår elektronisk, finder konsekvenserne af overskridelsen af en frist – fastsat i dage, arbejdsdage, måneder eller år – ikke anvendelse, hvis fremsendelsen til domstolen sker elektronisk i overensstemmelse med IT-kravene senest på fristens sidste dag. Medmindre andet er fastsat i lovgivningen, finder denne regel dog ikke anvendelse på beregningen af den lovbestemte frist for indgivelse af stævninger. Stævninger betragtes som indgivet rettidigt, hvis de ankommer til domstolen senest på den sidste dag i den frist, der er fastsat for indgivelse af stævninger.

Stævninger, der indgives efter fristens udløb, afvises af domstolen. Domstolen afsiger kendelse om afslag på sagsøgerens stævning og underretter sagsøgte om den trufne foranstaltning. Sagsøgeren kan anke kendelsen i en særlig appelsag.

Det anbefales derfor, at man rådfører sig med en juridisk rådgiver, en advokat eller et kontor for rådgivning i sociale spørgsmål med henblik på at få oplyst, hvornår en stævning anses for officielt at være indgivet rettidigt.

Hvis en part uden retlig repræsentant i en sag ved en distriktsdomstol eller i arbejdsretlige sager ved en arbejds og forvaltningsdomstol kan indgive sin stævning mundtligt inden for de angivne åbningstider ved den kompetente domstol på det sted, hvor den pågældende har bopæl, hjemsted eller arbejdssted, eller ved den domstol, der har kompetence i sagen, giver domstolens repræsentant parten passende vejledning og opfordrer vedkommende til straks at afhjælpe eventuelle mangler. Ellers underretter domstolen ikke parterne om den blotte omstændighed, at sagen er indledt. Når domstolen har modtaget stævningen, undersøger den, om den indeholder alle de elementer, der er påkrævet i henhold til lovgivningen.

Hvis stævningen er egnet til at indlede en sag, forkynder domstolen stævningen for sagsøgte og opfordrer samtidig vedkommende til at fremsætte sit modkrav senest 45 dage efter modtagelsen af stævningen. Sagsøgte giver møde ved at indgive modkravet.

Domstolen behandler indledningen af en sag, efter at der er indgivet et skriftligt modkrav med påstand om prøvelse af stævningen på en i den civile retsplejelov defineret måde, afhængigt af sagens omstændigheder, og afslutter derefter den indledende fase og fastsætter en dato for et retsmøde om sagens realitet.

Oplysninger om muligheden for elektronisk indgivelse af en stævning og kvittering for modtagelse heraf findes under emnet [Automatisk behandling](#).

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Efter indgivelsen af stævningen behandler domstolen sagen som beskrevet under spørgsmål 12. Afhængigt af sagens omstændigheder kan parten modtage flere oplysninger i yderligere skriftlige indlæg, hvis der er givet påbud om sådanne, eller under det indledende retsmøde og retsmødet om sagens realiteter baseret på sagens individuelle forhold.

Sidste opdatering: 14/10/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Malta

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Ja, en sag i Malta kan kun anlægges ved retten. En advokat eller en advokatfuldmægtig indgiver en stævning til retten og betaler det relevante gebyr. Hvis sagen skal anlægges ved en højere ret, skal den person, der anlægger sagen, aflægge ed.

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Nej, en sag kan anlægges ved retten på ethvert tidspunkt. Sagsøgte har dog ret til at påberåbe sig forældelse på alle trin i retssagen.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Den person, der anlægger sagen, skal være fysisk til stede ved retsmøderne i retssalen. I sagsøgers fravær fungerer advokaten eller advokatfuldmægtigen som den pågældendes repræsentant. Hvis en part ikke opholder sig i Malta, udpeges en særlig mandatar, der viderefører retssagen i den pågældende parts fravær.

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Der findes kun én retsbygning i Malta, som er inddelt i flere forskellige retter. Disse behandler forskellige sagstyper, som afhænger af sagens genstand, værdien af sagsøgers krav og sagsøgers bopæl. De forskellige domstole i Malta er vist nedenfor:

- a. Civil Court (Family Section) (civilret, afdeling for familieretlige anliggender) [Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja)] – behandler sager vedrørende familieanliggender såsom separation, skilsmisse, underhold, slægtskab og omstødelse af ægteskab.
- b. Court of Magistrates (Gozo Family Section) (underret, afdeling for familieretlige anliggender på Gozo) [Qorti tal-Maġistrati (Għawdex Sezzjoni Familja)] – som i ovenstående punkt "a", men ved denne ret anlægges sager mod personer bosiddende på Gozo, eller som har deres almindelige bopæl på Gozo.
- c. First Hall, Civil Court (Constitutional Jurisdiction) (første afdeling, civilretten, anliggender af forfatningsmæssig karakter) [Prim' Awla tal-Qorti Ċivili (sede Kostituzzjonali)] – behandler sager af forfatningsmæssig karakter.
- d. Court of Magistrates (Malta) (underret på Malta) [Qorti tal-Maġistrati (Malta)] – behandler og træffer afgørelse i sager af ren civilretlig karakter vedrørende alle krav til en værdi af op til 15 000 EUR mod personer bosiddende i eller som har deres almindelige bopæl i Malta samt ethvert andet krav omfattet af maltesisk lovgivning.
- e. Court of Magistrates (Gozo Inferior Jurisdiction) (underret på Gozo, underinstans) [Qorti tal-Maġistrati (Għawdex Inferjuri)] – som under ovenstående punkt "d", men for personer, som anlægges sag mod en person bosiddende på Gozo, eller som har sin almindelige bopæl på Gozo. Den har samme beføjelser som Civil Court, Voluntary Jurisdiction, inden for frivillig retspleje.
- f. First Hall, Civil Court (første afdeling, civilretten) [Prim' Awla tal-Qorti Ċivili] – behandler og træffer afgørelse i sager af ren civilretlig karakter vedrørende alle krav til en værdi af over 15 000 EUR samt alle sager (uanset kravets værdi), hvor der er fremsat krav vedrørende fast ejendom, servitutter, byrder eller rettigheder i forbindelse med fast ejendom, herunder krav om udsmidning eller udsættelse fra fast ejendom, uanset om denne er beliggende i byområde eller landdistrikt, lejet af eller bolig for personer bosiddende i, eller som har deres almindelige bopæl inden for den pågældende rets retskreds.
- g. Court of Magistrates (Gozo General Section, Superior Jurisdiction) (underret på Gozo i dens generelle funktion, overinstans) [Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Gurisdizzjoni Superjuri, Sezzjoni Ġenerali]] – som i ovenstående punkt "f", men for personer, der anlægges sag mod en person bosiddende på Gozo, eller som har sin almindelige bopæl på Gozo.
- h. First Hall, Civil Court, Voluntary Jurisdiction (første afdeling, civilret, frivillig retspleje) [Prim' Awla tal-Qorti Ċivili, Ġurisdizzjoni Volontarja] – behandler sager henhørende under frivillig retspleje såsom åbning af testamenter, formyndersager og adoption. Denne ret godkender også og giver tilladelse til at indgå kontrakter. Den godkender desuden og giver tilladelse til at vedtage bestemmelser, som kun er tilladt ifølge loven efter forudgående godkendelse eller tilladelse hertil.

Ud over disse retter findes der også en række nævn. Small Claims Tribunal (ret for behandling af sager om småkrav) [Tribunal tat-Talbiet iż-Żgħar] (som behandler og træffer afgørelse i alle sager om pengekrav, der ikke overstiger 5 000 EUR), Administrative Review Tribunal (nævn for klager over forvaltningsafgørelser) [Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva] og Industrial Tribunal (arbejdsret) [Tribunal Industrijali]. I Malta findes der desuden et Arbitration Centre (voldgiftsnævn) [Ċentru tal-Arbitraġġ], der arbejder med voldgiftssager. Ifølge maltesisk lov har parterne under visse omstændigheder pligt til at benytte sig af voldgift (obligatorisk voldgift). Tvister vedrørende fælleseje og motortrafik er omfattet af obligatorisk voldgift.

Alle disse retter er retter i første instans og er alle almindelige retter. Afgørelser truffet af disse retter kan derfor appelleres til Court of Appeal (appelret) [Qorti tal-Appell]. Afgørelser truffet af Small Claims Tribunals, Arbitration Centre eller Courts of Magistrates kan appelleres til Court of Appeal, Inferior Jurisdiction (én dommer). Afgørelser truffet af First Hall, Civil Court kan appelleres til Court of Appeal, Superior Jurisdiction (tre dommere). Afgørelser truffet af First Hall, Civil Court (Constitutional Jurisdiction) kan appelleres til Constitutional Court (Qorti Kostituzzjonali), mens afgørelser truffet af Court of Magistrates (Gozo), både af den lavere og højere instans, altid skal appelleres til Court of Appeal i Malta.

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Se svar på spørgsmål 4.

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Du skal have en advokat eller en advokatfuldmægtig for at kunne anlægge en sag ved de lavere retsinstanser. Anlæggelse af en sag ved de højere retsinstanser kræver både en advokat og en advokatfuldmægtig.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Til justitskontoret.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Stævningen skal udfærdiges på maltesisk. Den skal indgives skriftligt og personligt af advokaten eller advokatfuldmægtigen.

Man kan også begære en sag behandlet på engelsk, hvis en af parterne er udlænding.

I Malta kan en stævning ikke indgives pr. e-mail eller fax.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Når en sag indbringes for Arbitration Centre eller Small Claims Tribunal, skal der udfyldes bestemte blanketter. Dette gælder dog ikke for sagsanlæg ved Courts of Magistrates eller First Hall, Civil Court. Når en sag anlægges ved First Hall, Civil Court, er det vigtigt, at stævningen indeholder følgende:

- a) en erklæring med en klar, præcis beskrivelse af sagens genstand, opstillet i nummereret rækkefølge for at afklare kravet og de faktiske omstændigheder, sagsøger har personligt kendskab til
- b) årsagen til kravet
- c) kravet eller kravene, som skal nummereres, og
- d) i enhver edsvoren stævning skal følgende være anført med tydelige, letlæselige bogstaver umiddelbart efter rettens oplysninger:

"Modtageren af denne edsvorne stævning skal inden for tyve (20) dage fra datoen for forkyndelsen deraf, hvilket er datoen for modtagelse, indgive et skriftligt edsvorent svarskrift. Indgives der ikke et skriftligt edsvorent svarskrift inden for denne frist som bestemt ved lov, træffer retten afgørelse i sagen ifølge loven. Modtageren af denne edsvorne stævning rådes derfor til uden ophold at rådføre sig med en advokat, således at han kan fremlægge sine anbringender under rettens behandling af sagen."

e) Dokumenter, der er nødvendige for behandlingen af kravet, fremlægges sammen med den edsvorne stævning.

f) Den edsvorne stævning bekræftes under ed for den justitssekretær eller advokatfuldmægtig, der udnævnes som Commissioner for Oaths (kommissær for edsaflyggelser) i henhold til loven om denne funktion, Commissioners for Oaths Ordinance (kapitel 79).

g) Sagsøger skal sammen med erklæringen også opgive navnene på de vidner, vedkommende agter at indkalde, samt for hvert vidne angive de forhold og beviser, han agter at bruge som støtte for sin sag.

h) Stævningen skal forkyndes for sagsøgte.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Ja, når stævningen er indgivet, skal det tilsvarende gebyr betales. Dets størrelse afhænger af sagens art og/eller kravets størrelse.

11 Kan jeg få retshjælp?

Ja, en person uden ressourcer kan ansøge om retshjælp. En ansøgning om retshjælp indgives til First Hall, Civil Court. Ansøgninger kan også gives mundtligt til en retshjælpsadvokat. Visse kriterier skal være opfyldt, for at man kan få retshjælp, f.eks. skal ansøgeren på tro og love over for justitssekretæren og – ved en mundtlig ansøgning – over for retshjælpsadvokaten erklære følgende:

- at han/hun mener at have rimelig grund til at anlægge sagen, forsvare sig i sagen, fortsætte sagen eller være part i sagen
- at han/hun ud over sagens genstand ikke besidder nogen form for ejendom, hvis nettoværdi overstiger 6 988,12 EUR, eksklusive midler til opretholdelse af den daglige husholdning, der betragtes som rimeligt nødvendige for sagsøger og dennes familie, og at hans/hendes årlige indkomst ikke overstiger den nationale mindsteløn for personer på 18 år eller derover.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Når der er indgivet en stævning, fastsætter retten en dato for retsmødet. Retten meddeler sagsøger og sagsøgte tidspunktet for det første retsmøde (meddelelse om retsmøde). Man kan også undersøge, om ens sag er blevet berammet, på domstolens [websted](#). Parterne får ikke en bekræftelse af, om en sag er korrekt indgivet. Det skal dog siges, at justitssekretæren ikke accepterer edsvorne stævninger, som ikke opfylder kravene i svaret på spørgsmål 9.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Meddelelsen om retsmødet meddeles sagsøger. Datoen for det efterfølgende retsmøde fastsættes på det første møde. Der kan findes oplysninger om sagen på domstolens [websted](#).

Sidste opdatering: 05/03/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Nederlandene

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Nej, du skal ikke altid gå til en domstol for at løse en tvist. I nogle tilfælde kan du benytte alternative tvistbilæggelsesordninger såsom mægling eller voldgift.

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Ja, der er i mange tilfælde en frist, som dog varierer fra sag til sag, og derfor kan dette spørgsmål ikke besvares generelt. Du kan få yderligere oplysninger om frister ved at henvende dig til en advokat eller til [Het Juridisch Loket](#) (retshjælpskontoret).

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Generelt indkaldes sagsøgte af en domstol i den medlemsstat, hvor vedkommende har sin bopæl.

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Medmindre andet er fastsat ved lov, anlægges sagen ved distriktsretten (*rechtbank*) i den retskreds, hvor sagsøgte har bopæl. Hvis sagsøgte ikke har en kendt bopæl i Nederlandene, har retten på det sted, hvor personen faktisk opholder sig, også kompetence. Du skal derfor finde frem til den adresse og kommune i Nederlandene, hvor sagsøgte opholder sig. Hvis du kender disse oplysninger, kan du i loven om retskredse ([Wet op de rechterlijke indeling](#)) se, i hvilken retskreds adressen er beliggende. På dette grundlag kan du finde frem til den ret, sagen skal indbringes for.

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Der henvises til svaret på det foregående spørgsmål. Hvis du har brug for yderligere oplysninger for at finde frem til den ret, sagen skal indbringes for, henvises der til [De Rechtspraak](#).

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

I Nederlandene skal parterne som udgangspunkt være repræsenteret af en advokat i civil- og handelsretlige sager. Det har i denne henseende ingen betydning, om sagen indledes ved en stævning (*dagvaardingsprocedure*), en begæring (*verzoekschriftprocedure*), om der er tale om en hasteprocedure (*kort geding*), en sag om foreløbige retsmidler eller f.eks. en udeblivelsessag.

Den eneste undtagelse finder anvendelse på krav op til højst 25 000 EUR eller krav af en ubestemt værdi, men som klart ikke repræsenterer en værdi, som overstiger 25 000 EUR. I sådanne sager har den kantonale dommer (*kantonrechter*) ved distriktsretten (*sector kanton van de rechtbank*) kompetence, og parterne kan optræde på egne vegne i sagen. Du er ikke forpligtet til at benytte en advokat. Distriktsretten (*sector kanton van de rechtbank*) træffer også afgørelse i arbejdsretlige sager og i sager vedrørende lejeforhold, forbrugerkøb og forbrugerkredit. I sådanne sager er pengekravets størrelse irrelevant. Sager om værgemål, samværgemål, mentorordninger og vedgåelse eller fravigelse af arv henhører også under distriktsretten (*sector kanton van de rechtbank*).

Yderligere oplysninger om, hvorvidt det er obligatorisk eller frivilligt at søge advokatbistand, findes [her](#).

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

De processkrifter, som benyttes til at anlægge sager, skal indgives til den kompetente domstols dommerkontor. Der gøres i denne forbindelse opmærksom på forskellen mellem sager indledt ved en stævning (*dagvaardingsprocedure*) og sager indledt ved en begæring (*verzoekschriftprocedure*). I sager indledt ved en stævning forkyndes stævningen først for sagsøgte og registreres derefter på dommerkontoret. Begge processkridt gennemføres af en foged. Derefter gennemføres proceduren efter retslisten (listen over sager, der behandles på retsmødet). I sager indledt ved en begæring indgives en begæring direkte til dommerkontoret, og resten af proceduren gennemføres via den kompetente rets dommerkontor. Se også "Forkyndelse af dokumenter".

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

I Nederlandene er nederlandsk det officielle sprog ved domstolene. Det betyder, at stævningen eller den (skriftlige) begæring om indledning af retssager skal være udformet på nederlandsk. Som en undtagelse kan processuelle meddelelser i sager, der behandles ved en domstol i provinsen Friesland, være udfærdiget på frisisk.

Dokumenter kan også indgives til en domstols dommerkontor pr. fax. Faxede dokumenter, som er modtaget af dommerkontoret inden kl. 24.00 på den sidste dag, anses for modtaget inden for fristen. Der gælder en undtagelse til dette: Begæring i familieretlige sager godtages ikke, hvis de er indgivet pr. fax.

Dokumenter kan ikke indgives pr. e-mail.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Retssager indledt ved stævning

I sager indledt ved en stævning forkynder fogeden først stævningen for sagsøgte og registrerer den derefter på domstolens dommerkontor. Stævningen skal indeholde: sagsøgerens navn, påstanden, sagsøgtes navn, begrundelsen for påstanden og den dokumentation, der ligger til grund for påstanden. I

stævningen angives også datoen for retsmødet og den domstol, hvor sagen behandles.

Sagsakten skal indeholde følgende dokumenter:

Den originale stævning – hvis relevant: den berigtigede stævning og fuldbyrdelsestilladelse i henhold til artikel 117 i loven om civil retspleje (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*).

Hvis stævningen skal forkyndes i udlandet, den oprindelige dokumentation for, at dette er sket korrekt.

Bevis for offentlig retshjælp eller indkomstopgørelse eller kopi af ansøgningen om offentlig retshjælp eller indkomstopgørelse.

Dokumentation for sagsøgtets valg af hjemsted.

De dokumenter, der vil blive påberåbt under proceduren.

Meddelelse om, hvorvidt mægling har fundet sted, inden sagen blev anlagt, og i de tilfælde, der er nævnt nedenfor, vedlægges også kopier af følgende dokumenter:

Hvis der nedlægges påstand om godtgørelse af udlæg, vedlægges en kopi af kvitteringer for udlæg.

I tilfælde af forelæggelse vedlægges forelæggelsesafgørelsen og de dokumenter, der er forelagt indtil forelæggelsen.

Hvis stævningen skal offentliggøres eller oversættes til et fremmedsprog, vedlægges dokumentation for, at dette er sket.

Retssager indledt ved begæring

I sager indledt ved en begæring indgives en begæring direkte til dommerkontoret, og resten af proceduren gennemføres via den kompetente rets dommerkontor.

Sagsakten skal indeholde følgende dokumenter:

Fornavne, efternavn og bopæl eller, hvis sagsøgeren ikke har bopæl i Nederlandene, det sted, hvor sagsøgeren har sit faktiske opholdssted.

Navn, adresse, bopæl eller, hvis vedkommende ikke har bopæl i Nederlandene, det sted, hvor hver sagsøgt og hver berørt part har sit faktiske opholdssted, for så vidt som dette er sagsøgeren bekendt.

En klar beskrivelse af begæringen og begrundelsen herfor, herunder begrundelsen for domstolens stedlige kompetence.

Navn og telefonnummer på den advokat, der er tilknyttet sagen.

I arvesager skal den afdødes sidste opholdssted eller årsagen til, at det ikke er muligt at oplyse dette, ligeledes anføres i begæringen.

En part, der vil påberåbe sig et dokument, der er vedlagt stævningen, et skriftligt indlæg eller et sagsresumé, skal vedlægge en kopi af dette dokument.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Retsafgifter skal betales ved anlæggelse af en retssag. Deres størrelse afhænger af tvistens karakter og det omhandlede beløb. I praksis udlægges dette beløb ofte af advokaten, som efterfølgende opkræver beløbet hos klienten. Hvis det under proceduren er nødvendigt at indkalde en sagkyndig (f.eks. en revisor, læge eller teknisk sagkyndig), vil retten i sidste ende pålægge den tabende part at afholde omkostningerne hertil. Retten kan træffe en anden afgørelse (f.eks. i familieretlige sager, hvor omkostningerne sædvanligvis afholdes af den part, der har pådraget sig dem). De samme gælder for udgifter til vidner og andre former for bevismateriale.

Advokater opkræver et salær, som er baseret på en timetakst, medmindre klienten er berettiget til offentlig retshjælp (se også spørgsmål 11).

Advokatsalærer i Nederlandene er i princippet ikke faste. Det er tilrådeligt i god tid at indhente oplysninger om dette fra den advokat, der repræsenterer dig, eller fra den nederlandske advokatsammenslutning ([Nederlandse Orde van Advocaten](#)). De fleste advokater kræver en à conto-betaling og opgør derefter deres arbejde i løbet af sagen, inden de sender en endelig faktura.

11 Kan jeg få retshjælp?

Der er mulighed for offentlig retshjælp i Nederlandene. I nogle tilfælde kan du få godtgjort udgifterne til juridisk rådgivning og bistand i forbindelse med en retssag. Hvis du ikke kan betale (alle) advokatudgifterne selv, kan du på visse betingelser modtage et bidrag til udgifterne til retshjælp. Retshjælpsrådet (*Raad voor Rechtsbijstand*) betaler derefter en del af advokatsalæret, og du skal kun betale egetbidraget. Egetbidragets størrelse afhænger af din økonomiske situation. Ansøgningen indgives til retshjælpsrådet af advokaten. Yderligere oplysninger om offentlig retshjælp findes på retshjælpsrådets websted ([Raad voor Rechtsbijstand](#)).

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

I sager indledt ved en stævning verserer sagen fra datoen for forkyndelse af stævningen for sagsøgte ved stævningssmand. Stævningen indgives af sagsøgeren til dommerkontoret senest på dommerkontorets sidste åbningsdag inden den retslistedato, der er anført i stævningen (planlagt retsmødedato). Sagen bortfalder, hvis stævningen ikke er indgivet til dommerkontoret inden ovennævnte frist, medmindre der er udstedt en gyldig erstatningsstævning (*hersteexploot*) senest to uger efter den retslistedato, der er anført i stævningen.

I sager indledt ved en begæring betragtes sagen som anlagt, når begæringen er blevet indgivet til dommerkontoret.

Generelt sendes der ingen bekræftelse af, at en sag er blevet behørigt anlagt. Ved sager, der er indledt ved en stævning, får sagsøgeren, hvis der er fejl i stævningen, nogle gange mulighed for at berigtige fejlene. Det samme gælder for sager indledt ved begæring. Dommerkontoret har imidlertid ikke pligt til at tilbyde denne mulighed.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Præcise oplysninger om tidsrammen for sagen kan ikke umiddelbart gives af dommerkontoret, eller når sagen indledes. Du vil naturligvis modtage meddelelse om, hvornår din sag endelig behandles. Begge parter vil blive indkaldt til retsmødet. Det angives i indkaldelsen, hvornår og hvor retsmødet finder sted.

Sidste opdatering: 16/11/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den originale sprogudgave af denne side [de](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog er allerede oversat.

Hvordan gør man? - Østrig

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Det kan være hensigtsmæssigt at bruge "Alternativ konfliktløsning".

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Forældelsesfristerne er forskellige fra sag til sag. Spørgsmålet om forældelse kan afklares af en advokat eller ved henvendelse til et informationskontor.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Se "[Retternes kompetence](#)".

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Se "[Retternes kompetence – Østrig](#)".

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Se "[Retternes kompetence – Østrig](#)".

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Hvis du i civil- og handelssager vil anlægge sag ved en Bezirksgericht (der normalt behandler sager, som drejer sig om beløb på op til 15 000 EUR), skal du gøre brug af en advokat, hvis dit krav overstiger en værdi på 5 000 EUR. Der er dog visse sager ved en Bezirksgericht, hvor denne pligt til at gå gennem en advokat – uanset hvilket beløb der drejer sig om (altså også sager, der drejer sig om mere end 15 000 EUR) – ikke består. Det gælder bl.a. faderskabssager, sager om underholdsforpligtelser og skilsmisssager samt sager mellem ægtefæller eller mellem forældre og deres børn, sager om skel mellem nabogrunde og om servitutter samt forstyrrelse af ejendomsret og lejemålstvister angående boliger og forretningslokaler, herunder parkeringspladser og garager, tvister angående forpagtning af fast ejendom samt tvister angående aftaleforholdet mellem rederier, vognmænd, hotelværter og deres kunder (rejsende eller gæster).

Advokattvangen gælder heller ikke i sager, der afgøres udenretsligt (via alternativ konfliktløsning).

I de tilfælde, hvor der ikke er advokattvang ved Bezirksgericht, kan enhver altså selv udtage stævning og indbringe sagen for retten.

Hvis du vil anlægge sag ved en Landesgericht, skal stævningen normalt altid være underskrevet af en advokat. Alle sager, som en Bezirksgericht ikke er kompetent til at pådømme, skal anlægges ved en Landesgericht, uanset hvilket beløb der er tale om. Det gælder især sager om industrielle ejendomsrettigheder, konkurrencesager og sager, hvor forbrugerorganisationer ønsker et forbud nedlagt.

Der er dog ingen advokattvang i arbejds- eller socialretlige sager (såkaldte ASGG-sager) ved Landesgericht – heller ikke når en lønmodtager ønsker at rejse sag mod sin arbejdsgiver.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Stævningen sendes til rettens postadresse.

Hvis du ikke gør brug af en advokat, kan du også selv inden for domstolens åbningstider indlevere stævningen til den kompetente afdeling af den Bezirksgericht, der skal behandle sagen, eller Bezirksgericht på dit hjemting, hvor stævningen (under en dommers opsyn) føres til protokols. Hvilken afdeling der er kompetent, er fastlagt forinden i den opdeling, retten har foretaget, og du kan få oplysning herom telefonisk eller ved henvendelse til retten inden for dens åbningstider. De enkelte retters åbningstider (mindst en halv dag hver uge) kan findes på justitsministeriets hjemmeside under søgeordet "Gerichtsdatenbank" eller kan søges oplyst pr. telefon, i hvert fald inden for åbningstiderne (normalt alle hverdage fra kl. 8.00 til kl. 16.00).

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Ved alle retter er det tysk, der er sproget. Ved bestemte retter er brug af burgenlandkroatiske, ungarske eller slovenske desuden tilladt for sprogminoriteter. Stævningen eller procesindledelsesskriftet skal indgives skriftligt. Er der ikke advokatpligt, kan den også indgives mundtligt – som nævnt under spørgsmål 7 – til den kompetente Bezirksgericht, som fører den til protokols. Hvis en stævning sendes til retten med fax eller e-mail, kan retten kræve den berigtiget og indgivet på ny. Hvis man forinden er anmeldt systemet (hvilket kun kan betale sig, hvis man anlægger mange sager i Østrig), kan man desuden indgive stævning elektronisk, gennem domstolens lukkede elektroniske system (ERV).

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Kun i de sager, der anlægges med henblik på nedlæggelse af et betalingspåbud, findes der særlige blanketter, som skal bruges. Krav om betaling af beløb på op til 75 000 EUR skal gøres gældende som betalingspåbudssager ("Mahnverfahren"). Blanketterne hertil kan fås ved henvendelse til retten eller downloades fra justitsministeriets hjemmeside (<http://www.justiz.gv.at/>).

Der findes blanketter til frivillig brug i sager om opsigelse af lejekontrakter på boliger eller forretningslokaler.

Ved indgivelse af enhver stævning kan du i princippet vedlægge alle dokumenter, der kan underbygge dit krav som bilag (alle bilag vedlægges i samme antal eksemplarer som selve stævningen, se herom nærmere under spørgsmål 12). Desuden skal eventuelle aftaler om lovvalg eller værnetingsklausuler vedlægges. Det samme gælder skriftlige aftaler om stedet for en aftales opfyldelse, hvis sagsøger vil støtte ret på dem, ligesom også andre særlige kompetenceregler eller processuelle regler (f.eks. ved veksler i vekselsager) skal vedlægges.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Ved ethvert sagsanlæg skal der betales retsomkostninger, så snart sagen anlægges. Disse omkostninger beregnes efter en fast skala ved anlæggelse af sager ved første instans og er principielt uafhængige af sagens videre forløb. Størrelsen afhænger normalt af, hvilket beløb sagen drejer sig om.

Retsafgifterne skal betales sammen med stævningens indgivelse (på stedet enten kontant eller med kredit- eller betalingskort, eller ved indbetaling af beløbet på den pågældende rets bankkonto med angivelse af, at beløbet er til dækning af "Gerichtsgebühren" samt parternes navne).

Hvornår og hvordan advokatsalæret skal betales, afhænger af, hvad der er aftalt mellem dig og din advokat. Det samme gælder salærets størrelse (medmindre man har aftalt at følge loven om advokathonorarer ("Rechtsanwaltstarifgesetz") eller advokaternes almindelige honorarregler ("Allgemeine Honorar-Kriterien")). Det er normalt først i det øjeblik, hvor der er afsagt retskraftig dom i sagen, at man kan forlange sagsomkostninger dækket af modparten, hvis man har vundet sagen.

11 Kan jeg få retshjælp?

Der ydes retshjælp til personer, som ikke er i stand til selv at betale omkostningerne i den konkrete sag uden at komme under det eksistensminimum, der er nødvendigt for at opretholde en enkel levestandard. Ansøgningen om retshjælp skal indgives mundtligt eller skriftligt til den ret, hvor sagen behandles eller skal behandles. Hvis denne ret har hjemsted uden for den retskreds, hvor bopæls- eller opholdsstedets Bezirksgericht er beliggende, kan ansøgningen også indgives til opholdsstedets Bezirksgericht, som fører den til protokol.

Hvis de økonomiske og materielle betingelser er opfyldt, kan der allerede før selve sagsanlægget ansøges om retshjælp til sagsanlægget og/eller den videre proces.

Nærmere oplysninger om retshjælp findes på justitsministeriets hjemmeside (<http://www.justiz.gv.at/>) under "Bürgerservice". Herfra kan du downloade ansøgningsformularen, som indeholder yderligere vigtige oplysninger og henvisninger.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

En sag anses for at være anlagt, når stævningen er indgivet til den (i det mindste teoretisk) kompetente ret. Sagen er korrekt anlagt, hvis denne ret ikke omgående har afvist den eller krævet en ny indgivet korrekt (dvs. når sagen opfylder betingelserne for at blive behandlet). Stævningen skal i princippet indgives i lige så mange eksemplarer, som der er parter i sagen (et eksemplar til retten og et til hver part). Er den behæftet med form- eller indholdsmangler, vil retten normalt kræve en ny og fuldstændig stævning indgivet, hvilket skal ske inden for en bestemt frist. Det er kun, hvis man har anmodet herom, at der udsendes en bekræftelse på stævningens indgivelse, hvorimod det inden for det elektroniske domstolssystem (ERV) sker automatisk.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

I sager om betalingspåbud ansøges der allerede om et retskraftigt betalingspåbud på den blanket, der skal benyttes til at anlægge sagen. Sagsøger modtager derfor automatisk enten et fuldbyrdesdokument eller en kopi heraf, eller han modtager meddelelse om, at modparten har rejst indsigelse inden for den gældende frist, som oftest forbundet med en indkaldelse til en mundtlig retsforhandling (hvorefter den egentlige proces indledes). I Bezirksgericht-sager gælder der for øjeblikket ingen nedre grænse for indkaldelsesfristen, i Landesgericht-sager er den mindst 3 uger.

I sager om opsigelse af lejemål på bolig eller forretningslokaler skal der særskilt ansøges om en retskraftig opsigelseskendelse. Hvis den indstævnte inden for den gældende frist (fire uger) rejser indsigelse, bliver sagsøger normalt indkaldt til en mundtlig retsforhandling.

Undtagen i særlige typer sager (f.eks. betalingspåbuds-, veksels- og mandatopsigelses-sager) er fremgangsmåden ved sager for Bezirksgericht normalt den, at stævningen fremsendes til den indstævnte sammen med en indkaldelse til retsmøde, samtidig med at sagsøger også modtager indkaldelse til retsmøde.

Ved Landesgericht fremsender retten stævningen til sagsøgte sammen med en opfordring til at afgive skriftligt svar (med henvisning til, at brug af en advokat er obligatorisk). Indgiver sagsøgte ikke noget svar inden for den fastsatte frist, afsiges der – efter sagsøgers anmodning – en udeblivelsesdom, i modsat fald stilles sagen i bero. Foreligger der et rettidigt svarskrift fra sagsøgte, får sagsøger tilsendt en kopi af det, ofte sammen med en indkaldelse til retsmøde.

Oplysninger om det tidsmæssige forløb af retshandlingerne og udviklingen i sagen kan til enhver tid fås ved telefonisk henvendelse til den ansvarlige afdeling i retten (dommerkontor) inden for normal åbningstid under henvisning til sagsnummeret.

På det indledende retsmøde, hvor sagens parter principielt også skal være til stede, hvis deres advokat ikke er tilstrækkeligt inde i sagen, drøftes sagens videre forløb (også det tidsmæssige) med parterne, hvorefter retten fastlægger en tidsplan. Denne tidsplan føres til protokols. Parterne (deres advokater) får tilsendt en kopi af tidsplanen. Alle ændringer i tidsplanen meddeles parterne og drøftes eventuelt også med dem.

Sidste opdatering: 13/11/2015

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Polen

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Som et alternativ til en retssag kan en sag bilægges ved mægling. Mægling er en udenretslig (mindelig) tvistbilægelsesmetode med deltagelse af en uafhængig og kvalificeret person eller institution (en mægler). Mægling er frivillig (en part i tvisten kan på et hvilket som helst tidspunkt trække sit samtykke til mægling tilbage og afslutte mæglingen) og fortrolig (deltagerne har pligt til at behandle de oplysninger, de modtager i forbindelse med mæglingen, fortroligt). Mægleren er upartisk og uafhængig (han varetager ikke nogen af parternes interesser og foreslår i princippet ikke en løsning på tvisten).

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

I almindelighed kan sager til enhver tid indbringes for en domstol, medmindre en frist er fastsat i særlige bestemmelser. En part, som anlægger en sag efter udløbet af forældelsesfristen for et krav, risikerer imidlertid at tabe sagen, hvis modparten gør gældende, at fristen er sprunget.

Forældelsesfrister er fastsat i polsk lovgivning. Den særlige karakter af en forældelsesfrist betyder, at en part, som ikke har iværksat et bestemt processuelt skridt inden for forældelsesfristen, fortaber sin ret hertil. Den civile retsplejelov (CCP, *Kodeks postępowania cywilnego*) indeholder ikke almindelige bestemmelser om forældelsesfrister. Disse frister er fastsat i specialbestemmelser.

Rettighedsfortabelse som følge af udløbet af en forældelsesfrist er bindende for parterne i et retsforhold, for retten eller for andre myndigheder, der behandler sagen. Fortabelsen sker uden videre, idet den ikke er betinget af, at en af parterne rejser en indsigelse herom. Forældelsesfristen kan kun forlænges under særlige omstændigheder, hvis den manglende overholdelse ikke skyldes fejl fra partens side.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

For at fastslå, om en ret i en medlemsstat er kompetent til at behandle en bestemt sag, skal denne rets kompetence fastlægges.

Den kompetence, som de almindelige domstole i Polen har til at behandle civile sager på dets område, kaldes national kompetence og er underlagt reglerne i den civile retsplejelov.

Sager, der indbringes for domstolene, er underlagt national kompetence, hvis sagsøgte har sin bopæl eller sit sædvanlige opholdssted i Polen eller har sit hjemsted i Polen.

De polske domstole har desuden national kompetence til at træffe afgørelse i:

ægteskabssager (de nationale domstole har enekompetence, hvis begge ægtefæller er polske statsborgere og har deres bopæl eller sædvanlige opholdssted i Polen)

sager vedrørende forhold mellem forældre og børn (de nationale domstole har enekompetence, hvis alle parter er polske statsborgere og har deres bopæl eller sædvanlige opholdssted i Polen)

sager vedrørende underholdsbidrag og fadderskabssager (omfattet af national kompetence, hvis sagsøgeren er en berettiget part, som har sin bopæl eller sit sædvanlige opholdssted i Polen)

arbejdsretlige sager (sager, hvor sagsøgeren er ansat, er omfattet af national kompetence, hvis arbejdet sædvanligvis udføres, blev udført eller skulle udføres i Polen)

forsikrings-sager (sager vedrørende et forsikringsforhold, som er anlagt mod forsikrings-selskabet, er omfattet af national kompetence, hvis sagsøgeren har sin bopæl i Polen, eller hvis andre forhold indebærer polsk stedlig kompetence)

sager vedrørende forbrugere (sager, hvor en forbruger er sagsøger, er omfattet af national kompetence, hvis forbrugeren har sin bopæl eller sit sædvanlige opholdssted i Polen og traf de nødvendige foranstaltninger for at indgå forbrugeraftalen i Polen). I sådanne sager behandles den anden part i aftalen med forbrugeren som en enhed med hjemsted i Polen, hvis denne har en virksomhed eller en filial i Polen, og aftalen med forbrugeren blev indgået som en del af denne virksomheds eller filials aktiviteter).

Polske domstole har også enekompetence til at træffe afgørelse i: sager om rettigheder over fast ejendom og besiddelse af fast ejendom beliggende på Polens område, sager vedrørende leje-forhold (*najem*) eller forpagtning (*dzierżawa*) og andre forhold, der indebærer brugen af sådan ejendom (bortset fra sager vedrørende husleje og andre skyldige beløb for brugen eller benyttelsen af ejendommen), andre sager, hvor rettens afgørelse vedrører tinglige rettigheder til eller besiddelse eller brug af fast ejendom beliggende i Polen, sager om opløsning af en juridisk person eller en organisatorisk enhed, der ikke har status som juridisk person, og om ophævelse eller annullation af afgørelser, der er truffet af disse organer, hvis den juridiske person eller den enhed, der ikke er en juridisk person, har sit vedtægtsmæssige hjemsted i Polen.

Hvis hovedkravet henhører under national kompetence, har retten ligeledes kompetence til at behandle eventuelle modkrav.

Parterne i et givet retsforhold kan skriftligt aftale, at sager vedrørende formuerettigheder, som udspringer eller måtte udspringe af dette forhold, henhører under de polske domstoles kompetence.

Retten afgør af egen drift, om den har stedlig kompetence på ethvert stadium af sagen.

Hvis retten savner kompetence, afviser den sagen eller begæringen.

Manglende national kompetence bevirker sagens bortfald.

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

For at afgøre, hvilken distriktsret (*sąd rejonowy*) eller regional domstol (*sąd okręgowy*), der har kompetence til at påkende sagen, skal domstolens stedlige kompetence tages i betragtning. Inden for polsk ret skelnes der mellem generel stedlig kompetence, alternativ stedlig kompetence og eksklusiv stedlig kompetence.

a. Generel stedlig kompetence

Generelt skal sagen anlægges ved den ret i første instans, som har stedlig kompetence på sagsøgtes bopæl (ifølge den civile lovbog har en fysisk person bopæl på det sted, hvor vedkommende opholder sig med henblik på at tage permanent ophold dér). Hvis sagsøgte ikke har bopæl i Polen, fastlægges den stedlige kompetence på grundlag af vedkommendes opholdssted, og hvis dette sted er ukendt eller beliggende uden for Polen, på grundlag af sagsøgtes sidste bopæl i Polen. Sager mod staten skal anlægges ved den ret, i hvis retskreds det statslige organ, som kravet vedrører, er beliggende. Sager mod en juridisk person eller en anden enhed, som ikke er en fysisk person, skal anlægges ved den ret, som har kompetence på det sted, hvor enhedens hjemsted er beliggende.

b. Alternativ stedlig kompetence

På grundlag af bestemmelserne om alternativ stedlig kompetence kan en sagsøger – efter eget valg – anlægge sagen ved den ret, der har generel kompetence eller ved en anden ret, som i henhold til lovgivningen er den kompetente ret. Efter den polske retsplejelov er der adgang til alternativ stedlig kompetence i sager vedrørende underholdsbidrag eller vedrørende fastsættelse af slægtskabet for et barn, i sager vedrørende en påstand om ejendomsret til en virksomhed, i tvister, der udspringer af en kontrakt, i straffesager, hvor der er nedlagt et erstatningskrav, i sager vedrørende betaling af honorarer i forbindelse med opfølgning af en sag (vederlag til en fuldmægtig), i sager om krav i forbindelse med leje eller forpagtning af fast ejendom samt i check- og vekselsager.

Sager vedrørende underholdsbidrag og forældreskabssager kan indbringes for retten på grundlag af den berettigede parts bopæl. Sager vedrørende krav mod en virksomhed kan indbringes for den ret, der har kompetence på det sted, hvor hovedkvarteret eller filialen er beliggende, hvis kravet vedrører hovedkvarterets eller filialens aktiviteter. Sager vedrørende indgåelse af en aftale, fastlæggelse af dens indhold, ændring af en aftale og fastlæggelse af eksistensen af en aftale og sager vedrørende opfyldelse, opsigelse eller annullering af en aftale samt krav om erstatning på grund af manglende opfyldelse eller korrekt opfyldelse af en aftale kan indbringes for den ret, der har kompetence på stedet for opfyldelsen af aftalen. I tilfælde af tvivl bør stedet for opfyldelsen af aftalen bekræftes skriftligt. Krav i forbindelse med en skadevoldende handling kan indbringes for den ret, der har stedlig kompetence der, hvor den skadevoldende handling blev begået. Krav om betaling af salær for håndtering af en sag kan indbringes for den ret, der har kompetence på det sted, hvor den juridiske repræsentant håndterede sagen. Krav i forbindelse med leje (*najem*) eller forpagtning (*dzierżawa*) af fast ejendom kan indbringes for den ret, der har kompetence på det sted, hvor ejendommen er beliggende. Sager mod en part, der er forpligtet af en veksel eller check, kan anlægges ved den ret, der har kompetence på betalingsstedet. Flere parter, der er forpligtet af en veksel eller check, kan sagsøges under ét ved den ret, der har kompetence på betalingsstedet, eller ved den ret, der har generel kompetence til at træffe afgørelse vedrørende vekslens eller checkens acceptant eller udsteder.

c. Eksklusiv stedlig kompetence

Bestemmelserne vedrørende eksklusiv stedlig kompetence er obligatoriske. De udelukker i visse sager mulighed for at indbringe en sag for en ret med generel kompetence og også for en ret med alternativ kompetence samt muligheden for at indbringe sagen for en anden ret i kraft af en værnetingsaftale. I tilfælde af eksklusiv kompetence er kun én af domstolene på samme niveau kompetent til at behandle en bestemt sag. Afhængigt af sagens type er dette en særlig distriktsret eller regional domstol.

Sager vedrørende ejerskab af eller andre tinglige rettigheder til fast ejendom samt besiddelse af fast ejendom kan kun indbringes for den ret, der har stedlig kompetence dér, hvor den faste ejendom er beliggende. Hvis tvistens genstand er en servitut, fastlægges kompetencen afhængigt af den behæftede ejendom. Denne kompetence omfatter personlige krav vedrørende tinglige rettigheder og rettigheder, der forfølges sammen med sådanne krav mod den samme sagsøgte. Sager vedrørende arv, tvangsarv samt legater, anvisninger eller andre testamentariske dispositioner kan kun indbringes for den ret, der har kompetence på arveladerens sidste sædvanlige opholdssted, og, hvis arveladerens sædvanlige opholdssted i Polen ikke kan fastslås, for den ret, der har kompetence på det sted, hvor boet eller en del heraf er beliggende. Et søgsmål vedrørende medlemsskab af et kooperativ, en sammenslutning eller en forening indbringes for retten på det sted, hvor kooperativet mv. har hjemsted. Sager vedrørende ægteskabsforhold kan kun indbringes for den ret, der har stedlig kompetence på ægtefællernes seneste bopæl, såfremt mindst én af ægtefællerne stadig har bopæl eller sædvanligt opholdssted dér. Hvis et sådant grundlag ikke foreligger, er den enekompetente ret den, der har kompetence på det sted, hvor sagsøgte har bopæl. Hvis et sådant grundlag heller ikke foreligger, er det den ret, der har kompetence på sagsøgerens bopæl. Sager vedrørende forhold mellem forældre og børn og mellem en adoptant og en adopteret kan kun indbringes for den ret, der har stedlig kompetence på sagsøgerens bopæl, såfremt der ikke er grundlag for at anlægge en sag efter bestemmelserne om generel kompetence.

Hvis flere domstoles kompetence er begrundet, eller hvis sagen anlægges mod flere parter, som er omfattet af flere domstoles kompetence efter bestemmelserne om generel kompetence, kan sagsøgeren vælge mellem disse domstole. Det samme gælder, hvis den faste ejendom, hvis beliggenhed ligger til grund for udpegelsen af den kompetente ret, er beliggende i flere kompetenceområder. Hvis den kompetente ret ikke kan behandle sagen eller træffe andre foranstaltninger på grund af hindringer, udpeger dens højere domstol en anden domstol i et lukket retsmøde. Hvis stedlig kompetence ikke kan fastlægges efter bestemmelserne i den civile retsplejelov på grund af sagens omstændigheder, udpeger højesteret (*Sąd Najwyższy*) domstolen i et lukket retsmøde, inden sagen anlægges. Parterne kan skriftligt aftale at forelægge en allerede eksisterende tvist eller andre tvister, der måtte udspringe af et bestemt juridisk forhold, for en domstol i første instans, der ikke har stedlig kompetence i henhold til loven. Denne domstol har derefter enekompetence, medmindre parterne har aftalt andet, eller sagsøgeren har indgivet en stævning via en elektronisk betalingsordprocedure (*elektroniczne postępowanie upominawcze*, EPU). Parterne kan også efter skriftlig aftale begrænse sagsøgerens ret til at vælge mellem flere domstole, som har kompetence til at træffe afgørelse i sådanne tvister. Parterne kan imidlertid ikke ændre enekompetence.

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

De polske domstoles saglige kompetence (*sądy powszechne*) er omhandlet i den civile retsplejelov.

I civile sager er domstolene i første instans distriktsretter og regionale domstole, og domstolene i anden instans er regionale domstole og appeldomstole (*sądy apelacyjne*).

I princippet behandles civile sager i første instans af distriktsretterne, medmindre de regionale domstole har enekompetence. De regionale domstole har kompetence til i første instans at behandle sager:

vedrørende andre rettigheder end formuerettigheder (og formueretlige krav, der forfølges sammen med disse rettigheder), bortset fra sager om fastlæggelse eller anfægtelse af et barns fadderskab, sager vedrørende annullering af anerkendelsen af et faderskab og sager vedrørende ophævelse af en adoption

vedrørende beskyttelse af ophavsrettigheder og tilknyttede rettigheder, sager vedrørende opfindelser, brugsmodeller, industrielt design, varemærker, geografiske betegnelser og topografier for integrerede kredsløb samt sager vedrørende beskyttelse af andre immaterielle ejendomsrettigheder vedrørende påstande efter presseloven

vedrørende ejendomsrettigheder, hvor værdien af tvistens genstand overstiger 75 000 PLN (bortset fra sager vedrørende underholdsbidrag, krænkelse af ejendom, deling af ægtefællers aktiver og tilpasning af tingbogens indhold til den faktiske juridiske status og sager, der behandles via en elektronisk betalingsordreprocedure)

vedrørende afsigelse af en dom i stedet for en beslutning om deling af et kooperativ

vedrørende ophævelse, annullering eller fastlæggelse af den manglende eksistens af beslutninger truffet af de styrende organer i juridiske enheder eller organisationsenheder, som ikke er juridiske personer, men som ved lov er blevet inddrømmet juridisk personlighed

vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af urimelig konkurrence

vedrørende erstatning for skade, der følger af afsigelsen af en retsstridig endelig dom.

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

I princippet kan parterne og deres styrende organer eller retlige repræsentanter selv optræde i retten personligt eller gennem repræsentanter.

Ifølge den civile retsplejelov skal en part imidlertid repræsenteres af en advokat i bestemte situationer. I sager ved højesteret (*Sąd Najwyższy*) skal parterne være repræsenteret af advokater (*adwokat*) eller juridiske rådgivere (*radca prawny*). I sager vedrørende industriel ejendomsret skal parterne være repræsenteret af en patentagent (*rzecznik patentowy*). Kravet om repræsentation gælder også for procedurer vedrørende sagen med højesteret, som gennemføres ved en domstol i lavere instans. Kravet om repræsentation gælder ikke, hvis sagen vedrører en begæring om fritagelse for retsafgifter eller om udpegelse af en advokat eller juridisk rådgiver, eller hvis parten, dennes styrende organ, retlige repræsentant eller juridiske repræsentant er en dommer, offentlig anklager, notar eller juridisk lektor eller professor (*doktor habilitowany nauk prawnych*), og hvis parten, dennes styrende organ, retlige repræsentant eller juridiske repræsentant er advokat eller juridisk rådgiver for staten (*Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa*).

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Sager skal indbringes for den kompetente ret.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Processkrifter indgives til domstolen på polsk eller med en vedlagt oversættelse til polsk. Stævningen skal være skriftlig. Der gælder en undtagelse for så vidt angår arbejdsret og social sikring:

En ansat eller forsikret person, som optræder uden en advokat eller juridisk rådgiver, kan mundtligt nedlægge en påstand for den kompetente ret, fremsætte sine anbringender og fremlægge andre processkrifter til optagelse i sagsakterne.

I en elektronisk betalingsordreprocedure kan et processkrift også indgives via et dataoverførselssystem.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

En stævning skal kun indgives på en officiel blanket, hvis det er fastlagt i en særlig bestemmelse. En stævning skal indgives på en officiel blanket i to situationer: når sagsøgeren er en tjenesteyder eller en sælger, der påberåber sig sin ret ifølge en kontrakt vedrørende visse genstande (levering af post- og telekommunikationstjenester, befordring af passagerer og bagage ved hjælp af kollektive transportmidler, forsyning med elektricitet, gas og brændstof, vandforsyning og bortledning af spildevand, bortskaffelse af affald, levering af varme) eller når sagen behandles inden for rammerne af den forenklede procedure.

En stævning skal være skriftlig, medmindre der er tale om arbejdsretlige sager eller sager vedrørende social sikring. I disse sager kan en ansat eller forsikret person, som ikke er repræsenteret af en advokat eller en juridisk rådgiver, mundtligt forelægge den kompetente ret en sag til optagelse i sagsakterne.

En stævning skal indeholde:

navnet på den ret, som stævningen indgives til, navnene på parterne, deres retlige repræsentanter og fuldmægtige

en angivelse af processkriftets karakter

en angivelse af værdien af tvistens eller appellens genstand, hvis rettens saglige kompetence, retsafgiften eller spørgsmålet om, hvorvidt et anbringende kan antages til realitetsbehandling, afhænger af denne værdi, og det specifikke beløb ikke er genstand for sagen

en angivelse af tvistens genstand

en angivelse af parternes bopæl eller hjemsted og adressen på deres retlige repræsentanter og fuldmægtige

sagsøgerens PESEL (person-ID) eller skatte-ID (NIP), hvis sagsøgeren er en fysisk person, som har pligt til at have et sådant nummer, eller som alligevel

har et sådant nummer, eller sagsøgerens nationale KRS (nummer i domstolsregistret), og, hvis et KRS ikke er anført, sagsøgerens nummer i et andet

relevant register eller en anden relevant fortegnelse, eller, hvis sagsøgeren ikke er en fysisk person og ikke har pligt til at være optaget i det relevante

register eller den relevante fortegnelse, men har pligt til at have et NIP, sagsøgerens NIP

sagsøgerens påstand og en bevisfortegnelse

en detaljeret sagsfremstilling og i formueretlige tvister tillige værdien af tvistens genstand, medmindre tvistens genstand er et bestemt beløb

en angivelse af forfaldsdatoen for en fordring i forbindelse med et betalingspåkrav

en beskrivelse af de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for kravet, og om nødvendig en begrundelse for, at retten har kompetence til at behandle sagen

en angivelse af, om parterne har forsøgt at mægle eller har gennemført en anden udenretslig tvistbilæggelsesmetode, og, hvis sådanne forsøg ikke er gjort, begrundelsen herfor

partens eller dennes retlige repræsentant eller fuldmægtiges underskrift

en opregning af de medfølgende bilag.

Følgende dokumenter bør være vedlagt stævningen:

fuldmagten eller en bekræftet kopi (hvis stævningen er indgivet af en juridisk repræsentant)

kopier af stævningen og dens bilag, som skal forkyndes for de parter, der deltager i sagen, og, hvis originalerne af bilagene ikke er indgivet til retten, en kopi af hvert bilag til rettens sagsakter (i en elektronisk betalingsordreprocedure vedlægges bekræftede kopier af bilag også en stævning, der indgives via et dataoverførselssystem).

Desuden kan en stævning indeholde: en begæring om foreløbige forholdsregler, en begæring om, at en dom straks tillægges retskraft, og en begæring om afholdelse af et retsmøde uden sagsøgers deltagelse samt en begæring om

berømmelse af et retsmøde (og indkaldelse af vidner og sagkyndige efter sagsøgerens ønske) en begæring om en syns- og skønforretning en opfordring til sagsøgte om på retsmødet at fremlægge et dokument, som han er i besiddelse af, og som er af betydning for sagen

en opfordring til at fremlægge beviser eller genstanden for syns- og skønforretningen en begæring om på retsmødet at fremlægge bevismateriale, som domstole, myndigheder eller tredjemand råder over.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

I princippet medfører retssager omkostninger. Sagsomkostninger omfatter afgifter og udgifter.

Forpligtelsen til at betale sagsomkostninger påhviler den part, som indgiver et processkrift (herunder en stævning), som er underlagt en afgift eller genererer udgifter, til retten. Hvis den skyldige afgift ikke betales, pålægger retten parten at betale den inden for en uge. Hvis det ikke sker, returneres processkriftet (hvis processkriftet er indgivet af en part, som har sin bopæl eller sit hjemsted i udlandet, og som ikke har en repræsentant i Polen, er fristen for betaling af afgiften mindst en måned). Hvis beløbet ikke er betalt efter udløbet af fristen, returnerer retten processkriftet til parten. Et returneret processkrift har ingen af de retsvirkninger, som ved lov er tillagt et processkrift, der indgives til en domstol.

Hvis et processkrift i henhold til særlige bestemmelser kun kan indgives via et dataoverførselssystem (EPU-proceduren), indgives processkriftet samtidig med betalingen af afgiften.

Processkrifter, der er indgivet af en advokat, en juridisk rådgiver eller en patentagent (hvis de er underlagt en fast eller forholdsmæssig afgift, som beregnes på grundlag af værdien af tvistens genstand som af parten oplyst), for hvilke der ikke er betalt afgift, returneres af retten uden anmodning til parten om betaling af afgiften (den civile retsplejelovs artikel 1302). Parten har en frist på en uge til at betale afgiften. Hvis den krævede afgift betales, har processkriftet retsvirkning fra den dato, hvor det oprindeligt blev indgivet. En sådan virkning indtræder ikke, hvis processkriftet returneres igen af samme grund.

Spørgsmål vedrørende honorarer til advokater eller juridiske rådgivere (f.eks. betalingsfrister) skal afklares i en aftale mellem klienten og den juridiske repræsentant.

11 Kan jeg få retshjælp?

Både fysiske og juridiske personer kan søge om retshjælp. Den består i, at retten udpeger en retlig repræsentant (*pełomocnik z urzędu*), der får til opgave at udføre sagen.

Fysiske personer kan anmode om at få beskikket en advokat eller juridisk rådgiver, hvis de erklærer, at de ikke er i stand til at betale advokatens eller den juridiske rådgivers honorar, uden at det belaster dem selv eller deres familier økonomisk.

Juridiske personer (eller andre organisationsenheder, som i henhold til loven kan være part i retssager) kan anmode om at få beskikket en advokat eller juridisk rådgiver, hvis de godtgør, at de ikke har tilstrækkelige midler til at betale advokatens eller den juridiske rådgivers honorar.

Retten imødekommer anmodningen, hvis den finder det nødvendigt, at en advokat eller juridisk rådgiver deltager i sagen.

Spørgsmålet om fritagelse for sagsomkostninger og beskikkelse af en repræsentant i retssager, der går på tværs af grænserne, er reguleret i lov af 17.

december 2004 om adgang til retshjælp i civile retssager, der føres i Den Europæiske Unions medlemsstater og om adgang til retshjælp med henblik på at bilægge en tvist i mindelighed, inden en retssag anlægges.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

En sag anses for anlagt, når stævningen er indgivet. Ifølge den civile retsplejelov udstedes der ikke en bekræftelse af, at sagen er blevet korrekt anlagt.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Oplysninger om de skridt, der er planlagt eller taget i sagen, kan indhentes fra den kompetente rets dommerkontor (*Biuro Obsługi Interesanta*, BOI).

Oplysninger om de næste retsmøder kan indhentes fra dommerkontoret på det telefonnummer, der er anført på rettens websted, med angivelse af sagsnummeret.

Sidste opdatering: 12/10/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den originale sprogudgave af denne side [pt](#) er blevet ændret for nylig. Den

sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores

oversættere.

Følgende sprog er allerede oversat.

Hvordan gør man? - Portugal

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Svaret på dette spørgsmål afhænger af den enkelte sag.

Da det ikke er muligt at forudsige hvert eneste problem, der kan opstå, bør du søge rådgivning hos en fagperson på området.

Hvis du ikke har råd til dette, kan du anmode om retshjælp (se nedenstående dokument om "Retshjælp").

Det kan være fornuftigt at anvende alternativ konfliktløsning, afhængig af sagens art (se nedenstående dokument om "Alternativ konfliktløsning").

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Fristen for at anlægge sag med henblik på løsning af en specifik konflikt er forskellig afhængig af den konkrete situation.

Dette aspekt bør ligeledes afklares med bistand fra en advokat som nævnt i besvarelsen af det foregående spørgsmål.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Med forbehold for de bestemmelser, der er fastsat i fællesskabslovgivningen og i andre internationale bestemmelser, har de portugisiske domstole international kompetence:

a) hvis sagen kan anlægges ved en portugisisk domstol i overensstemmelse med de bestemmelser om Portugals stedlige kompetence, som er indeholdt i portugisisk lovgivning

b) hvis søgsmålsgenstanden eller de faktiske omstændigheder, der vedrører søgsmålsgenstanden, opstod i på portugisisk område

c) hvis den rettighed, der påberåbes, kun kan opretholdes ved gennemførelse af det påtænkte sagsanlæg på portugisisk område, eller hvis det i væsentlig grad er vanskeligt for sagsøgeren at anlægge sag i udlandet, da der er et tæt personligt eller tingsligt bånd mellem søgsmålsgenstanden og det portugisiske retssystem.

De portugisiske domstole har enekompetence:

a) i sager om rettigheder vedrørende fast ejendom og leje af ejendom, der er beliggende på portugisisk område, men med hensyn til lejemål, der er indgået med henblik på midlertidig privat brug for et tidsrum af højst seks på hinanden følgende måneder, har dog også domstolene i den medlemsstat, på hvis område den sagsøgte har bopæl, kompetence, under forudsætning af, at lejeren eller forpagteren er en fysisk person, og at ejeren og lejeren eller forpagteren har bopæl i den samme medlemsstat

b) i sager om gyldigheden af stiftelsen eller opløsningen af virksomheder eller andre juridiske personer med registreret hjemsted i Portugal samt i sager om gyldigheden af afgørelser truffet af deres organer. De portugisiske domstole anvender internationale folkeretlige regler med henblik på at fastslå dette registrerede hjemsted

c) i sager om gyldigheden af registreringer i offentlige registre i Portugal

d) i sager om tvangsauktion over ejendom beliggende på portugisisk område

e) i sager om insolvens eller omstrukturering vedrørende personer med bopæl i Portugal eller juridiske personer eller virksomheder, hvis registrerede hjemsted er beliggende på portugisisk område.

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Aktivernes placering

Sager, der vedrører tinglige eller personlige rettigheder til benyttelsen af fast ejendom, sager om bodeling, udsættelsesforretninger, sager om forkøbsret og tvangsauktion samt sager, der vedrører oprykning, overtagelse, nedbringelse eller afvikling af panterrettigheder, skal anlægges ved domstolen på det sted, hvor de pågældende aktiver befinder sig.

Sager om oprykning, overtagelse, nedbringelse eller afvikling af panterrettigheder vedrørende skibe og luftfartøjer behandles imidlertid af domstolen for det område, hvor de er registreret. Hvis panterrettighederne omfatter løsøre, der er registreret i forskellige retskredse, kan sagsøgeren vælge en af disse retskredse.

Når sagen vedrører flere løsøregenstande, der tilhører samme person, og som kun er bestemt til én anvendelse, eller løsøre og fast ejendom, der er beliggende i forskellige retskredse, behandles sagen af domstolen på det sted, hvor de mest værdifulde aktiver, jf. den afgiftspligtige værdi, er beliggende. Hvis den bygning, som er genstand for sagen, er beliggende i mere end én retskreds, kan sagen behandles i en af disse retskredse.

Kompetence vedrørende opfyldelse af forpligtelser

Sager vedrørende opfyldelse af forpligtelser, erstatning for manglende opfyldelse eller utilstrækkelig opfyldelse af forpligtelser og ophævelse af kontrakt på grund af manglende opfyldelse behandles af domstolen på det sted, hvor sagsøgte har sin bopæl. Sagen kan på kreditors anmodning behandles af domstolen på det sted, hvor forpligtelsen skulle have været opfyldt, hvis den sagsøgte er en juridisk person, eller hvis kreditoren har sin bopæl i eller omkring Lissabon eller Porto, og debitoren ligeledes har sin bopæl i det samme storbyområde.

I sager om civilretligt ansvar vedrørende skadevoldende handlinger eller risici, er det domstolen på det sted, hvor handlingen fandt sted, der har kompetence.

Skilsmisse og separation

I forbindelse med sager om skilsmisse, separation og bodeling er det domstolen på sagsøgerens hjemsted eller bopæl, der har kompetence til at behandle sagen.

Sager om betaling af afgifter

Hvis sagen vedrører betaling af afgifter til retlige eller faglige repræsentanter og inddrivelse af beløb, der er forudbetalt til klienten, er det domstolen på det sted, hvor tjenesteydelsen blev leveret, som har kompetence, og de to sager forenes.

Såfremt sagen blev anlagt ved appeldomstolen eller højesteret, behandles sagen om betaling af afgifter imidlertid af distriktsdomstolen på det sted, hvor debitoren har bopæl.

Regulering og fordeling ved almindeligt havari

Domstolen for den havn, hvor lasten blev eller skulle have været leveret fra et skib, der har lidt væsentlige tab, har kompetence til at træffe afgørelse om og fordele de omkostninger, der er forbundet med dette tab.

Tab og skader som følge af skibskollision

Sager vedrørende tab og skader som følge af skibskollision kan behandles af domstolen på det sted, hvor ulykken fandt sted, hjemtinget for den skibsejer, hvis skib påsejlede det andet skib, domstolen på det sted, hvor dette skib er hjemmehørende, eller hvor det blev fundet, eller domstolen for den første havn, hvor det påsejlede skib lagde til.

Omkostninger i forbindelse med redningsaktioner eller hjælp til skibe

Omkostninger i forbindelse med redningsaktioner eller hjælp til skibe kan kræves betalt ved domstolen på det sted, hvor hændelsen indtraf, ved hjemtinget for ejeren af de reddede genstande eller domstolen for det sted, hvor bjærgede skibe er hjemmehørende eller blev fundet.

En sag vedrørende et skib, der er erhvervet frit og ubehæftet, eller et erhvervet skib, der skal frigøres for privilegerede krav, behandles af domstolen for den havn, hvor skibet lå for anker, da det blev solgt.

Sikrende foranstaltninger og forberedende foranstaltninger

Hvad angår sikrende foranstaltninger og foranstaltninger, som træffes, inden der anlægges sag, skal der gøres opmærksom på følgende:

a) Der kan både begæres arrest i og beslaglæggelse af aktiverne ved den domstol, hvor selve sagen skal behandles, og domstolen på det sted, hvor aktiverne befinder sig, eller, hvis aktiverne befinder sig i forskellige retskredse, i en af disse.

b) Med henblik på at nedlægge forbud mod nybygning er det domstolen på det sted, hvor arbejdet skal udføres, der har kompetence.

c) Hvad angår andre sikrende foranstaltninger, er det den domstol, som den pågældende sag skal indbringes for, som har kompetence.

d) De forberedende foranstaltninger, der træffes med henblik på bevisførelse, behandles af domstolen på det sted, hvor de nævnte foranstaltninger skal træffes.

Dokumenter, som omhandler ovennævnte tiltag og foranstaltninger, vedlægges sagsakterne vedrørende hovedsagen, således at de om nødvendigt kan fremsendes til den domstol, hvor sagen anlægges.

Hvis der skal gives en meddelelse til en person, indgives der en anmodning til domstolen på det sted, hvor denne person er bosiddende.

Hovedregler

Hvad angår sager, hvor den kompetente domstol ikke er udtrykkelig fastsat, er hovedreglen i den portugisiske retsplejelovs bestemmelser om stedlig kompetence, at de skal anlægges ved domstolen på det sted, hvor den sagsøgte er bosiddende.

Hvis den sagsøgte imidlertid ikke har et sædvanligt opholdssted eller fast bopæl eller er fraværende, anlægges sagen ved domstolen på det sted, hvor sagsøgeren har sin bopæl. Begæringer om midlertidigt eller permanent værgemål i forbindelse med forvaltning af aktiver for en sagsøgt, der ikke er til stede, indgives til domstolen for det område, hvori den sagsøgte sidst var bosiddende i Portugal.

Hvis den sagsøgte har hjemsted eller er bosiddende i udlandet, er det domstolen på det sted, hvor den sagsøgte opholder sig, der har kompetence. Hvis dette ikke er på portugisisk område, behandles sagen ved domstolen på det sted, hvor sagsøgeren har sin bopæl, og hvis denne har bopæl i udlandet, har domstolen i Lissabon kompetence til at behandle sagen.

Hovedregler vedrørende juridiske personer og virksomheder

Hvis den sagsøgte er staten, er det domstolen på det sted, hvor sagsøgeren har sin bopæl, som har kompetence, og ikke domstolen på det sted, hvor den sagsøgte har hjemsted.

Hvis den sagsøgte derimod er en anden juridisk person eller en virksomhed, behandles sagen ved domstolen på det sted, hvor den sagsøgte har sit vedtægtsmæssige hjemsted eller hovedkontor for afdelingen, agenturet, datterselskabet eller repræsentationen, afhængigt af om der anlægges sag mod moderselskabet eller et af virksomhedens kontorer. Der kan imidlertid anlægges sag mod udenlandske juridiske personer eller virksomheder, der har afdelinger, agenturer, datterselskaber eller repræsentationer i Portugal, ved domstolen på det sted, hvor kontoret er beliggende, selv om sagsanlægget skal være stilet til det vedtægtsmæssige hjemsted.

Sager med flere sagsøgte og overlappende begæringer

Hvis der er flere sagsøgte i samme sag, behandles sagen ved domstolen på det sted, hvor flertallet af de sagsøgte er bosiddende. Såfremt det samme antal har bopæl forskellige steder, kan sagsøgeren vælge domstolen på et af disse steder.

Hvis sagsøgeren forener begæringer, der skal behandles ved domstole i forskellige retskredse, kan han anlægge sagen i en af disse, medmindre kompetencen til at træffe afgørelse om en af disse begæringer er afhængig af en form for tilknytning til en anden domstol, som gør det muligt for den domstol, sagen er anlagt ved, af egen drift at fastslå manglende kompetence. I disse tilfælde skal sagen anlægges ved den anden domstol.

Hvis sagsøgeren imidlertid forener begæringer, som er indbyrdes forbundet eller underordnet, anlægges sagen ved den domstol, der har kompetence til at behandle hovedsagen.

Almindelige bestemmelser om kompetence med henblik på tvangsfuldbyrdelse

Medmindre det drejer sig om særlige sager, der er omfattet af andre bestemmelser, er den domstol, der har kompetence til at iværksætte tvangsfuldbyrdelse, domstolen på det sted, hvor debitoren har sin bopæl, selv om kreditoren kan vælge domstolen på det sted, hvor forpligtelsen skal opfyldes, når debitoren er en juridisk person, eller når kreditorens hjemsted ligger i eller omkring Lissabon eller Porto, og debitoren ligeledes har sin bopæl i det samme storbyområde. Hvis formålet med tvangsfuldbyrdelsen er overdragelse af en bestemt genstand eller inddrivelse af gæld med tinglig sikkerhed, er den kompetente domstol imidlertid henholdsvis domstolen på det sted, hvor genstanden befinder sig, og domstolen på det sted, hvor de genstande, der er anvendt til sikkerhedsstillelse, befinder sig.

Hvis søgsmålet vedrørende tvangsfuldbyrdelse skal anlægges ved debitorens hjemting, og den pågældende debitor ikke har hjemsted i Portugal, men dog har aktiver i Portugal, er det domstolen på det sted, hvor disse aktiver befinder sig, som har kompetence.

I tilfælde af overlappende tvangsfuldbyrdesforanstaltninger, som skal behandles af domstole i forskellige retskredse, er det domstolen på det sted, hvor debitoren har sin bopæl, som har kompetence.

Tvangsfuldbyrdelse af afgørelser

I forbindelse med tvangsfuldbyrdelse af en afgørelse truffet af portugisiske domstole fremsættes begæringen om fuldbyrdelse under behandlingen af den sag, som afgørelsen omhandler, og fuldbyrdelsen registreres i selve retsprotokollen og behandles uafhængigt, medmindre afgørelsen efterfølgende er blevet appelleret, og begæringen bliver i så fald overleveret.

Hvis en særlig tvangsfuldbyrdesafdeling er ansvarlig for fuldbyrdelsen, i overensstemmelse med bestemmelserne om domstolsstrukturen, fremsendes der omgående en kopi af afgørelsen, den begæring, der ligger til grund for tvangsfuldbyrdelsen, og ledsagedokumenter til denne særlige afdeling.

Hvis det drejer sig om en voldgiftsavgørelse, der er truffet i Portugal, er det distriktsdomstolen på det sted, hvor voldgiftsavgørelsen blev truffet, der har kompetence til at gennemføre tvangsfuldbyrdelse.

Højere instansers tvangsfuldbyrdelse af domme

Hvis sagen er indgivet til appeldomstolen eller højesteret, er det domstolen for det område, hvor debitoren har hjemsted, som har kompetence.

Tvangsfuldbyrdelse af udenlandske domme

I forbindelse med tvangsfuldbyrdelse af udenlandske domme, er det domstolen for det område, hvor debitoren har hjemsted, som har kompetence.

Domstolens kompetence i forbindelse med relaterede hændelser

Den domstol, der har kompetence i sagen, har tilsvarende kompetence vedrørende hændelser, der indtræder i forbindelse med sagen, og vedrørende aspekter, som den sagsøgte gør gældende til støtte for sit forsvar.

Kompetence i forbindelse med modkrav

Den domstol, som sagen er anlagt ved, har kompetence i forbindelse med modkrav, forudsat at den pågældende domstol har kompetence i forbindelse hermed på grundlag af nationalitet, genstand og hierarki. Hvis dette ikke er tilfældet, frifindes den person, som modkravet er rettet mod, af den pågældende instans.

Personlige aftaler og aftaler om værneting

Parterne kan afgøre, hvilken domstol der har kompetence til at behandle en given tvist eller tvister, der kan opstå som følge af et givet retligt forhold, hvis det har tilknytning til mere end en retsorden. Den pågældende aftale kan indebære, at de portugisiske domstole tildeles enekompetence eller blot alternativ kompetence, hvor dette er relevant, idet det antages, at der i tvivlstilfælde tildeles enekompetence.

Aftalen om værneting er kun gyldig, hvis alle nedenstående betingelser er opfyldt:

- a) aftalen vedrører en tvist om eksisterende rettigheder
- b) aftalen godkendes af den udpegede domstol
- c) aftalen er begrundet i en af parternes eller begge parter seriøse interesse, forudsat at den ikke forårsager alvorlig ulempe for den anden part
- d) aftalen omhandler ikke spørgsmål, som henhører under de portugisiske domstoles enekompetence og
- e) aftalen er resultatet af en skriftlig aftale eller en skriftlig bekræftet aftale og indeholder en udtrykkelig angivelse af den kompetente domstol.

Som en skriftlig aftale betragtes ethvert dokument, der er underskrevet af parterne, eller korrespondance, telexer, telegrammer eller andre former for kommunikation, som efterlader skriftligt bevis, hvad enten disse instrumenter rent faktisk indeholder aftalen eller indeholder en bestemmelse, hvori der henvises til et andet dokument, der indeholder aftalen.

Beskyttelse af udsatte børn og unge

Med hensyn til kompetence i sager vedrørende mindreårige påhviler det udvalget til beskyttelse af børns rettigheder eller domstolen for det område, hvor den mindreårige er bosiddende på det tidspunkt, hvor underretningen modtages, eller der anlægges sag, at gennemføre foranstaltninger til fremme af børns rettigheder og beskyttelse af børn.

Hvis den mindreåriges bopæl er ukendt, eller der hersker usikkerhed herom, er det udvalget til beskyttelse af børns rettigheder eller domstolen for det sted, hvor den mindreårige blev fundet, der har kompetence.

Uanset det ovenstående træffer udvalget til beskyttelse af børns rettigheder eller domstolen for det sted, hvor den mindreårige blev fundet, de nødvendige foranstaltninger til omgående beskyttelse af den mindreårige.

Hvis den mindreårige efter iværksættelsen af foranstaltninger skifter bopæl i mere end tre måneder, hjemvises sagen til udvalget til beskyttelse af børns rettigheder eller domstolen for det område, hvor den nye bopæl er beliggende.

Bortset fra i ovennævnte tilfælde, er ændringer i de faktiske omstændigheder, der er sket efter sagsanlægget, irrelevante.

Uanset bestemmelserne om stedlig kompetence kan der, hvis risikoen samtidig omfatter flere mindreårige, indledes en fælles retssag, og såfremt der er blevet anlagt forskellige sager, kan alle disse forenes med den oprindelige sag, hvis familieforhold eller konkrete risikoforhold taler herfor.

Hvis der er blevet iværksat flere på hinanden følgende sikrende foranstaltninger, værgemål i forbindelse med uddannelse eller civile retlige sikrende retsmidler over for mindreårige, skal sagsakterne suppleres med nærmere oplysninger, som den dommer, der behandler hovedsagen, skal tage i betragtning.

Værgemålsforanstaltninger i forbindelse med uddannelse

Det påhviler domstolen for det område, hvor den mindreårige havde bopæl på det tidspunkt, hvor sagen blev anlagt, at foretage en vurdering af de faktiske omstændigheder og anvendelsen af uddannelsesmæssige værgemålsforanstaltninger. Hvis den mindreåriges bopæl er ukendt, er det domstolen for det område, hvor forældremyndighedsindehaveren er bosiddende, der har kompetence. Hvis forældremyndighedsindehavere har forskellig bopæl, er den kompetente domstol domstolen for det område, hvor den forælder, som har den mindreårige i sin varetægt, er bosiddende, eller, i tilfælde af fælles forældremyndighed, hos hvem den mindreårige bor. I andre situationer er det domstolen for det område, hvor der sørges for barnet, der har kompetence, eller, hvis der er tvivl herom, domstolen for det sted, hvor den mindreårige blev fundet.

Ændringer, der sker efter anlæggelsen af sagen, er irrelevante.

Domstolen for det område, hvor der sørges for barnet, og for det område, hvor den mindreårige blev fundet, har pligt til at iværksætte hasteforanstaltninger.

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Der henvises til faktabladene på dette websted om "Retssystemer" og "Retternes kompetence".

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

I de tilfælde, hvor der ikke er advokattvang, kan parterne selv føre deres sag eller lade sig repræsentere af advokatfuldmægtige eller af rådgivende advokater (*solicitadores*).

Der er advokattvang:

- a) i sager, der er omfattet af kompetenceområdet for domstole, for hvilke der gælder tærskler, og hvor det er muligt at indgive en ordinær appel
- b) i sager, hvor det til enhver tid er muligt at indgive en appel, uanset beløbets størrelse
- c) i appelsager og sager, der anlægges ved højere instanser.

Også i de tilfælde, hvor der er advokattvang, kan advokatfuldmægtige, rådgivende advokater og parterne selv indgive begæring, der ikke omhandler juridiske forhold.

I sager, hvor parterne, selv om der ikke er advokattvang, ikke har udpeget en juridisk repræsentant, forestår dommeren vidneafhøringen og sikrer, at sagsbehandlingen tilpasses de konkrete omstændigheder.

Parterne skal repræsenteres ved en advokat, advokatfuldmægtig eller rådgivende advokat i sager om tvangsfuldbyrdelse, når det drejer sig om beløb, som overstiger den tærskel, der gælder for førsteinstansdomstolen, og der er advokattvang i sager af denne art, når det drejer sig om beløb, som overstiger tærsklen for appeldomstolen, eller vedrører dette beløb eller derunder, men ligger over det beløb, der er fastsat for førsteinstansdomstolen, hvis der anlægges sag i forbindelse med anerkendelsessøgsmålet.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

I sager, hvor der ikke kræves en juridisk repræsentant, og hvor parterne ikke gør brug af en mellemmand, kan ovennævnte processkrifter forelægges retten på en af følgende måder:

- a) indlevering til justitskontoret med gyldighed fra datoen for indlevering af dokumentet
- b) forsendelse pr. anbefalet brev med gyldighed fra datoen for afsendelse af dokumentet pr. anbefalet brev
- c) forsendelse pr. fax eller e-mail med gyldighed fra datoen for afsendelse af dokumentet.

Se ligeledes faktabladet om "Elektronisk sagsbehandling".

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Retssproget ved alle domstolene er portugisisk.

Hvis en udenlandsk statsborger, der ikke taler portugisisk, skal afgive vidneforklaring ved en portugisisk domstol, udpeges der om nødvendigt en edsvoren tolk med henblik på at fremme kommunikationen.

Hvis der forelægges dokumenter, der er affattet på et fremmedsprog, og som skal oversættes, afsiger retten af egen drift eller på en af parternes begæring kendelse om, at den person, som forelægger dokumenterne, skal vedlægge en oversættelse.

Sager ved byretten kan anlægges mundtligt. I alle andre sager skal sagen anlægges skriftligt.

Processkrifter, der skal affattes skriftligt af parterne, forelægges retten i elektronisk form ved hjælp af computersystemet *Citius*, der er tilgængeligt via <http://citius.tribunaisnet.mj.pt/>, i overensstemmelse med de procedurer og instrukser, der er beskrevet deri, og dokumenterne er gyldige med virkning fra den dato, hvor dokumentet afsendes.

Parter, der fremsender bevismateriale på denne måde, skal fremsende processkriftet og eventuelle ledsagedokumenter elektronisk og behøver i henhold til retsplejeloven ikke at sende originaldokumenterne, medmindre retten beslutter dette.

I sager, hvor der ikke kræves en juridisk repræsentant, og hvor parterne ikke gør brug af en mellemmand, henvises der til svaret på ovennævnte spørgsmål. Hvad angår betalingspåbegsprocedurer, henvises der til det relevante faktablad.

Der henvises også til faktabladet om "Elektronisk sagsbehandling".

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Der findes særlige blanketter til brug i forbindelse med stævninger, begæring om tvangsfuldbyrdelse og anlæggelse af sager ved byretten, når sagsøgeren i sidstnævnte tilfælde har valgt ikke at anlægge sagen mundtligt.

Se faktabladene om "Betalingspåbegsprocedurer", "Tvangsfuldbyrdelse" og "Alternativ konfliktløsning" på denne side.

Et anerkendelsessøgsmål anlægges ved retten ved, at sagsøgeren i sin indledende begæring:

giver oplysninger om, ved hvilken domstol og afdeling, sagen anlægges, og oplyser parternes navne, bopæl eller registrerede hjemsted og, hvis dette er muligt, deres personidentifikationsoplysninger og skattnummer, erhverv og arbejdssted

anføre deres juridiske repræsentants forretningsadresse

oplyse søgsmålstype

give en kort beskrivelse af de væsentligste omstændigheder, der gav anledning til søgsmålet, og de retlige grunde, der lægges til grund for søgsmålet

udforme selve begæringen

anføre kravets størrelse

angive den foged, der er ansvarlig for at udtage stævning, eller den juridiske repræsentant, der er ansvarlig for forkynde den.

Sidst i begæringen anfører sagsøgeren en fortegnelse over vidner og anmoder om optagelse af øvrige beviser.

Dokumentation for allerede betalt retsgebyr eller for berettigelse til retshjælp i stedet for betaling af retsgebyret, skal være vedlagt begæringen.

Justitskontoret afviser den oprindelige begæring med en skriftlig begrundelse af afvisningen, hvis en af de følgende omstændigheder gør sig gældende:

Begæringen er ikke adresseret til en domstol eller er adresseret til en anden domstol, en afdeling ved samme domstol eller myndighed.

Begæringen indeholder ingen oplysninger om parterne og ingen af de obligatoriske oplysninger (navn, bopæl eller hjemsted og, hvis dette er muligt, personidentifikationsnummer og skattnummer, arbejdssted og erhverv).

Begæringen indeholder ingen oplysninger om den juridiske repræsentants forretningsadresse.

Begæringen indeholder ingen angivelse af søgsmålstype.

Begæringen indeholder ingen angivelse af kravets størrelse.

Der foreligger ingen dokumentation for betaling af retsgebyr eller bevilling af retshjælp, medmindre det drejer sig om uopsættelige stævninger som fastsat i loven.

Begæringen er ikke underskrevet.

Begæringen er ikke affattet på portugisisk.

Det anvendte papir opfylder ikke lovkravene.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Sagsomkostninger omfatter retsgebyrer, andre gebyrer og omkostninger.

Retsgebyrer

Retsgebyrer er de beløb, som forfalder i forbindelse med sagsbehandlingen, og som vedrører begge parter. De beregnes i henhold til søgsmålsværdien og sagens kompleksitet i overensstemmelse med [forordningen om sagsomkostninger](#).

Retsgebyrer betales kun af den part, der anlægger sagen, uanset om vedkommende handler som sagsøger eller sagsøgte, kreditor eller debitor, klager eller indklagede, appellant eller appelindstævnte, i overensstemmelse med forordningen om sagsomkostninger.

Retsgebyrer skal betales inden indleveringen af processkriftet, der forudsætter betaling af et gebyr (oprindelig anmodning eller begæring, moderklæring osv.), medmindre den pågældende part eller sag er indrømmet fritagelse, eller den pågældende part er fritaget for forudbetaling af gebyret.

I forbindelse med en moderklæring eller hovedsag skal der kun betales et yderligere retsgebyr, hvis den person, der afgiver moderklæringen, indgiver en begæring, der adskiller sig fra sagsøgerens.

En begæring anses ikke for at adskille sig, hvis den pågældende part for egen vindings skyld agter at opnå samme retsvirkning som den, sagsøgeren forsøger at opnå, eller hvis den pågældende part alene agter at opnå erstatning.

Hvis forskellige parter udarbejder en begæring i fællesskab, påhviler det den part, der på den oprindelige anmodning, moderklæring eller begæring står anført som den første part, at erlægge hele retsgebyret med forbehold for retten til at gøre regres mod de øvrige parter.

Hvis forskellige parter udarbejder mere end én begæring i fællesskab, er hver enkelt sagsøger, person, der har indgivet moderklæring, kreditor eller klager ansvarlig for betalingen af det pågældende retsgebyr. Beløbets størrelse er angivet i forordningen om sagsomkostninger.

Hvad angår sager, der anlægges af erhvervsvirksomheder, der i det forrige år har anlagt 200 sager, procedurer eller sager om tvangsfuldbyrdelse eller derover ved en domstol, fastsættes retsgebyret i henhold til forordningen om sagsomkostninger.

Med henblik på pålæg om betaling af retsgebyrer anses sager og sikrende foranstaltninger for at være særligt komplicerede, hvis de:

a) omfatter uforholdsmæssigt lange processkrifter eller påstande

b) vedrører yderst specialiserede juridiske emner, yderst specifikke tekniske spørgsmål eller indebærer en kombineret analyse af juridiske aspekter fra meget forskellige sammenhænge eller

c) indebærer afhøring af en lang række vidner, analyse af detaljeret bevismateriale eller forskellige tidskrævende bevisoptagelsesprocedurer.

Generelt sker betalingen af det første eller eneste retsgebyr inden den dato, hvor dokumenterne afsendes. Hvis betaling gennemføres elektronisk, skal den dokumenteres i form af en elektronisk kontrol som fastsat i lovgivningen. Hvis den foretages i papirform, skal ansøgeren forelægge dokumentation for betalingen.

Den anden rate af retsgebyret skal erlægges senest 10 dage efter meddelelsen om det afsluttende retsmøde, og ansøgeren skal fremvise dokumentation for betaling eller dokumentation for gennemførelse af denne betaling i samme periode.

Andre gebyrer

Alle udgifter, der påløber som følge af sagen, betegnes som gebyrer, uanset om udgifterne hidrører fra en anmodning fremsat af parterne eller er pålagt i henhold til en kendelse afsagt af dommeren i sagen.

Medmindre andet er fastsat i lovgivningen vedrørende adgang til klage og domstolsprøvelse, påhviler det begge parter at betale de gebyrer, som er blevet dem pålagt hver især, og som påløber i forbindelse med sagen.

Gebyrerne skal betales af den part, der har anmodet om en foranstaltning, eller, hvis foranstaltningen er blevet truffet ex officio, af den part, som drager fordel af den.

Omkostninger

Omkostningerne omfatter de beløb, som den enkelte part har betalt i forbindelse med sagen, og for hvilke vedkommende er berettiget til godtgørelse med den begrundelse, som retten fremsætter over for den anden part. Sagsomkostningerne fastsættes som led i dommen.

Ifølge lovgivningen omfatter betalingen af de omkostninger, der pålægges af retten, de retsgebyrer, som den vindende part skal betale, på en glidende skala, de gebyrer, som faktisk er afholdt af den pågældende part, honoraret til fogeden og de udgifter, som fogeden har afholdt, samt den juridiske repræsentants salær og udgifter i henhold til en detaljeret redegørelse.

Hvis en sagsøger har mulighed for at benytte alternativ konfliktløsning, men vælger en retssag, skal han afholde sine egne sagsomkostninger uanset udfaldet af sagen, medmindre modparten har umuliggjort anvendelsen af alternativ konfliktløsning.

Nogle sager er i henhold til lovgivningen omfattet af en undtagelse om betaling af sagsomkostninger, og det samme gælder visse parter.

Da et retsgebyr er et beløb, der skal betales som følge af parternes ønske om at anlægge sag, vil enhver person, der anses for at deltage i søgsmålet (sagsøgeren, den sagsøgte, kreditoren, debitoren, klageren, den indklagede, appellant eller den appelindstævnte) som hovedregel skulle betale et retsgebyr, da dette vedrører leveringen af en tjenesteydelse, uanset om sagen vindes eller tabes. I henhold til bestemmelserne om sagsomkostninger er den vindende part berettiget til godtgørelse af det betalte retsgebyr.

Honorarer

Honorarer til sagkyndige fastsættes af retten, der i denne forbindelse tager højde for betydningen af den leverede ydelse, sagens kompleksitet og uopsættelighed, sværhedsgraden af den sagkyndiges redegørelse, de opnåede resultater, tidsforbruget, den sagkyndiges ansvar og andre faglige forpligtelser.

11 Kan jeg få retshjælp?

Ja, det kan du, hvis du opfylder betingelserne for at få retshjælp (se faktabladet om "Retshjælp").

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Se svaret på spørgsmål 7 og 8.

Når kravet er modtaget, kontrollerer den justitssekretær, der har modtaget sagen, at de formelle krav er opfyldt. På et senere tidspunkt i behandlingen af sagen foretager dommeren en mere detaljeret og grundig kontrol.

Parterne får altid meddelelse om afgørelser herom.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Det er ikke et lovkrav, at domstolene skal meddele oplysninger af denne art. Via CITIUS, som er justitsministeriets initiativ til digitalisering af retssager, har de juridiske repræsentanter imidlertid nu mulighed for selv at se status for sagerne uden domstolenes mellemkomst.

Både det forhold, at processkrifter i dag sendes elektronisk og registreres direkte i domstolenes it-systemer, og at dommerne anvender de samme programmer i forbindelse med behandlingen af sagerne, medfører, at advokater, dommere og justitssekretærer via disse programmer og CITIUS-portalens kan få adgang til sagsakter og dokumenter.

Yderligere oplysninger

[Apoio Judiciário – Protecção Jurídica](#)

[Bases Jurídico-Documentais](#)

[Câmara dos Solicitadores](#)

[Diário da República](#)

[Direcção-Geral da Administração da Justiça](#)

[Direcção-Geral da Política de Justiça](#)

[Ministério da Justiça](#)

[Ordem dos Advogados](#)

[Portal Cítius](#)

Sidste opdatering: 31/03/2017

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den originale sprogudgave af denne side [fo](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog er allerede oversat.

Hvordan gør man? - Rumænien

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

En person, som har et krav mod en anden person, skal indgive en stævning til den domstol, som har kompetence til at træffe afgørelse i den pågældende sag. Sagen kan kun indbringes for retten efter gennemførelsen af en forudgående procedure, hvis dette er udtrykkeligt fastsat ved lov. Dokumentation for gennemførelsen af den forudgående procedure vedlægges stævningen.

En part i en tvist kan også benytte en alternativ tvistbilæggelsesmetode.

Mægling kan vælges, inden sagen indbringes for retten. Under en retssag skal de retslige myndigheder informere parterne om muligheden for og fordelene ved mægling.

Mægling kan finde sted i tvister vedrørende forsikring, forbrugerbeskyttelse, familieret og erhvervsansvar, arbejdsretlige tvister og tvister vedrørende krav, hvis værdi ikke overstiger 50 000 ROM, bortset fra sager, hvor der er afsagt en eksigibel domstolsafgørelse om konkursbehandling.

Parterne i en tvist kan også benytte voldgift, idet voldgiftsretterne har alternativ kompetence. Personer med fuld retsevne kan aftale at løse tvister ved voldgift, bortset fra tvister vedrørende civilstand, personers retsevne, arvesager, familierelationer og rettigheder, som parterne ikke kan disponere over.

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Retten til at fremsætte pengekrav er underlagt en forældelsesfrist, medmindre andet er fastsat ved lov. I de sager, der er specifikt omhandlet i loven, er andre rettigheder til domstolsadgang også omfattet af forældelsesfristen, uanset deres genstand (jf. den civile lovbogs artikel 2501).

Den almindelige forældelsesfrist er i henhold til den civile lovbogs artikel 2517 på tre år.

I den civile lovbog fastlægges særlige forældelsesfrister i visse tilfælde, som f.eks.:

forældelsesfristen på ti år for tinglige rettigheder, som ikke ved lov er blevet erklæret for umistelige og ikke er omfattet af en anden forældelsesfrist, kompensation for immateriel/materiel skade, som en person har lidt som følge af tortur eller barbariske handlinger eller som følge af vold eller seksuelle overgreb mod mindreårige eller personer, som ikke kan forsvare sig selv eller udtrykke deres vilje, og kompensation for skade på miljøet

forældelsesfristen på to år for retten til at gøre et (gen-)forsikringskrav gældende og retten til at fremsætte krav på betaling af vederlag til mellemmand for tjenester, der er leveret inden for rammerne af en formidlingsaftale, gældende

forældelsesfristen på et år for retten til at gøre krav på tilbagebetaling af prisen for billetter til en forestilling, der ikke fandt sted, restauranter og hoteller for tjenester, de leverer, undervisere, dirigenter og kunstnere for daglige, ugentlige eller månedlige lektioner, læger, jordemødre, sygeplejersker og apotekere for besøg, indgreb eller medicin, detailhandlere for betalingen af solgte og leverede varer, håndværkere for betalingen af deres arbejde, advokater mod klienter for betalingen af salærer og udgifter, notarer og fogeder for betalingen af honorarer for deres aktiviteter, ingeniører, arkitekter, landmålere, revisorer og andre selvstændige for betalingen af beløb, de har ret til, ret til krav, der udspringer af en aftale om land-, luft- eller søtransport af gods, mod transportvirksomheden.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Reglerne om international kompetence i tvister med grænseoverskridende implikationer er fastsat i den civile retsplejelovs afdeling VII om internationale civilretlige sager. Bestemmelserne i denne afdeling finder imidlertid anvendelse på sager med grænseoverskridende implikationer på det privatretlige område, for så vidt som andet ikke er fastsat i de internationale traktater, som Rumænien har tiltrådt, i de EU-retlige regler eller i speciallove.

I sager vedrørende international kompetence indeholder den civile retsplejelov bestemmelser vedrørende bl.a.: kompetence, der afhænger af sagsøgtes bopæl eller hjemsted, frivillig afgivelse af kompetence til rumænske domstole, aftaler om valg af værneting, undtagelse, der gælder voldgift, forum necessitatis, intern kompetence, *lis pendens* og tilknyttede foranstaltninger på internationalt plan, eksklusiv personlig kompetence, enekompetence for pengekrav eller fortrinsret til at udøve kompetence for de rumænske domstole (jf. den civile retsplejelovs artikel 1065).

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Stedlig kompetence afhænger af generelle kriterier (sagsøgtes bopæl/hjemsted), alternative kriterier (fadderskab, underholdsbidrag, transportaftale, forsikringsaftale, vekselscheck/gældsbevis, forbrugere, civilretligt ansvar efter de erstatningsretlige bestemmelser) eller eksklusive kriterier (ejendom, arv, selskaber, krav mod forbrugere), som er fastlagt i den nye civile retsplejelovs artikel 107 ff.

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Domstolskompetence afhængigt af sagens genstand er fastlagt i den nye civile retsplejelovs artikel 94 ff. og afhænger af sagens karakter eller det omtvistede beløb.

Som *domstole i første instans* behandler distriktsdomstole sager, som i henhold til den civile lovbog *hører under familiedomstolens kompetenceområde*, sager vedrørende civilstandsattester, sager vedrørende forvaltning af etageejendomme, lejligheder eller lokaler, der udelukkende ejes af forskellige personer og sager vedrørende juridiske forhold etableret af sammenslutninger af boligejere med andre fysiske eller juridiske personer, udsættelsessager, sager vedrørende hegn eller grøfter, afstanden mellem bygninger eller beplantninger, færdselsret og andre servitutter eller begrænsninger, der påvirker rettigheder over fast ejendom, sager vedrørende ændringer i skel og markering af skel, sager om beskyttelse af ejendom, sager vedrørende positive eller negative forpligtelser, der ikke kan gøres op i penge, bodelingssager uanset den omhandlede værdi, andre krav, der kan gøres op i penge til og med 200 000 ROM, uanset parternes retsevne.

Som domstole i første instans behandler retterne (*tribunalele*) alle sager, som i henhold til loven ikke hører under andre domstoles kompetence, og andre sager, som ifølge lovgivningen hører under deres kompetence.

Som domstole i første instans behandler appeldomstole (*Curțile de apel*) forvaltningsretlige eller skatteretlige tvister og andre sager, som ifølge lovgivningen hører under deres kompetence.

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Parterne kan anlægge en sag selv eller via en repræsentant, og en sådan repræsentation kan være fastsat ved lov, i en aftale eller af retsmyndighederne. Fysiske personer, som ikke har retsevne, repræsenteres af en juridisk repræsentant. Parterne kan ifølge loven repræsenteres af en repræsentant efter eget valg, medmindre det ved lov kræves, at de møder personligt for retten.

I første instans og ved appel kan fysiske personer være repræsenteret af en advokat eller en anden stedfortræder. Hvis en anden person end en advokat er repræsentant, kan stedfortræderen kun indgive indlæg vedrørende formelle indsigelser og sagens realitet via en advokat i både undersøgelsesfasen og under bevisførelsen. Med henblik på at udforme stævningen og formulere anbringenderne og for at indgive appelskriftet og formulere appelanbringenderne bistås og repræsenteres fysiske personer – som en gyldighedsbetingelse – kun af en advokat.

Juridiske personer kan ifølge aftale repræsenteres i retten af en juridisk rådgiver eller en advokat. Med henblik på at udforme stævningen og formulere anbringenderne og for at indgive appelskriftet og formulere appelanbringenderne bistås og eventuelt repræsenteres juridiske personer – som en gyldighedsbetingelse – kun af en advokat eller juridisk rådgiver. Ovennævnte bestemmelser finder tilsvarende anvendelse på sammenslutninger, selskaber eller andre enheder, der ikke har status som juridisk person.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Stævningen registreres og forsynes med et datostempel ved modtagelsen. Efter registrering overdrages stævningen og de ledsagende dokumenter sammen med eventuel dokumentation for, hvordan de er blevet fremsendt til domstolen, til domstolens præsident eller den person, der er udnævnt af denne, som omgående træffer foranstaltninger for at nedsætte et dommerpanel i overensstemmelse med loven (jf. den civile retsplejelovs artikel 199).

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

I henhold til artikel 12, stk. 5, i lov nr. 304/2004 om domstolssystemet skal stævninger og andre processuelle dokumenter være udformet på rumænsk. Stævninger indgives skriftligt. I henhold til den nye civile retsplejelovs artikel 194 registreres en stævning, som er indgivet personligt eller via en repræsentant, modtaget pr. post, kurér, fax eller scannet og sendt pr. e-mail eller som elektronisk dokument, og den forsynes med et datostempel ved modtagelsen.

I henhold til den nye civile retsplejelovs artikel 225 skal retten benytte en autoriseret tolk, hvis en af de parter, der skal afgive forklaring, ikke taler rumænsk. Hvis parterne accepterer det, kan dommeren eller justitssekretæren fungere som tolk. Hvis en juridisk tolk ikke kan være til stede, kan oversættelser, der er foretaget af kvalificerede personer, som taler det pågældende sprog, anvendes. Hvis personen er stum, døv eller døvtum eller af anden grund ikke kan udtrykke sig, gennemføres kommunikationen skriftligt. Hvis den pågældende ikke kan læse eller skrive, benyttes en tolk. Bestemmelserne vedrørende sagkyndige finder tilsvarende anvendelse på oversættere og tolke.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Den civile retsplejelov indeholder ikke regler om brugen af standardblanketter til processkrifter. I de almindelige bestemmelser om civile retssager fastlægges indholdet af visse processkrifter (f.eks. stævning, svarskrift og modkrav).

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Sagsomkostningerne omfatter retsafgifter, salærer til advokater, honorarer til sagkyndige og specialister, godtgørelse af vidners rejseudgifter og tabt arbejdsfortjeneste som følge af vidneindkaldelsen, udgifter til rejse og logi samt andre omkostninger til en forskriftsmæssig gennemførelse af sagen. Den part, som gør krav på sagsomkostninger, skal dokumentere omkostningerne og deres størrelse senest ved afslutningen af retsforhandlingerne vedrørende sagens realitet. Den tabende part skal betale den vindende parts sagsomkostninger efter begæring fra sidstnævnte. Hvis begæringen tages delvist til følge, fastlægger retten fordelingen af sagsomkostningerne mellem parterne. Retten kan om nødvendigt træffe afgørelse om udligning af sagsomkostninger. En sagsøgt, som har anerkendt sagsøgerens krav ved førstebehandlingen, som parterne er blevet behørigt indkaldt til, kan ikke tilpligtes at betale sagsomkostningerne, medmindre sagsøgeren, inden sagen blev påbegyndt, fremsendte en formel meddelelse til sagsøgte, eller sagsøgte har haft lovligt forfald. Hvis der er flere sagsøgere eller sagsøgte, kan de tilpligtes at betale sagsomkostningerne ligeligt, forholdsmæssigt eller i fællesskab, afhængigt af deres stilling under sagen eller karakteren af det retsforhold, der består mellem dem.

11 Kan jeg få retshjælp?

Retshjælp kan bevilges efter bestemmelserne i hasteforordning nr. 51/2008 om offentlig retshjælp i civile retlige sager, der blev stadfæstet med yderligere ændringer ved lov nr. 193/2008 som ændret. Den nye civile retsplejelov (artikel 90 og 91) indeholder almindelige bestemmelser om retshjælp.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Stævningen registreres og påføres et datostempel ved modtagelsen. Efter registrering overdrages stævningen og de ledsagende dokumenter til domstolens præsident eller dennes repræsentant, som omgående træffer foranstaltninger for at nedsætte et dommerpanel.

Det panel, som sagen vilkårligt tildeles, prøver, om stævningen opfylder de nødvendige krav. Hvis stævningen ikke opfylder kravene, får sagsøgeren skriftligt meddelelse om de pågældende mangler. Senest ti dage efter modtagelsen af meddelelsen skal sagsøgeren indgive yderligere oplysninger eller foretage de krævede ændringer, ellers bortfalder stævningen. Hvis forpligtelserne vedrørende indgivelse af yderligere oplysninger eller ændring af stævningen ikke opfyldes inden den angivne frist, anordner retten sagsanlæggets bortfald på et lukket retsmøde.

Når retten har fastslået, at alle de retlige betingelser vedrørende stævningen er blevet opfyldt, afsiger retten kendelse om dens forkyndelse for sagsøgte.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Detaljerede oplysninger om sagen kan indhentes fra domstolsarkivet eller domstolenes websted på <http://portal.just.ro/>.

Retten kan kun behandle sagen, hvis parterne er blevet indkaldt og er mødt personligt eller via en repræsentant i retten. Retten udsætter sagens behandling og bestemmer, at en part skal indkaldes, hvis den finder, at den udeblevne part ikke er blevet indkaldt i overensstemmelse med de lovfæstede krav, da sagsanlægget ellers kunne være ugyldigt. Indkaldelserne og alle processkrifter meddeler retten af egen drift.

Når retten har fastslået, at alle de retlige betingelser vedrørende stævningen er blevet opfyldt, afsiger retten kendelse om dens forkyndelse for sagsøgte, som oplyses om forpligtelsen til under strafansvar at indgive et svarskrift senest 25 dage efter begæringens forkyndelse. Svarskriftet fremsendes til sagsøgeren, som skal indgive en replik senest ti dage efter meddelelsen, og den sagsøgte skal gøre sig bekendt med replikken via sagsakterne. Senest tre dage efter indgivelsen af replikken berammer retten det første retsmøde, som afholdes senest tres dage efter beslutningsdatoen, og træffer afgørelse om, at parterne skal indkaldes til retsmødet. Hvis sagsøgte ikke har indgivet et svarskrift inden for fristen, eller hvis sagsøgeren ikke har indgivet en replik inden for fristen, berammer retten efter fristens udløb det første retsmøde, som afholdes senest tres dage efter beslutningsdatoen, og træffer afgørelse om, at parterne skal indkaldes til retsmødet. I hastesager kan retten forkorte ovennævnte frister afhængigt af sagens omstændigheder. Hvis sagsøgte er bosiddende i udlandet, træffer retten bestemmelse om en længere rimelig frist afhængigt af sagens omstændigheder.

En sagsøger, der har accepteret retsmødedatoen, og en part, som er mødt frem til et retsmøde, indkaldes ikke i den verserende sag, da det lægges til grund, at den pågældende part er bekendt med datoerne for de efterfølgende retsmøder. Disse bestemmelser finder også anvendelse på den part, som har fået forkyndt en indkaldelse til et retsmøde, da det i dette tilfælde lægges til grund, at den pågældende part også er bekendt med datoerne for de retsmøder, der følger efter det retsmøde, vedkommende blev indkaldt til. I indkaldelsen nævnes det også, at den pågældende efter forkyndelsen af stævningen, som vedkommende har bekræftet med sin underskrift, også vurderes at være bekendt med datoerne for de retsmøder, der følger efter det retsmøde, vedkommende blev indkaldt til.

Ved det første retsmøde, som parterne er blevet behørigt indkaldt til, skal retten efter høringen af parterne anslå den tid, der vil hengå med sagens behandling under hensyntagen til sagens omstændigheder, således at en afgørelse kan træffes inden for rimelig tid.

Sidste opdatering: 30/04/2018

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Slovenien

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Det kan være en bedre idé at løse tvisten ved hjælp af alternative konfliktløsningsprocedurer. Alternative konfliktløsningsmetoder gør det muligt at løse konflikter uden domstolens medvirken eller i det mindste uden en domstolsafgørelse om sagens realitet. De hyppigste former for alternativ konfliktløsning, som anvendes i Slovenien, omfatter voldgift, mægling og søgsmål i bredere forstand med henblik på tilskyndelse til et retsforlig. Ifølge loven om alternativ konfliktløsning (Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov) påhviler det domstolene i første og anden instans at gøre det muligt for parter i konflikter, der opstår som følge af handelsretlige, arbejdsrelaterede, familieretlige og andre civilretlige forhold at anvende alternative konfliktløsningsmetoder til at nå til enighed om og håndhæve en alternativ konfliktløsningsordning. I henhold til en sådan ordning påhviler det domstolene at gøre det muligt for parterne at anvende mægling og eventuelt også andre former for alternativ konfliktløsning.

Mægling består i konfliktløsning med hjælp fra en neutral tredjepart, der ikke kan træffe en bindende afgørelse. Parterne kan blive enige om at indgå en tvistbilæggesaftale i form af et direkte retskraftigt notardokument, et retsforlig eller en forligsbaseret voldgiftskendelse.

Parterne kan på ethvert tidspunkt under sagens behandling ved en civil domstol indgå forlig om tvistens genstand (retsforlig). En aftale om indgåelse af et retsforlig udgør et fuldbyrdesdokument.

Afsnittet om alternativ konfliktløsning indeholder flere oplysninger om dette emne.

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Fristerne for indgivelse af et søgsmål afhænger af sagstypen. En rådgivende advokat eller en retshjælpsorganisation kan besvare spørgsmål om frister og forældelsesfrister. Afsnittet om processuelle tidsfrister indeholder flere oplysninger om dette emne.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

[Afsnittet om domstolenes kompetence](#) indeholder flere oplysninger om dette emne.

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

[Afsnittet om domstolenes kompetence](#) indeholder flere oplysninger om dette emne.

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

[Afsnittet om domstolenes kompetence](#) indeholder flere oplysninger om dette emne.

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Parterne kan være selvmødere ved domstolene i Slovenien, undtagen i procedurer, der omfatter ekstraordinære retsmidler, og hvori de kun kan tage retslige skridt gennem en mellemmand (advokat), eller hvis den pågældende part i sagen eller vedkommendes juridiske repræsentant har bestået den juridiske embedseksamen. Hvis en part ønsker at være repræsenteret ved en rådgiver, kan denne i sager, der behandles ved en lokal domstol, være en person med fuld retsevne, mens rådgiveren ved en distriktsdomstol, højere domstol eller højesteret kun kan være en advokat eller en anden person, der har bestået den juridiske embedseksamen.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Et søgsmål kan indgives med post til den kompetente domstol eller kan indgives direkte til domstolskontoret. Se også besvarelsen af spørgsmål 8.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Det officielle retssprog i Slovenien er slovensk. I områder med et ungarsk eller italiensk mindretal fungerer ungarsk eller italiensk ligeledes som et officielt sprog på linje med slovensk. Stævningen udfærdiges på slovensk og underskrives af sagsøgeren selv.

En sagsøgers originale underskrift betyder en underskrift udfærdiget i hånden samt en elektronisk signatur, der svarer til en håndskrevet underskrift.

Begæring og stævninger skal indgives skriftligt. En skriftlig begæring anses for at være skrevet i hånden eller udskrevet og underskrevet af sagsøgeren i hånden (begæring i papirform) eller en begæring i elektronisk form og underskrevet med en elektronisk signatur svarende til en håndskrevet underskrift (begæring i elektronisk form). En begæring i papirform indgives pr. post, ved brug af kommunikationsteknologi, der leveres direkte til organet eller leveres af en person, der beskæftiger sig professionelt med at indgive begæring. Et søgsmål kan ligeledes indgives pr. fax.

Ifølge loven kan søgsmål ligeledes indgives elektronisk, dvs. begæring i elektronisk form forsynet med en elektronisk signatur, der svarer til en håndskrevet underskrift. Elektroniske begæring fremsendes elektronisk til domstolens informationssystem. Informationssystemet bekræfter automatisk over for ansøgeren, at begæringen er modtaget.

Uanset de gældende retsfor skrifter (love og gennemførelsesbestemmelser), der vedrører alle civil- og handelsretlige sager, forholder det sig på nuværende tidspunkt sådan, at kun de procedurer, der er anført på webstedet for det slovenske retsvæsen (e-Sodstvo), kan indledes via internettet eller elektronisk, dvs. visse former for håndhævelsesprocedurer, indgivelse af begæring og udstedelse af afgørelser i konkursbehandlingsprocedurer samt indgivelse af begæring om tingbogsregistreringer.

Formålet med <https://evlozisce.sodisce.si/esodstvo/index.html> er netop dette, og det er ligeledes muligt at indsende skriftligt materiale elektronisk.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

I Slovenien er det ikke nødvendigt at benytte en særlig blanket, hvis man ønsker at anlægge en retssag. Det dokument, der anvendes, skal imidlertid opfylde visse lovbestemte krav, hvoraf nogle finder anvendelse på alle stævninger, og nogle specifikt vedrører det pågældende søgsmål. En stævning skal derfor indeholde: rettens navn, parternes navne og faste eller midlertidige bopæl, navne på advokater eller juridiske rådgivere, sagens genstand og erklæringens indhold. Den skal også indeholde en parts personlige identifikationsnummer (EMŠO), hvis den pågældende part er en fysisk person, der er registreret i det centrale folkeregister, skattnummer, hvis parten ikke er registreret i det centrale folkeregister, men er registreret i skatteregistret, eller fødselsdato, hvis parten hverken er registreret i det centrale folkeregister eller i skatteregistret (disse oplysninger indhentes automatisk). Hvis parten er en juridisk enhed, skal stævningen indeholde oplysninger om navn eller firmanavn, hjemsted og forretningsadresse samt registreringsnummer eller skatteregistreringsnummer, hvis den juridiske enhed er etableret i Slovenien. Hvis parten er en enkeltmandsvirksomhed (en selvstændig erhvervsdrivende, der udøver en indtægtsgivende virksomhed i et organiseret selskab) eller en privat virksomhed (f.eks. en læge, en notar, en advokat, en landbruger eller en anden fysisk person, der ikke er selvstændig erhvervsdrivende og udøver et erhverv), skal stævningen indeholde oplysninger om det vedtægtsmæssige hjemsted og forretningsadresse samt registreringsnummer eller skatteregistreringsnummer, hvis dette er registreret i Slovenien. Stævningen skal også indeholde en specifik påstand med angivelse af sagens hovedgenstand og de subsidiære påstande, de faktiske omstændigheder, hvorpå sagsøgerens påstand støttes, bevismidler, der underbygger disse faktiske påstande og sagsøgerens underskrift. Hvis en rets kompetence afhænger af sagsgenstandens værdi, og sagsgenstanden ikke er økonomisk, skal påstanden også indeholde en angivelse af sagsgenstandens værdi. Stævninger, der skal forkyndes for modparten, skal indgives til domstolen i det antal eksemplarer, som domstolen og modparten kræver, og i en form, der gør det muligt for domstolen at videresende dem. Dette gælder også for bilag.

10 Skal der betales retsgebyrer? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Der skal betales retsgebyrer for indgivelse af søgsmål, modsøgsmål, begæring om skilsmisse efter fælles overenskomst, stævning indeholdende et forslag om at udstede et betalingspåbud, begæring om genåbning af en sag, begæring om sikring af bevismateriale inden indledningen af en civil retssag, begæring om forsøg på at indgå forlig, begæring om indgivelse af appel, appeller, begæring om godkendelse af en revision og revisioner. Retsgebyrer skal erlægges inden udløbet af den frist, som er fastsat af den domstol, der er anført i betalingspåkravet vedrørende retsgebyrerne.

Hvis retsgebyret ikke betales inden for denne frist, og der ikke foreligger forhold, som giver mulighed for fritagelse for eller suspension af betaling af gebyret eller ratevis betaling heraf, betragtes begæringen som trukket tilbage.

Sagsomkostningerne påhviler den tabende part. Mellemmænd, der er advokater, får dækket deres salærer i retssager ifølge loven om advokatsalærer (Zakon o odvetniški tarifi). Advokatsalærer er de samlede udgifter til advokatydelse og de udgifter, der er nødvendige for at udføre arbejdet, plus moms, hvis advokaten er momsregistreret i Slovenien. I overensstemmelse med reglerne skal en advokat udstede en udspecificeret faktura for de leverede juridiske ydelser eller en kvittering for, at forskuddet er modtaget, til parten eller kontrahenten senest otte dage, efter at ydelsen blev leveret eller forskuddet betalt. Den juridiske tjenesteydelse anses for at være udført, senest når advokaten har opfyldt alle de forpligtelser, der er fastlagt i repræsentationsaftalen eller i en afgørelse truffet af den kompetente myndighed. Advokaten kan anmode parten om at betale et forskud for den ønskede tjenesteydelse og omkostninger i den forbindelse forud for sagens afslutning.

11 Kan jeg få retshjælp?

Parterne kan anmode om retshjælp, og denne anmodning skal imødekommes, hvis de opfylder de betingelser, der er fastlagt i loven om gratis retshjælp (Zakon o brezplačni pravni pomoči, ZBPP). Afsnittet om retshjælp indeholder flere oplysninger om dette emne.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Et søgsmål anses for indgivet, når det modtages af den kompetente domstol. Hvis det fremsendes pr. anbefalet brev eller pr. telegram, anses postdatoen for at være datoen for omdeling til den domstol, hvortil søgsmålet er adresseret. Sagsøgeren modtager ikke automatisk en bekræftelse på, at søgsmålet er indgivet. Hvis søgsmålet bliver leveret til domstolens postboks, anses det tidspunkt, hvor det blev modtaget i domstolens postboks, for at være tidspunktet for levering til den domstol, hvortil det er adresseret.

I loven om elektroniske begæring (Zakon za vloge v elektronski obliki) bestemmes det, at elektroniske begæring indsendes elektronisk til domstolens informationssystem. I disse tilfælde anses det tidspunkt, hvor begæringen blev registreret som modtaget i domstolens informationssystem, for at være tidspunktet for levering til den domstol, hvortil den er adresseret. Informationssystemet bekræfter automatisk over for ansøgeren, at begæringen er modtaget. Det bør påpeges, at det på trods af de gældende lovbestemmelser for øjeblikket ikke er muligt at indgive et søgsmål elektronisk i civil- og handelsretlige sager med undtagelse af sager, der vedrører tingbogsregistreringer, konkursbehandling og fuldbyrdelse.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Hvis begivenheder er knyttet til præklusive tidsfrister, tilsender domstolen en skriftlig advarsel til den pågældende part og vedlægger en bekendtgørelse, hvori der redegøres for, hvilke konsekvenser det får, hvis den pågældende part undlader at følge domstolens instruks.

Relevante links

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

Sidste opdatering: 03/03/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Slovakiet

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Ved besvarelsen af dette spørgsmål henvises ligeledes til afsnittet: "Alternativ tvistbilæggelse – Slovakiet".

Ikke alle tvister skal nødvendigvis indbringes for en domstol. Parterne bør først forsøge at nå til enighed og finde et kompromis, som kan accepteres af begge parter. En anden mulighed er bilæggelse af en tvist ved mægling. Mægling er en udenretslig aktivitet, hvor de personer, der deltager i mæglingen, bilægger en tvist, som er udsprunget af deres kontraktlige eller andre juridiske forhold, med bistand fra en mægler. Parterne bør først henvende sig til en domstol, når de har udtømt alle alternative tvistbilæggelsesmetoder, eller i sager, hvor formålet er at få en præcis definition af parternes retsstilling, deres rettigheder og deres gensidige forpligtelser.

På visse betingelser, som er fastsat i loven om voldgift (*zákon o rozhodcovskom konaní*), som ændret, kan en voldgiftsret træffe afgørelse i sager vedrørende:

- løsning af formueretlige tvister, der udspringer af nationale og internationale handelsretlige og civilretlige forhold, hvis der er værning i Slovakiet
- anerkendelse og fuldbyrdelse af nationale og udenlandske voldgiftskendelser i Slovakiet.

Hvis visse typer tvister, der ikke er udelukket fra voldgiftslovens anvendelsesområde, allerede er blevet indbragt for retten, kan sagens parter enten inden- eller udenretligt aftale, at de vil benytte sig af voldgift. Aftalen skal indeholde en voldgiftsklausul. En sådan aftale, som forelægges for retten, bevirker, at sagen frafaldes, hvilket sagsøgte samtykker i, jf. reglerne i den civile retsplejelov (*Civilný sporový poriadok*, CCAP).

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Ifølge den civile retsplejelov forældes et krav, hvis det ikke er gjort gældende inden for den frist, der er fastsat ved lov. Fristerne for at indgive et søgsmål varierer afhængigt af sagen.

Retlige forældelsesfrister er fastsat ved lov. Den almindelige forældelsesfrist er tre år, som begynder at løbe på det tidspunkt, hvor kravet først kunne gøres gældende.

Retten behandler kun forældede krav efter anmodning fra skyldneren. Hvis skyldneren gør indsigelse vedrørende kravets forældelse, kan kreditor ikke gøre det forældede krav gældende.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Se afsnittet: "[Hvilken domstol skal jeg gå til? – Slovakiet](#)"

Domstolens kompetence til at behandle visse sager er fastsat i EU-retlige forskrifter, internationale multilaterale eller bilaterale konventioner og, hvis sådanne ikke findes, nationale lovvalgsregler.

Reglerne vedrørende de slovakiske domstoles kompetence er på nationalt plan fastsat i lov nr. 97/1963 om international privat- og procesret (*Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom*). Slovakiske domstole har som udgangspunkt stedlig kompetence, hvis den sagsøgte har bopæl eller hjemsted i Slovakiet, eller, i forbindelse med formuerettigheder, hvis vedkommende har aktiver i landet. De øvrige betingelser for, at slovakiske domstole har kompetence, er fastsat i andre bestemmelser. I kontraktforhold kan parterne indgå en aftale om værning. I visse sager har slovakiske domstole enekompetence, f.eks. i sager vedrørende tinglige rettigheder over fast ejendom og leje af fast ejendom, der er beliggende i Slovakiet, eller i sager vedrørende registrering eller gyldighed af patenter, varemærker, designs og andre rettigheder.

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Se afsnittet: "[Hvilken domstol skal jeg gå til? – Slovakiet](#)"

Ifølge den civile retsplejelov skal sagen behandles ved sagsøgtets hjemting, medmindre andet er fastsat. En persons (borgers) hjemting er den domstol, i hvis retskreds denne borger bor, og, hvis han ikke har en bopæl, i hvis retskreds han opholder sig. En juridisk person har hjemting ved den domstol, i hvis retskreds den juridiske person har sit vedtægtsmæssige hjemsted, og, hvis der er tale om en udenlandsk juridisk person, ved den domstol, i hvis retskreds organisationsenheden er beliggende. Statens har hjemting ved den domstol, i hvis retskreds de omstændigheder, der gav anledning til sagen, er forekommet. I handelsretlige sager er den kompetente domstol den, i hvis retskreds sagsøgte har sit forretningssted, og, hvis denne ikke har et sådant, den domstol, i hvis retskreds han driver virksomhed. Hvis sagsøgte ikke har et forretningssted, har han hjemting ved den domstol, i hvis retskreds han har bopæl.

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Se afsnittet: "[Hvilken domstol skal jeg gå til? – Slovakiet](#)"

Hovedregelen for fastlæggelse af domstolens materielle kompetence er den civile retsplejelovs § 12. I første instans har en distriktsdomstol (*okresný súd*) almindelig kompetence. En regional domstol (*krajský súd*) træffer kun afgørelse som domstol i første instans i særlige sager, f.eks. i tvister vedrørende et tredjeland eller personer, som har diplomatisk immunitet, og særlige rettigheder, hvis tvister er omfattet af de slovakiske domstoles kompetence. Lov nr. 371/2004 om domstolssæder og retskredse i Slovakiet (*Zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky*) omhandler kompetencen for registerretter (*registrových súdov*), skifteretter, veksel- og checkretter, retter, som træffer afgørelse i sager vedrørende beskyttelse af industrielle ejendomsrettigheder og beskyttelse mod urimelig konkurrence, domstole, som træffer afgørelse i sager vedrørende børstransaktioner, domstole, der behandler sager vedrørende mindreårige og domstole, der behandler sager om retshjælp til personer, der opfylder betingelserne herfor.

Det omtvistede beløb har ingen betydning for, hvilken domstol i Slovakiet der har kompetence til at afgøre en sag.

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Repræsentation ved en advokat kræves ikke i civile sager i Slovakiet.

Det fremgår af lovgivningen, at der er adgang til at lade sig repræsentere af en advokat i visse sager, f.eks. i sager vedrørende konkurs, konkurrencebeskyttelse, urimelig konkurrence og beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, og i ekstraordinære appelsager (jf. den civile retsplejelovs § 420).

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

I overensstemmelse med den civile retsplejelovs § 125 kan en stævning kun indgives skriftligt, dvs. på papir eller elektronisk. En stævning, der indgives elektronisk, skal efterfølgende indgives på papir inden for ti dage. Ellers vil stævningen ikke blive behandlet. En stævning indgivet på papir skal indgives i det krævede antal genparter.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Eftersom parterne i en civil sag er ligeberettigede, skal en stævning ikke nødvendigvis indgives på slovakisk. Parter har ret til at afgive forklaring i retten på deres modersmål eller et andet sprog, de behersker. Retten har pligt til at sikre dem lige muligheder for at udøve deres rettigheder, dvs. også at sørge for oversættelse og tolkning. Processkrifter kan indgives skriftligt, dvs. på papir eller elektronisk.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Der findes ingen standardblanketter til brug for anlæggelse af en sag (en stævning).

De almindelige krav er angivet i den civile retsplejelovs § 127. En stævning skal være underskrevet og klart angive, hvilken domstol den er rettet til, hvem der indgiver den, hvilken tvist den vedrører, og hvilke påstande, der nedlægges. Den skal indgives i det krævede antal genparter og de krævede bilag, således at en genpart forbliver hos domstolen, og hver part modtager en genpart og et eksemplar af bilagene. Hvis en part ikke indgiver det krævede antal genparter og bilag, udfærdiger retten kopierne på partens regning. Hvis der er tale om en verserende sag, skal sagsnummeret oplyses.

Ud over at opfylde de almindelige krav skal en stævning indeholde oplysninger om parternes eller deres repræsentanters for- og efternavne, fødselsdato, telefonnummer og adresse, oplysninger om deres statsborgerskab, en retvisende gengivelse af afgørende omstændigheder og en angivelse af de anbringender, som sagsøgeren støtter sin påstand på, og en præcis angivelse af sagsøgerens påstand. Hvis en part er en juridisk person, skal kravet indeholde selskabet eller virksomhedens navn, hjemsted og momsnummer, hvis et sådant er tildelt. Hvis en part er en udenlandsk juridisk person, vedlægges en udskrift fra et register eller en anden optegnelse, hvori den udenlandske juridiske person er registreret. Hvis en person, som driver virksomhed, er part i sagen, skal stævningen indeholde oplysninger om virksomhedens navn, hjemsted og momsnummer, hvis et sådant er tildelt. Hvis en stat er part i sagen, skal stævningen indeholde oplysninger om, hvilken stat, der er tale om, og den relevante myndighed, der repræsenterer staten. For at gøre retssager mere fleksible og bistå sagens parter vises eksempler på stævningers indhold (formularer) på det slovakiske justitsministeriums websted (*Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*). En formular kan hentes og udfyldes. En formular fører sagsøgeren gennem de punkter, der skal udfyldes. En udfyldt formular kan sendes uden underskrift eller med en certificeret elektronisk underskrift. Hvis sagsøgeren sender en indgivelse uden en certificeret elektronisk underskrift, skal han også indsende indgivelsen på papir.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Ved anlæggelse af en retssag betales en retsafgift. En retsafgift skal betales af den part, der indgiver søgsmålet (sagsøger), medmindre der efter hans anmodning er givet dispensation fra betaling af retsafgiften, eller han ved lov er fritaget for betaling af retsafgift. Rettsafgiftens størrelse er fastsat i bilaget til lov nr. 71/1992 om retsafgifter og afgifter for udskrift af straffeattester (*Zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov*). Afgiftens størrelse er fastsat i bilaget som en procentdel af et grundbeløb eller som et fast beløb. En retsafgift betales ved indgivelse af stævningen. Hvis en afgift ikke betales samtidig med indgivelsen af stævningen, opfordrer retten sagsøgeren til at betale afgiften inden en dato, der fastsættes af retten, sædvanligvis ti dage fra meddelelsen. Hvis afgiften på trods af opfordringen ikke betales inden den fastsatte dato, udsættes sagen. Sagsøgeren skal i anmodningen oplyses om konsekvenserne af manglende betaling af afgiften.

Repræsentation ved en advokat kræves ikke i civile sager i Slovakiet.

11 Kan jeg få retshjælp?

Se afsnittet: "Retshjælp – Slovakiet".

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

En sag betragtes som anlagt på den dato, hvor stævningen blev indgivet til retten. Retten bekræfter over for sagsøgeren, at sagen er blevet anlagt og registreret i retsbogen.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Retten opfordrer parten til at supplere eller berigtige mangelfulde, ufuldstændige eller uforståelige stævninger inden for en frist, som retten fastsætter, dog skal den mindst være på ti dage. Stævninger, som ikke indeholder de oplysninger, der er nødvendige for at anlægge en retssag, tages ikke i betragtning af retten, hvis de ikke berigtiges eller suppleres på behørig vis.

Parterne og deres repræsentanter har ret til at få indsigt i en sags akter og tage udskrifter, kopier og fotokopier heraf, eller de kan anmode retten om at tage fotokopier for dem mod betaling.

Med henblik på forberedelse af et retsmøde forkynder retten stævningen for sagsøgte sammen med en genpart af stævningen med bilag. Forkyndelsen sker personligt for sagsøgte, og parterne skal modtage behørig vejledning. Retten fremsender uden ophør sagsøgte bemærkninger til sagsøgeren. Hvis sagens karakter eller omstændigheder kræver det, kan en domstol ved en kendelse kræve, at sagsøgte indgiver et svarskrift i sagen, og hvis han ikke fuldt ud anerkender kravet, skal han i svarskriftet angive de omstændigheder, der taler til hans fordel, vedlægge de dokumenter, som han vil påberåbe sig, og angive beviser til støtte for sine påstande. Retten fastsætter en frist for indgivelse af et sådant svarskrift.

Medmindre andet er bestemt i den civile retsplejelov eller en anden specifik bestemmelse, berammer domstolen et retsmøde i sagen. Parterne og andre procesdeltagere, hvis tilstedeværelse er påkrævet, indkaldes til retsmødet.

Sidste opdatering: 10/02/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Den originale sprogudgave af denne side er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Følgende sprog er allerede oversat.

Hvordan gør man? - Finland

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Nogle gange kan det være bedre at bruge en alternativ procedure. Se "Alternativ konfliktløsning".

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

Der gælder forskellige tidsfrister for forskellige sager. Du kan få yderligere oplysninger om tidsfrister ved at henvende dig til en advokat eller et retshjælpskontor (*oikeusaputoimisto*).

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Se "Domstolenes kompetence".

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Se "Domstolenes kompetence – Finland".

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Se "Domstolenes kompetence – Finland".

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Privatpersoner kan indbringe civile søgsmål for domstolene uden advokatbistand. I komplicerede sager kan det dog være en fordel at gøre brug af en advokat.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

Justitskontorerne er de første kontaktpunkter.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

Sprogene ved de finske domstole er finsk og svensk. Begæringer (ansøgninger om stævninger) skal være skriftlige og skal normalt indgives på finsk. På Ålandsøerne skal de indgives på svensk. Finske, islandske, norske, svenske og danske statsborgere kan om nødvendigt indgive deres begæringer på deres eget sprog. Begæringer kan indgives pr. fax eller e-mail. Der kan endvidere gøres brug af elektronisk sagsbehandling for visse former for sager. Se "Elektronisk sagsbehandling – Finland".

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Der findes ingen særlige formularer til dette formål. Af din begæring skal det klart fremgå, hvad du ønsker at opnå, og hvorfor du ønsker at opnå det. Du skal som regel vedlægge din begæring alle de kontrakter, tilsagn og andet skriftligt bevismateriale, du agter at påberåbe dig.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Når en sag er afsluttet, vil retten opkræve et gebyr for behandlingen af sagen. Gebyrets størrelse afhænger af, på hvilket trin i proceduren afgørelsen blev truffet. I nogle tilfælde kan afgørelsen træffes alene på baggrund af skriftligt bevismateriale, men i de fleste sager bliver der dog først truffet en afgørelse efter et retsmøde. Der findes yderligere oplysninger på <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/karjaoikeudet/en/index/charges/chargescollectedbycourts.html>.

Advokatsalærer og tidspunktet for deres betaling afhænger af de enkelte kontrakter, og der findes således ingen særlige regler herom.

11 Kan jeg få retshjælp?

Du kan være berettiget til retshjælp alt afhængigt af din indkomst. Der ydes ikke retshjælp til småsager. Der findes yderligere oplysninger på <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

Datoen for sagens indledning er den dato, hvor retten modtager din ansøgning om stævning. Retten kan sende dig en kvittering for modtagelsen, hvis du anmoder om det. Retten sender dig ikke nogen bekræftelse af, at sagen er korrekt anlagt.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Retten holder de interesserede parter underrettet om sagens forløb og opstiller en omtrentlig tidsramme for den videre behandling. Du kan også selv kontakte retten og forhøre dig om forløbet af din sag.

Sidste opdatering: 08/02/2018

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.

Hvordan gør man? - Sverige

1 Er det nødvendigt at gå til en domstol, eller er der en anden mulighed?

Faktisk kan det i visse tilfælde være en fordel at benytte sig af alternative metoder til konfliktløsning såsom [mægling](#).

2 Er der en frist for, hvornår sagen skal anlægges?

I visse tilfælde findes der bestemmelser om, at sagen skal anlægges inden for en vis frist. Sker det ikke, kan det f.eks. være for sent at kræve en fordring opfyldt. Fristen for, hvornår sagen skal anlægges, varierer afhængigt af hvilken type sag, det drejer sig om. Spørgsmål om søgsmålsfrister kan f.eks. besvares af en juridisk rådgiver eller en forbrugerrådgiver.

3 Er det en domstol i denne medlemsstat, som jeg skal gå til?

Oplysninger om domstolens kompetence findes [her](#).

4 Hvilken domstol i denne medlemsstat skal jeg i givet fald gå til i betragtning af, hvor jeg bor, hvor modparten bor, eller andre forhold, der kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges?

Hvor du bor, hvor modparten bor og andre omstændigheder kan have betydning for, hvor sagen skal anlægges. Yderligere oplysninger findes [her](#).

5 Hvilken type domstol skal jeg gå til i denne medlemsstat i betragtning af sagens art og det beløb, det drejer sig om?

Sagens art, det omtvistede beløb og andre omstændigheder kan have betydning for, hvilken type domstol, sagen skal anlægges ved. Yderligere oplysninger findes [her](#).

6 Kan jeg selv gå til en domstol, eller skal jeg gå via en mellemmand, f.eks. en advokat?

Privatpersoner kan selv indbringe en sag for retten. Der er altså hverken repræsentationstvung eller advokattvung i Sverige. Der findes heller ikke noget advokatmonopol i den forstand, at en rettergangsfuldmægtig eller bisidder skal være advokat.

Det er kort sagt muligt selv at føre sagen uden en advokats medvirken.

7 Hvem skal jeg helt konkret henvende mig til for at anlægge en sag? Skal jeg henvende mig direkte til domstolen, til det lokale dommerkontor eller til en anden myndighed?

En anmodning om udtagelse af stævning skal indgives til retten. Den kan indgives på dommerkontoret, lægges i rettens postkasse eller brevsprække, den kan afleveres til rettens personale, eller den kan sendes til retten med posten.

8 På hvilket sprog skal jeg indgive stævning? Kan jeg gøre det mundtligt, eller skal det gøres skriftligt? Kan jeg gøre det pr. fax eller e-mail?

I Sverige er retssproget svensk. En anmodning om udtagelse af stævning skal derfor affattes på svensk. Hvis et processkrift indgives på et andet sprog, kan retten dog i visse tilfælde pålægge en part at få det oversat. Retten kan undtagelsesvis selv oversætte det.

En anmodning om udtagelse af stævning skal underskrives af vedkommende selv. I modsat fald - f.eks. hvis den er indgivet ved fax eller e-mail - vil retten udbede sig en bekræftelse på et originalt underskrevet dokument. Modtages en sådan bekræftelse ikke, vil anmodningen blive afvist.

9 Findes der særlige blanketter, som skal bruges, når man vil anlægge sag? Hvis ikke, hvordan gøres det så? Hvilke oplysninger skal gives?

Der er intet krav om brug af særlige blanketter til anlæg af retssager. Der findes dog en blanket til brug for indgivelse af en anmodning om udtagelse af stævning i civile søgsmål, der kan anvendes uanset sagens værdi. Den kan findes på domstolsstyrelsens ("*Domstolsverket*") hjemmeside på [svensk](#) og [engelsk](#).

Anmodningen om udtagelse af stævning skal indeholde oplysninger om parterne, om kravet, om baggrunden for kravet, om de beviser, der påberåbes, og om hvad der skal underbygges ved hvert bevis, samt angivelse af de omstændigheder, der tilsiger, at domstolen er kompetent i sagen.

Det skriftlige bevismateriale, der påberåbes, bør indgives sammen med anmodningen.

Hvis en anmodning er ufuldstændig, vil retten udbede sig yderligere oplysninger. Gives disse oplysninger ikke, vil anmodningen blive afvist.

10 Skal der betales retsafgifter? Hvornår skal de i givet fald betales? Skal advokaten betales med det samme ved stævningens indgivelse?

Der skal betales en afgift, når der anmodes om udtagelse af stævning i en civil sag. Den betales til retten, når anmodningen indgives. Afgiften udgør for øjeblikket 450 SEK (ca. 50 EUR). Betales den ikke, sender retten en betalingsanmodning. Betales afgiften stadigvæk ikke, vil ansøgningen blive afvist. Spørgsmål om betaling af udgifter til advokatbistand er en sag mellem advokaten og dennes klient. Normalt betaler man et forskud til advokaten, hvorefter man får en regning for det udførte arbejde. Har man fået bevilget retshjælp, gælder der særlige regler.

11 Kan jeg få retshjælp?

Læs mere her.

12 Hvornår betragtes min sag som anlagt? Modtager jeg en bekræftelse fra myndighederne om, hvorvidt min sag er korrekt anlagt?

I Sverige anses en sag for at være anlagt, når anmodningen om udtagelse af stævning er kommet frem til retten. Anmodningen anses for at være kommet frem den dag, hvor retten modtog anmodningen eller en meddelelse om en postforsendelse indeholdende anmodningen, eller den dag, hvor den blev afleveret til en tjenestemand ved retten.

Kan anmodningen, eller en meddelelse om den, antages at være indgivet til dommerkontoret eller lagt til side til retten på postkontoret en bestemt dag, anses den at være kommet frem den dag, hvis den er kommet retspersonalet i hænde på den nærmest følgende arbejdsdag.

Der udsendes ikke automatisk bekræftelse på, at sagen anses for at være behørigt anlagt. Oplysning herom kan dog opnås ved at kontakte retten, f.eks. pr. telefon.

13 Modtager jeg udførlige oplysninger om sagens videre forløb (f.eks. om, hvornår jeg skal møde i retten)?

Det fremgår af den svenske retsplejelov, at retten snarest muligt skal udarbejde en tidsplan for sagens behandling. Der kan dog være sager, hvor det er meningsløst at opstille en sådan tidsplan. Indtil der foreligger et svarskrift, er der i de fleste sager intet grundlag for at udarbejde nogen tidsplan.

Det er altid muligt at kontakte retten, f.eks. pr. telefon, for at få oplysninger om sagens videre forløb.

Nyttige links

 [Justitiedepartementet](#)

 [Domstolsverket](#)

 [Riksskatteverket](#)

Sidste opdatering: 17/11/2015

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Medlemslandene med ansvar for at forvalte siderne om nationale forhold er i gang med at opdatere noget af indholdet på dette website som følge af Storbritanniens udtræden af EU. Hvis du støder på indhold, som endnu ikke afspejler Storbritanniens udtræden, er det en fejl og vil blive rettet.